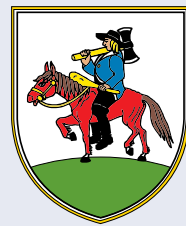

Pivški liš

Zelenikras

Iz vsebine:

- 3** **Iz občinske hiše**
Pogodba o lokalni javni gasilski službi v občini Pivka za leto 2025 podpisana

- 6** **Iz občinske hiše**
Proračun za leto 2025

- 7** **Iz občinske hiše**
Ureditev prostorov fizioterapije v Zdravstveni postaji Pivka

- 13** **Gospodarstvo**
Destinacija Zeleni kras ohranja znak Slovenia Green Bronze

- 15** **Gospodarstvo**
Izbranih deset projektov za razvoj podeželja

- 25** **Naši kraji in ljudje**
Prazniki v naših krajih

- 31** **Naši kraji in ljudje**
Intervju: Jadran Brožič

- 38** **Dediščina**
Jaslice v Košani

- 47** **Kultura**
V Veliki Pristavi in na Suhorju nameščena hišna imena

- 57** **Zdravje**
Dr. Katja Simunich Knežević prevzela ambulanto dr. Narda Stegla

- 62** **Šport**
Matej Lepej spet najboljši

Pivški list je glasilo Občine Pivka, ki izhaja šestkrat letno. Pivka, januar 2025, leto izdaje 15, številka 98

Naslov uredništva: Pivški list, Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

E-naslov: pivski.list@pivka.si.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pod zap. št. 1686. ISSN: 2536-4367.

Izdajatelj in založnik: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

Za Občino Pivka: župan Robert Smrdelj.

Uredniški odbor: Silvo Čelhar, Damjan Fatur, Irena Margon, Katarina Temkova in Majda Žužek.

Odgovorna urednica: Alenka Furlan Čadež

Na naslovnici: Kope, udeleženci tečaja smučanja SK Pivka

Fotografija na naslovnici: SK Pivka

Lektoriranje: Irena Margon, razen oglasnih in promocijskih vsebin.

Oblikovanje: Multimedijsko ustvarjanje, Denis Komen s.p.

Tisk: Abakos d.o.o.

Naklada: 2.300 izvodov.

Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Pivka in prihodkov oglaševanja.

Uredništvo si pridružuje pravico, da članke ustrezno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovno glasila ne sodijo v eno od rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

Prispevke za marčevsko številko pričakujemo do 5. marca 2025

Pogodba o lokalni javni gasilski službi v občini Pivka za leto 2025 podpisana

8. januarja so zastopniki prostovoljnih društev občine Pivka **Rok Sovdat, PGD Pivka, Mitja Železnik, PGD Košana, Simon Žele, PGD Zagorje ter Primož Rebec, PGD Palčje in Robert Šantelj, predsednik Gasilske zveze Postojna z županom Občine Pivka Robertom Smrdeljem** podpisali pogodbo o opravljanju lokalne javne gasilske službe v občini Pivka za leto 2025.

Občina Pivka bo za **financiranje javne gasilske službe v letu 2025** namenila 488 tisoč evrov.

Za redno delovanje je namenjenih **103.500 evrov**, od tega za **delovanje vseh štirih društev 83 tisočakov**, za **delovanje Gasilske zveze Postojna pa 9 tisoč evrov**. Poleg tega bo Občina zagotovila dodatna sredstva za specifične potrebe, kot so nabava pnevmatik za vozilo **PGD Košana** v višini **4.500 evrov**, podpora gasilski mladini v višini **750 evrov** za vsako društvo in sredstva za opravljanje voznških izpitov C kategorije, v skupnem znesku **tisoč evrov** za vsak PGD.

Občina je zagotovila denar za nabavo in nadgradnjo gasilskega vozila **GVC-1** za potrebe **PGD Košana**. Nabavna vrednost vozila je **351.624,89 evrov**.

Sredstva **požarne takse za leto 2025** se razdelijo tako, da se **15 tisoč evrov** nameni za nabavo **gasilskega vozila GVC-1 in 10 tisoč evrov** za nabavo **gasilskega vozila GVM**, oboje za potrebe **PGD Košana**. **11 tisoč evrov** bo namenjenih za nabavo potrebne gasilske opreme vseh štirih društev.

Za **osebno zaščitno opremo** bo šlo **17 tisoč evrov**, za **vzdrževanje gasilskih domov** pa **16 tisočakov**.

Župan Robert Smrdelj je ob podpisu pogodbe poudaril ključno vlogo gasilcev, ki so vsakodnevno vpeti v zaščito in

reševanje v občini, ter izrazil stalno podporo Občine Pivka njihovemu nesebičnemu delu.

Občina Pivka

Vabilo

Prijazno vabljeni na svečano odprtje objekta na Kolodvorski 11 v Pivki, ki bo 12. februarja, ob 15. uri, na parkirišču objekta.

Pozdravne besede:

Minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac
Župan Občine Pivka Robert Smrdelj

Robert Smrdelj
župan Občine Pivka

15. seja Občinskega sveta Občine Pivka

Svetnice in svetniki občinskega sveta Občine Pivka so se 19. decembra sestali na 15. redni seji, na kateri so obravnavali 13 točk dnevnega reda.

Občinski svet je po sprejemu dnevnega reda in potrditvi zapisnika prejšnje seje obravnaval potrditve mandatov nadomestnega člana Občinskega sveta, nadomestnega člana Odbora za družbene dejavnosti in nadomestnega člana Odbora za finance in proračun. **Občinska volilna komisija** je po odstopu Suzane Vodopivec z mesta občinske svetnice ugotovila, da preide mandat na **Aleša Sedmaka**, naslednjega kandidata na listi **Slovenske ljudske stranke**, mandat pa je bil potrjen. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je na svoji seji obravnavala odstop Suzane Vodopivec z mesta članice Odbora za družbene dejavnosti in članice Odbora za finance in proračun. Občinskemu svetu je bil podan predlog sklepov o prenehanju mandata članici v obeh odborih in imenovanju novega člana Aleša Sedmaka v oba odbora.

Občinski svet Občine Pivka je na svoji seji sprejel **Odlok o proračunu Občine Pivka za leto 2025** v drugi obravnavi. Prihodki so načrtovani v višini **14.152.859,15 evra**, odhodki pa v višini **16.131.102,65 evra**. V računu financiranja so predvideni prejemki iz najema dolgoročnega kredita v višini **2.290.000 evrov**, izdatki iz naslova odplačil kreditov poslovnim bankam in državnemu proračunu v vrednosti **529.756,50 evra**. Predvideno stanje sredstev na računih ob koncu leta je **218 tisoč evrov**. Več o naložbah v letu 2025 si lahko preberete v članku Proračun Občine Pivka v letu 2025.

Svet je po skrajšanem postopku podprl **Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi Zdravstvenega doma dr. Franca Ambrožiča Postojna**. Ključna sprememba se nanaša na določitev namena porabe presežka prihodkov nad odhodki zavoda, ki bo lahko namenjen za investicije v objekt zdravstvenega doma, ko bo prišlo do potrebe. Med drugim je v Odlok dodan tudi pogoj, da lahko zavod izvaja tržno dejavnost le v primeru, če s tem pokrije vse povezane odhodke.

Spremembe vključujejo tudi manjše uskladitve z zakonodajo in dejanskim stanjem, med drugim pa so se prilagodili tudi postopki izvajanja osnovne dejavnosti v prostorih **Zdravstvene postaje Pivka**. Odlok je bil sprejet po skrajšanem postopku.

Svetniki so, prav tako po hitrem postopku, sprejeli dopolnitev **Odloka o predkupni pravici Občine Pivka**, s katero se območje predkupne pravice širi na dodatne nepremičnine v katastrski občini **Petelinje**. Gre za zemljišča s parc. št. 4148/81, 4148/94, 4148/95, 4148/131, 4148/133, 1059/3 in 4222/7. Nepremičnine so večinoma opredeljene kot gospodarske cone ali strateška zemljišča za infrastrukturne projekte, kot je načrtovana rekonstrukcija **Kolodvorske ceste**. Razširitev predkupne pravice bo Občini omogočila pridobitev teh zemljišč v primeru prodaje pod enakimi pogoji kot drugim kupcem. Cilj ukrepa je učinkovito varovanje javnega interesa in podpora razvojnim projektom v občini.

Pivški občinski svet je po hitrem postopku sprejel tudi **Odlok o podelitvi koncesije za izvajanje programa** za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti na področju **splošne in družinske medicine, znotraj katerega se bo izvajal program preprečevanja in zdravljenja odvisnosti**, ki omogoča izvedbo javnega razpisa za izbor novega koncesionarja. Dosedanji koncesionar, podjetje **Febris d. o. o.**, ki pokriva **83 odstotkov** standardne ekipe za to dejavnost, je Občino Pivka obvestil o odpovedi koncesije zaradi upokojitve s 30. 12. 2024. Delovanje bo zaključil s 30. 12. 2024 [MK1]. Poskusi prenosa izvajanja programa na **ZD dr. Franca Ambrožiča Postojna** niso uspeli, saj zavod nima potrebnih virov za prevzem dejavnosti. Odlok opredeljuje vrsto in območje koncesije, obseg programa ter trajanje in možnost podaljšanja koncesijskega razmerja. Sprejetje odloka je bilo nujno za pravočasno pripravo razpisa in zagotavljanje dostopnosti do storitev za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti v občini. **Občina Pivka** je že zaprosila za soglasje **Ministrstva za zdravje in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije**.

Po hitrem postopku so svetnice in svetniki potrdili **Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti na področju splošne medicine v domu starejših SeneCura Pivka**. Sprejetje odloka po hitrem postopku je bilo nujno za pravočasno izvedbo javnega razpisa in izbiro novega koncesionarja. **Dom starejših SeneCura Pivka**, ki bo odprt predvidoma marca 2025, bo ponujal **68 koncesijskih postelj**, od tega dva oddelka za osebe z demenco. Uredba o programih obveznega zdravstvenega zavarovanja za leto 2024 določa obseg programa splošne ambulate v domu v višini **0,26 tima**. Na podlagi zakonskih določil in obvestila javnega zdravstvenega zavoda **ZD dr. Franca Ambrožiča Postojna**, ki zaradi pomanjkanja kadra, prostorov in opreme ne more prevzeti programa, je **Občina Pivka** pripravila pravno podlago za podelitev koncesije. Odlok določa vrsto in območje koncesije, predviden obseg dejavnosti ter trajanje koncesijskega razmerja. **Občina Pivka** je že vložila vlogo na **Ministrstvo za zdravje** in **Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije** za soglasje h koncesijskemu aktu. Po prejetju soglasij bo sledil razpis za izbor koncesionarja. Cilj odloka je zagotoviti dostopnost do osnovne zdravstvene dejavnosti za prebivalce doma **SeneCura** in širše skupnosti.

Strinjali so se tudi z novim **Pravilnikom o dodeljevanju spodbud za podjetništvo v občini Pivka**, ki uvaja prilagoditve glede na nove evropske in nacionalne predpise o državnih pomočeh. Cilj novega pravilnika je ohranjanje in nadaljnje spodbujanje podjetniške rasti v občini. Nadomešča prejšnji pravilnik, veljaven do junija 2024, ter ohranja ukrepe, ki so se izkazali za učinkovite pri spodbujanju podjetništva v preteklih letih, in predvideva različne ukrepe za spodbujanje podjetništva, med drugim subvencioniranje stroškov za delovanje mladih podjetij, spodbujanje najboljših podjetniških idej ter podpiranje začetnih investicij in investicij v razvoj ter širitev dejavnosti. Vključuje tudi spodbujanje izgradnje turistične infrastrukture, priprave projektov ter subvencioniranje

stroškov najemnin za prostore v podjetniškem inkubatorju v **IOC Neverke**. Javne razpise za finančne spodbude bo **Občina** objavljala skladno s pogoji pravilnika, sredstva pa bodo zagotovljena v občinskem proračunu. Pred objavo razpisov bo shema državnih pomoči usklajena z mnenjem **Ministrstva za finance**.

Na 15. seji Občinskega sveta Občine Pivka je bil potrjen **Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) »Vodooskrba slovenske Istre ter Krasa«**, ki ga je izdelalo podjetje **Esperi d. o. o.** Projekt, v katerem sodeluje **12 občin**, vključno z Občino Pivka, predvideva izboljšanje vodooskrbe, zmanjšanje vodnih izgub in dograditev vodovodnih omrežij na območju Primorske. Investicija, ocenjena na **116,9 milijona evrov** brez DDV, bo potekala med letoma 2025 in 2029 ter bo sofinancirana iz proračunov občin in sredstev evropske kohezijske politike. Cilji projekta vključujejo zmanjšanje vodnih izgub za najmanj **20 odstotkov**, povečanje varnosti oskrbe z vodo ter zagotavljanje dodatne količine pitne vode za slovensko Istro. **Občina Pivka** bo za investicije v skupno omrežje prispevala **3,05 odstotka**, kar znaša **1,28 milijona evrov**, od tega **25 odstotkov** (0,32 milijona evrov) iz lastnega proračuna. Sredstva bodo namenjena dograditvi povezovalnih cevovodov, povečanju kapacitet vodohranov ter izboljšanju vodovodnih povezav med občinami.

V nadaljevanju seje je občinski svet sprejel **Elaborat o oblikovanju cen za izvajanje storitev gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki**, ki ga je pripravilo podjetje **Publikus d. o. o.** Določene so cene zbiranja, obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov, ki bodo veljale od **1. januarja 2025**. Za štiričlansko družino, ki ni vključena v sistem odvoza bioloških odpadkov (lastno kompostiranje), bo nov mesečni strošek znašal **28,27 evra**. Štiričlanska družina, ki je vključena v sistem odvoza bioloških odpadkov, pa bo mesečno plačevala **40,19 evra**. Sejo so svetniki zaključili s pobudami in vprašanji, na katere bodo prejeli odgovore do naslednje seje občinskega sveta.

Občina Pivka, foto: Boštjan Kurent

Na zadnji seji občinskega sveta v letu 2024, ki je potekala v Parku vojaške zgodovine, je svetnice in svetnike pozdravil tudi direktor Parka mag. Janko Boštjančič.

Proračun za leto 2025

V proračunu za leto 2025 so prihodki načrtovani v višini 14.152.859,15 evra, odhodki pa v višini 16.131.102,65 evra. V računu financiranja so predvideni prejemki iz najema dolgoročnega kredita v višini 2.290.000 evrov, izdatki iz naslova odplačil kreditov poslovnim bankam in državnemu proračunu v vrednosti 529.756,50 evra. Predvideno stanje sredstev na računih ob koncu leta je 218 tisoč evrov.

Največje naložbe v letu 2025

Za **izgradnjo komunalne infrastrukture v Trnju** je načrtovanih 2.010.838,83 evra. Predvidna je ureditev fekalne in meteorne kanalizacije, vodovoda, javne razsvetljave in ureditev cestišča. Investicija je sofinancirana iz Načrta za okrevanje in odpornost ter vezana na porabo koncesijske dajatve. Zaključek je predviden v 2026.

V sklopu projekta **Postavitev sončnih elektrarn** je načrtovana postavitev sončnih elektrarn na štirih javnih objektih, in sicer na Podjetniškem inkubatorju Neverke, Parku vojaške zgodovine Pivka, Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer ter pokritem balinišču v Košani, z namenom znižanja stroškov porabe električne energije. Gre za projekt, ki je sofinanciran iz Načrta za okrevanje in odpornost in bo v celoti izveden v letu 2025. Vrednost investicije znaša **565.954 evrov**.

V okviru **izgradnje komunalne infrastrukture za stanovanjsko gradnjo na Radohovski poti**, v skupni vrednosti 116 tisoč evrov, bodo zaključena dela, ki vključujejo izgradnjo vodovoda, postavitev pločnika, namestitve javne razsvetljave ter širitev ceste z gradnjo podpornih zidov.

V planu so tudi krajše **preplastitve odsekov javnih poti in lokalnih cest** za leti 2025 in 2026 v ocenjeni vrednosti **439 tisoč evrov**.

Za širitev **Industrijsko-obrtne cone v Neverkah** je predvidenih **50.000 evrov**. Načrtovan je odkup novih zemljišč ter priprava projektne dokumentacije.

Na sofinanciranje iz Dogovora za razvoj regij bomo prijavi projekta **Mrežni podjetniški inkubator -PNP-IV faza in Ureditev zelene infrastrukture v Pivki**. Gre za odobritev sredstev za izvedbo projektov do leta 2026 v skupni višini **2.354.723 evrov**.

V teku je izvedba **projekta Life varna paša**, ki se izvaja do leta 2029 in je sofinanciran iz programa Life. Za leto 2025 so v proračunu predvidena sredstva v višini **105.930 evrov**.

Na poziv Ministrstva za naravne vire in prostor bomo za neposredno odobritev prijavi projekt **Javor-nik**, katerega aktivnosti bodo trajale do konca leta 2028. Za leto 2025 je za ta projekt predvidenih **270 tisočakov**.

Na razpis Ministrstva za kulturo je prijavljen projekt **Ureditev posestva Ravne**, v sklopu katerega je predvidena ureditev posestva in sanacija dvorca. Za leto 2025 je predvidenih **47.100 evrov** za izvedbo študije o izvedljivosti projektov,

Karmen Šabec, višja svetovalka za proračun in gospodarstvo, župan Robert Smrdelj in Martina Celin, višja svetovalka za projekte

projektno dokumentacijo, nadzor in investicijski inženiring. Obnova objekta bi bila zaključena do leta 2028.

Skupaj z Občino Postojna bomo v Zdravstvenem domu Postojna z nadzidavo objekta uredili nove prostore za izvajanje programa **Centra za zgodnjo obravnavo otrok**. Projekt bo sofinanciralo Ministrstvo za zdravje in bo zaključen v letu 2026. Za leto 2025 je v proračunu načrtovanih 352 tisoč evrov. Skupaj z Občino Postojna se bomo prijavi tudi na razpis Ministrstva za zdravje za sofinanciranje ureditve **Satelitskega urgentnega centra v Zdravstvenem domu Postojna**. V proračunu Občine Pivka za leto 2025 so predvidena sredstva v višini **72.652,58 evra**, ki bodo namenjena za nakup opreme in ureditev prostorov.

V sklopu večjih investicijskih vzdrževanj stanovanj bomo obnovili streho in dimnike na objektu **Snežniška cesta 3** ter na objektu **Dolnja Košana 48** obnovili občinska stanovanja in vgradili prezračevalne sisteme v petih stanovanjih.

Na razpis Ministrstva za solidarno prihodnost bomo prijavi projekt **Javna najemna stanovanja**, v okviru katerega bomo odkupili objekt in uredili štiri javna najemna stanovanja. V proračunu za leto 2025 so za ta projekt predvidena sredstva v višini **582 tisoč evrov**.

V okviru pridobitve sredstev po razpisu Fundacije za šport je načrtovano dokončanje ureditve **pomožnega nogometnega igrišča v Košani**.

Na javni razpis Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj za revitalizacijo javne infrastrukture bomo prijavi obnovo **javnih objektov v centru Pivke**, v katerih bi uredili prostore za medgeneracijsko druženje in co-working prostore. Predvideno je **970 tisoč evrov**.

V proračunu Občine Pivka za leto 2025 so predvidena sredstva za pripravo dokumentacije, povezane s **spremembo OPPN za območje pri Zdravstvenem domu Postojna** in pridobitvijo gradbenega dovoljenja za **izgradnjo 52 novih stanovanj v sodelovanju s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije**.

Na **področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami** je načrtovano **559.250 evrov**, od tega za vzdrževanje gasilskih domov **16 tisoč** ter za nabavo

novega gasilskega vozila za potrebe PGD Košana in nakup opreme za vsa gasilska društva **343 tisoč evrov**.

Tudi za prihodnje leto so v proračunu načrtovana sredstva za dodelitev po razpisih za programe športa, kulturne dediščine in ljubiteljske kulturne dejavnosti, objavljen bo

razpis za subvencije v kmetijstvu, načrtujemo sredstva za podpirne aktivnosti podjetništvu, kot tudi za sofinanciranje programov turističnih društev in drugih prireditev.

Občina Pivka, foto: Boštjan Kurent

Ureditev prostorov fizioterapije v Zdravstveni postaji Pivka

Po uspešnem zaključku gradbeno obrtniških del v septembru 2024 so bila do sredine novembra lani izvedena še evidenčna naročila in dobava opreme, ki so obsegala informacijsko tehnološko opremo v vrednosti 2.067,11 evrov z DDV, notranjo oziroma pohištveno opremo v vrednosti 29.359,30 evrov z DDV in medicinsko opremo v vrednosti 36.803,37 evrov z DDV.

Skupna vrednost investicije, vključujoč gradbeno obrtniška dela in opremo, je znašala 206.983,93 evrov z DDV. Sofinanciralo jo je ministrstvo za zdravje v višini 90 odstotkov vrednosti upravičenih stroškov brez DDV v vrednosti **137.403,39 evrov**, preostala sredstva so bila zagotovljena v okviru občinskega proračuna **Občine Pivka** v vrednosti 69.580,54 evrov.

Slovesno odprtje novih prostorov bo 18. februarja ob 15. uri. Občina Pivka s pomočjo Ministrstva za zdravje s tem projektom nadaljuje z vlaganjem v nujno potrebno zdravstveno infrastrukturo. Ureditev prostorov fizioterapije je pomemben korak k izboljšanju zdravstvene oskrbe v občini Pivka. S sodobnimi prostori in opremo bo fizioterapija lažje in bolj dostopna občanom.

Občina Pivka

Nov AED v Ndanjem selu

Občina Pivka je v sodelovanju z **Društvom AED** prejela nepovratna sredstva iz sklada Slosafe v višini **1.999,58 evra** za nakup novega avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED) in omarice. Zahvaljujoč donaciji društva, ki je sredstva zbralo prek namenitve dela dohodnine, so vaščani Ndanjega sela v minulih dneh že namestili novo napravo.

Nov defibrilator bo dodatno obogatil mrežo 22 javno dostopnih defibrilatorjev v občini in še povečal dostopnost do nujne medicinske pomoči.

Občina Pivka

Jubilejno priznanje za Športno društvo Pike

Ob 20-letnici delovanja Športnega društva Pike in ob zaključku jubilejnega leta smo na slavnostnem dogodku 18. decembra na Občini Pivka društvu s ponosom podelili priznanje za dolgoletno uspešno delo in izjemne dosežke pri promociji občine tako v Sloveniji kot v tujini. Na slavnostnem sprejemu je priznanje, bon v vrednosti 500 evrov in šopek rož, predsednici društva Mojci Korent predal župan Občine Pivka Robert Smrdelj, s čimer je izrazil globoko hvaležnost in občudovanje za neprecenljiv prispevek društva k razvoju športa, plesa in pozitivne promocije naše občine.

Športno društvo Pike, ki letos obeležuje dve desetletji od svoje ustanovitve, je v tem času postalo sinonim za predanost, vrhunske dosežke in športni duh. Njihova pot, ki se je začela v okviru navijaške skupine, je prerasla v vrhunski plesni ansambel, ki danes združuje 132 članov različnih starostnih skupin.

Uspehi na evropskih in svetovnih prvenstvih, kot so osvojen naslov evropskih prvakov v kategoriji Youth Hip Hop, drugo mesto v Senior Cheer Jazz kategoriji ter šesto mesto na svetovnem prvenstvu, so občino Pivka postavili na zemljevid športnih dosežkov v najvišjem evropskem in svetovnem merilu.

Poleg tekmovalnih uspehov društvo pomembno prispeva k razvoju mladih generacij, saj v svojih vrstah vzgaja plesalce od najmlajših Mini Pikic do mladinskih in članskih skupin.

Njihova neprekinjena tradicija, sodelovanje z drugimi sorodnimi društvi ter redno vključevanje v slovensko reprezentanco pričajo o njihovi zavzetosti in širšem družbenem pomenu.

Občina Pivka

Urejanje spomenikov NOB

V začetku lanskega leta je bil **spomenik NOB v Trnju** očiščen, obnovljene so bile črke. Lani novembra smo s hortikulturnimi deli, z zasaditvijo žive meje iz fotinije, zaključili z urejanjem omenjenega spomenika. Lani so bila poleg rednega vzdrževanja izvedena tudi kamnoseška dela na spomeniku na **Habjanovem hribu** ter hortikultura ureditev okolice spomenika.

Občina Pivka ureja vojna grobišča na podlagi vsakoletnega dogovora z **Ministrstvom za obrambo**.

Občina Pivka

Dela na pomožnem nogometnem igrišču U11 v Košani zaključena

Novembra lani so zaključili z ureditvijo pomožnega nogometnega igrišča U11 v Košani, ki je obsegala postavitev razsvetljave, lovilnih mrež ter druga spremljajoča gradbena dela. Na Občini Pivka smo za izvedbo del sklenili pogodbo z najugodnejšim ponudnikom, podjetjem Besim Hajdari, s. p., gradbeni nadzor je izvedlo podjetje Stiris d. o. o.

Za projekt »Pomožno nogometno igrišče U11 Košana« je Občina Pivka na javnem razpisu **Fundacije za šport** za leto 2024 prejela sofinanciranje v višini **31.246,00 evrov**. V okviru tega so bila izvedena dela, ki so vključevala postavitev štirih reflektorskih stebrov, ureditev terena za postavitev stebrov, daljši elektroenergetski vod ter namestitev lovilnih mrež na krajši stranici igrišča. Vrednost celotne investicije je znašala **97.557,03 evra** z DDV, preostanek je prispevala Občina Pivka iz proračuna.

Letos je predvidena še ureditev umetne trave na igrišču. S tem projektom Občina Pivka nadaljuje vlaganje v izboljšanje športne infrastrukture in s tem omogoča boljše pogoje za športne aktivnosti v občini.

Občina Pivka

Luč miru iz Betlehema: Upaj, zaupaj, stopi!

23. decembra so postojnski skavti v Pivko prinesli **Betlehensko luč miru**, ki s svojo toplino in iskričnim duhom simbolizira pogum, povezanost in mir. Na **Občini Pivka** je luč miru sprejel **župan Robert Smrdelj** skupaj s sodelavci občinske uprave. Tradicija sprejema plamena luči iz Betlehema v Sloveniji poteka že od leta 1986, letos v znamenju gesla **Upaj, zaupaj, stopi**. Luči miru tudi letos spremlja dobrodelni namen.

Ljudje se pogosto znajdejo v trenutkih brezupa in teme, zato letošnje geslo predaja sporočilo upanja in luči – ljudje imamo moč postati svetel plamen za nekoga, ki je obtičal v temi.

Letošnje prostovoljne prispevke, zbrane v akciji, bodo slovenski skavti namenili trem projektom, pri katerih so zaznali potrebo po pomoči.

Del zbranih sredstev bodo namenili **humanitarni organizaciji Združenje za moč**, ki nudi brezplačno psihosocialno pomoč mladim, ki so preživeli spolno nasilje ali druge oblike nasilja. V duhu mednarodnega povezovanja so se odločili z delom sredstev podpreti **poljsko skavtsko organizacijo ZHP**, ki se trenutno osredotoča na poplavalno okrevanje in obnovo prizadetih skupnosti.

En del sredstev pa bodo namenili tudi društvu **Tačke Pomagačke** in njihovem programu **Beremo s tačkami - R.E.A.D.**, v sklopu katerega posebej usposobljeni terapevtski pari, pes in vodnik, otroke spodbujata k branju v sproščenem in varnem okolju.

Občina Pivka

S prižigom luči in sejmom vstopili v praznični december

Z Miklavževim sejmom v organizaciji Turističnega društva Pivka in prižigom prazničnih luči v sodelovanju Občine Pivka in Zavoda za turizem smo na prvo adventno nedeljo vstopili v zadnji mesec leta 2024. Na ploščadi pred Krpanovim domom je župan Robert Smrdelj prižgal letošnjo praznično osvetlitev in nagovoril zbrano množico obiskovalcev.

Za glasbeni uvod sta poskrbela **trobentača Tine Sotlar** in **Luka Dekleva**, dogajanje je povezovala voditeljica **Marjana Grčman**. Dogodek smo sklenili s presenečenjem: obiskal nas je sveti Miklavž in razveselil otroke in odrasle.

Tradicionalni Miklavžev sejem je med 14. in 19. uro po številu obiskovalcev presegel pričakovanja organizatorjev, ki so zbrali kar 45 ponudnikov s pestrim naborom izdelkov od božičnega dekorja do pletenin, voščilnic, keramičnih in lesenih izdelkov, naravne kozmetike, čajev, sirov...

Dogodek v Pivki je znova pokazal, kako pomembni so takšni trenutki povezovanja za lokalno skupnost.

Občina Pivka, foto: TD Pivka

Minister za javno upravo obiskal Upravno enoto Postojna

Minister za javno upravo, mag. Franc Props, je v okviru rednih delovnih obiskov upravnih enot decembra lani obiskal **Postojno**. Na **Upravni enoti Postojna** se je srečal z načelnico **Marino Rebec**, zaposlenimi in županoma občin **Pivka** in **Postojna**, **Robertom Smrdeljem** in **Igorjem Marentičem**. Minister se je seznanil z delovanjem enote, ki kljub omejenim kadrovskim virom zagotavlja tekoče, strokovno in učinkovito delo, kar potrjujejo tudi visoke ocene zadovoljstva uporabnikov.

Načelnica je poudarila pomen novega plačnega sistema za izboljšanje delovanja upravnih enot, medtem ko so zaposleni izpostavili složnost ekipe in sodelovanje z drugimi enotami. **Minister** je pohvalil sodelovanje upravnih enot z občinami kot ključno za zadovoljstvo prebivalcev.

Upravna enota Postojna je lani (od 1.1. do 30. 11. 2024) rešila 86 odstotkov upravnih zadev in pri meritvi zadovoljstva uporabnikov v letu 2022 dosegla oceno 4,87.

AFČ

Slovenijo je potrebno ponovno vrniti ljudem

Vstopili smo v novo leto. Preko zanimivih »obdaritev« ob koncu prejšnjega. Golobova vlada nas, kot že velikokrat med letom, tudi ob zaključku leta ni presenetila in nas je »obdarila« z napovedjo novih davkov, upokojence pa prikrajšala za božičnico. Predsednik vlade Robert Golob je pojasnil, da upokojenci božičnice ne bodo prejeli zato, ker po njegovo »rast pokojnin bistveno prehitveva rast življenjskih stroškov«. Da. Prav ste prebrali. Golob pravi, da ste upokojenci z rastjo pokojnin profitirali.

Očitno pa to ne velja za posvečene upokojence, saj so vladajoči uzakonili dodatke k pokojninam za posvečene kulturnike. Ne božičnice, pač pa vsakomesečni dodatek v višini 1.500 evrov, letno torej 18.000 evrov. Med prejemniki bo tudi »kulturnica« Svetlana Makarovič, katere eden večjih dosežkov je pesem o podganji stranki. S tem imenom je v njeni pesnitvi označila Slovensko demokratsko stranko.

Čeprav si Slovenci v svoji skromnosti tega velikokrat ne priznamo, smo velik narod. Prav vsak med nami nosi v sebi majhen del tistega, kar nas kot skupnost dela velike. In ko stopimo skupaj, smo nepremagljivi. Pred 34 leti smo stopili skupaj in se na plebiscitu odločili za samostojno in neodvisno Slovenijo.

Mnogim narodom, ki so številčnejši od nas, to ni uspelo. Imeli smo to srečo, da smo sledili takratnim modrim voditeljem iz koalicije pomladnih strank DEMOS, na čelu z dr. Jožetom Pučnikom, ki so razumeli pomembnost trenutka, predvsem pa so poslušali narod, slišali so glas

ljudi, ki je bil glas ZA samostojno Slovenijo. In kje smo danes? Na marsikaterem področju so elite, ki jim ljudje niso dali glasu na volitvah, državo ugrabile. Zato je potrebno Slovenijo ponovno vrniti ljudem. Slovenski narod mora dobiti državo, za kakršno smo glasovali na plebiscitu, nazaj. V kolikor se bomo na tej točki poenotili, bomo uspeli.

V prejšnjem prispevku sem zapisal, da je največja moč slovenskega naroda v ljudeh. Delavnih, izobraženih in sposobnih posameznikih. In da se zato postavlja vprašanje, zakaj na volitvah ti ljudje ne izvolijo najboljših? Zapisal sem, da bom odgovor, zakaj je temu tako, poskušal najti do tega prispevka. Prišel sem do spoznanja, da mora ta odgovor poiskati pri sebi vsak sam. Vsak, ki se je udeležil volitev, se mora vprašati, zakaj je glas namenil tistim, ki so ga razočarali. In zakaj je to storil že drugič ali tretjič. Tisti, ki ni šel na volitve, ker so ga mediji prepričali, »da so itak vsi isti«, se mora vprašati, ali je s stanjem zadovoljen. In vsak med nami se mora zavedati, da se največja moč skriva v enem samem glasu. Predvsem pa pri modri in preudarni uporabi tega glasu. Ni več daleč čas, ko se bomo ponovno odločali o prihodnosti naše države. Takrat uporabimo vse glasove in uporabimo jih modro. Za to, da bomo Slovenijo ponovno vrnilo ljudem in jo zaupali v roke odgovornim upravitelcem. Vse dobro vam želim,

Zvone Černač, poslanec

Jasen fokus. Tudi v novem letu.

Najprej vam, spoštovane bralke, dragi bralci, želim vse dobro v novem letu. Rad bi, da bi bilo tokratnih 365 dni predvsem brezskrbnih, a sem realen in vem, da je pred vsemi nami še ogromno izzivov. V zraku je čutiti, da so volitve, ki bodo sicer v letu 2026, marsikomu fokus že letos. Dnevna proizvodnja neresničnih novic in strašenje ljudi s stvarmi, ki jih ni, že močno naraščajo. Nekonstruktivnost in borba za oblast, žal, nista več omejeni samo na čas predvolilne kampanje. Kot da ne bi pred sabo imeli še dobrega leta za dokončanje vsega, kar smo se odločili postoriti za boljšo Slovenijo. Kar smo pred tremi leti obljubili vsi, ne le tisti, ki smo v trenutni vladni koaliciji.

Ampak naš fokus ostaja jasen. Seveda bi si želeli delati zgolj stvari, ki bi bile vsečne. A s tem, žal, ne bi rešili veliko. Pred tremi leti smo se zavezali, da bomo globoko segli tudi tja, kjer smrdi. To počnemo. To moramo početi. Saj veste, kako je s čiščenjem navlake, ki se nabira leta, desetletja? Enkrat se jo je treba lotiti. In ne gre čez noč.

Za nami je leto velikih sprememb. Nekatere so tako velike, da si jih nismo več niti upali poimenovati "reforma". Delo, ki smo ga opravili tudi ob podpori državljanek in državljanov, bo opazno. Četudi marsikdo, predvsem tisti, podprti z velikimi vsotami lobističnega denarja, skuša prikazati nasprotno. Ohranjamo fokus. Držimo se zavez. Zdravje, dostopno vsem, bo do konca mandata prioriteta številka 1. Bomo

dokončali vse? Seveda ne. Bomo pa vsaj začeli s korenitimi spremembami in obrnili tok dogajanja.

Reforma nujne medicinske pomoči je že prinesla satelitske urgentne centre, ki omogočajo hitrejšo oskrbo bolnikov. Uvedla je srečevalni sistem urgentnih vozil, ki razbremenjuje zdravnike. Sprejeti zakon o zdravniški dejavnosti jasneje ločuje javno in zasebno zdravstvo. Preprečuje prakse, ki (marsikdaj umetno, ker je to nekomu v interesu) podaljšujejo čakalne dobe. Uredba za skrajšanje čakalnih dob je že obrodila sadove. Število prvih pregledov v specialističnih ambulantah se je povečalo za 17 odstotkov. Pomembna novost je tudi zakon o pravici do pozabe, ki nekdanjim bolnikom z rakom omogoča enakovreden dostop do zavarovanj in posojil. Zakonodaja je olajšala razvoj zdravil za otroke z redkimi boleznimi (Urbanov zakon), odpravljen je bila možnost ugovora vesti farmacevtov in jim naložila, da morajo početi to, za kar jih plačujete. K reševanju kadrovske krize v zdravstvu že prispevajo olajšave pri zaposlovanju tujih zdravnikov in finančne spodbude za specializacije družinske medicine in klinične psihologije.

Prvič po 16 letih je zaživela celovita prenova plačnega sistema v javnem sektorju. Najnižje plače, tiste pod

* Kolumni izražata mnenje avtorjev, ki sta v zakonskih mejah pri pisanju kolumna svobodna. Kolumni ne odražata mnenja uredništva.

minimalno, so končno preteklost. Slovenija beleži gospodarsko rast, ki presega evropsko povprečje. Inflacija je letos močno padla, podjetja beležijo rekordne dobičke, tuje investicije rastejo. Prvič v zgodovini je država namenila 100 milijonov evrov letno za gradnjo stanovanj. V letih 2023–2026 bo tako za stanovanja namenjenih dvajsetkrat več sredstev kot v obdobju 2015–2022. Cilj je jasen in smo ga tudi napovedali pred tremi leti - mladim olajšati dostop do prvega stanovanja. Slovenija je vse bolj opazna na mednarodnem parketu. Tudi zaradi mojstrovina Luke Dončiča na košarkarskem parketu, seveda. Ampak

tudi zato, ker smo se kot predsedujoči Varnostnemu svetu OZN postavili na pravo stran zgodovine. Na stran miru.

Ob vsem tem lahko zapišem samo to - hvala, ker prispevate, ker verjamete in ker tudi sami vsak dan delate za to, da bo Slovenija še naprej lepa in zelena država prijaznih ljudi. Veliko nam je uspelo, še več nam mora. In nam bo! Zato, ker si zaupamo. Srečno!

Aleksander Prosen Kralj, poslanec Svobode

Gospodarstvo

Priznanji Turistične zveze Slovenije tudi v Pivko

Turistična zveza Slovenije je na Dnevih slovenskega turizma v Laškem razglasila zmagovalce natečaja *Moja dežela – znak gostoljubnosti 2024*, nagradila je mlade upe turizma in podelila priznanja najzaslužnejšim turističnim prostovoljcem. Priznanje sta prejela tudi Park vojaške zgodovine - srebrni znak gostoljubnosti v kategoriji izletniške točke in Kamp Plana - bronasti znak gostoljubnosti v kategoriji kampov.

Park vojaške zgodovine je prejel srebrni znak gostoljubnosti

"Ta hitro razvijajoči se muzejsko-turistični center obiskovalcem omogoča edinstven vpogled v vojaško in tehnično dediščino ter pripoveduje zgodbo o nacionalni in svetovni zgodovini. S svojim poslanstvom izobraževanja, raziskovanja in ustvarjanja nepozabnih doživetij privablja obiskovalce iz vse Slovenije in tujine in ni kar tako med najbolj obiskanimi muzeji v Sloveniji.

Tudi muzejska trgovina brez dvoma sodi med najboljše muzejske trgovine v Sloveniji. Park vojaške zgodovine pa ni hvalnica vojni, temveč poudarja mir in razumevanje vojaške dediščine kot pomembnega dela tehnične kulturne dediščine. Nenazadnje je prav park odločilno prispeval k revitalizaciji do nedavnega degradiranega območja nekdanje jugoslovanske in še prej italijanske vojašnice," je strokovna žirija zapisala v obrazložitvi.

Kamp Plana je prejel bronasti znak gostoljubnosti

"Kamp je nekoliko drugačen od drugih, tako po postavitvi parcel, kot tudi po načinu vodenja. Gre za nek povsem drugačen pristop, saj delavci v kampu niso le sezonski, tam so zaposleni skozi celo leto in ko se glavna sezona kampiranja konča, zaposleni sami skrbijo za vzdrževanje in popravila v kampu. Ni kaj, pohvalno.

Zgrajen je na posestvu, ki se zadnjih 30 let ukvarja z rejo islandskih konj, dodaten plus pa je tudi ambient iz naravnega kamna in lesa," so zapisali v obrazložitvi priznanja.

AFČ, foto: Iztok Pipan

Destinacija Zeleni kras ponovno med prejemniki znaka Slovenia Green

V okviru Dnevnov slovenskega turizma 2024 v Laškem je znak **Slovenia Green Destination** prejelo 20 destinacij, med njimi tudi destinacija **Zeleni kras**, tokrat že drugič. Poleg destinacij je znak **Slovenia Green** prejelo še 28 nastanitvev, šest atrakcij – med njimi tudi **Center za obiskovalce Cerknško jezero**, ena agencija in pet restavracij, s čimer je skupno število nosilcev znaka **Slovenia Green** preseglo 280. Ob prvem ocenjevanju v letu 2020 je destinacija **Zeleni kras** kot prva velika destinacija pridobila bronasti znak, ki ga je ob ponovnem ocenjevanju junija 2023 tudi ohranila.

Destinacija Zeleni kras je ob ponovnem ocenjevanju dosegla povprečno oceno 6,9, ki jo je ocenjevalna komisija dodelila na podlagi preučitve prenovljenih in izpopolnjenih trajnostnih meril in indikatorjev v šestih kategorijah: destinacijski menedžment, narava in krajina, okolje in podnebje, kultura in tradicija, družbena klima ter poslovanje turističnih podjetij in komunikacija. Na ocenjevanju je destinacija najvišje ocene dosegla v kategorijah **Kultura in tradicija** ter **Poslovanje turističnih podjetij**. »Če so v prvi od obeh kategorij slovenske destinacije običajno zelo uspešne, pa je pohvalna predvsem ocena v kategoriji poslovanja turističnih podjetij, ki je nadpovprečno visoka. Razlog za to je močno podporno okolje, ki ga **RDO Zeleni kras** s partnerskimi inštitucijami nudi turističnim ponudnikom«, so zapisali v oceni o presoji.

Med aktivnostmi v destinaciji **Zeleni kras** so presojevalci izpostavili tudi nekaj primerov dobrih trajnostnih praks:

- **Načrt trajnostne mobilnosti** za turistično destinacijo **Predjama**, ki spodbuja uporabo javnega prevoza in vpeljuje dodatne avtobusne linije v visoki sezoni na relaciji **Postojna-Predjama**;
- **Etični kodeks za trajnostno vodenje**, ki so ga podpisali župani vseh šestih občin;
- Interaktivni **Center o velikih zvereh Dina Pivka**;
- **Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe** za občino **Pivka**, ki predstavlja odlično izhodišče za destinacijski dokument na temo vpliva podnebnih sprememb na turizem in prilagajanje panoge.

Destinacijo Zeleni kras sestavljajo občine **Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka in Postojna**, ki skupaj s ponudniki ustvarjajo edinstvena, aktivna in zelena doživetja ter soustvarjajo turizem, ki je odgovoren do okolja, narave in družbe. Na uporabo znaka **Slovenia Green destination** se tako lahko sklicujejo vse občine v destinaciji, regiji in ga uporabljajo v svoji komunikaciji.

RRA Zeleni kras

Rekordno leto za Postojnsko jamo d. d.

Lani so v družbi zabeležili 1,46 milijona obiskovalcev in 14,8 milijona evrov čistega dobička. Poslovne prihodke so iz 39,1 milijona (2023) povečali na 42,7 milijona evrov in čisti dobiček s 13 milijonov na 14,8 milijona evrov. Dodana vrednost na zaposlenega znaša 131.743 evrov. Največ obiskovalcev, 30 odstotkov, je bilo iz glavnih evropskih trgov (Nemčija, Francija, Češka, Slovaška, Poljska, Beneluks), iz sosednjih držav 26 odstotkov, z drugih celin 17 odstotkov, domačih gostov pa je bilo sedem odstotkov.

Glavni naložbi v 2025 bosta digitalizacija Postojnske jame, ocenjena je na 2,5 milijona evrov, in prenova hotela Cerknjo. Za prevzeme načrtujejo 20 milijonov evrov brez posojil, za finančne naložbe pa 10 milijonov evrov, so sporočili na tiskovni konferenci 19. decembra.

Dan pred tem, 18. decembra, je Vlada RS potrdila Poslovni načrt družbe za izvajanje koncesije za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem za leto 2024, vključno z načrtovanimi vlaganji v naravne vrednote v višini do 35 odstotkov koncesijske dajatve. V predloženem poslovnem načrtu za leto 2024 je predvidena akontacija koncesijske dajatve v višini tri

V sklopu Dnevnov slovenskega turizma so novembra lani v Laškem Marjanu Batagelju, predsedniku upravnega odbora Postojnske jame, podelili priznanje za izjemen prispevek k razvoju slovenskega turizma.

milijone evrov. Vlada je potrdila tudi načrta vlaganj občin Pivka in Postojna v gradnjo infrastrukture lokalnega pomena za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja za leto 2024. Občini sta upravičeni do deleža koncesijske dajatve za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem, ki pripada državi, in sicer v višini, ki je določena z Uredbo o koncesiji za rabo naravnih vrednot Postojnski in Predjamski jamski sistem.

Občina Pivka bo v skladu z načrtom vlaganj nadaljevala s projekti **Izgradnja kanalizacije v aglomeraciji 1262 -Trnje - Pivka in Izgradnja kanalizacije v aglomeraciji 1251 Zagorje 2019 – V. faza**.

Predvideno je tudi povračilo kredita za investicije za gradnjo infrastrukture lokalnega pomena za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja v občini Pivka

v preteklih letih ter za bančne obresti najetih kreditov, so zapisali v izjavi za javnost po seji vlade.

AFC, foto: Valter Leban

ONA 2024 je mlada režiserka Manca Mele

Na tradicionalni prireditvi Radia 94 je naziv Ona 2024 po izboru poslušalcev osvojila mlada režiserka Manca Mele. Slavnostna govornica je bila predsednica republike Nataša Pirc Musar, zbrane v Jamskem dvorcu pri Postojnski jami je nagovorila tudi ministrica za kulturo Asta Vrečko.

Manca Mele iz Kozarišč v Loški dolini je po zaključeni umetniški gimnaziji izobraževanje nadaljevala na filmski šoli v Pragi (**Prague Film School**). Študentka filmske režije je za zaključno nalogo posnela film **Tihotapci** in zanj prejela nagrado za najboljšo režijo. Manca Mele je z **bronastim grbom** nagradila tudi **Občina Loška dolina**, poslušalci **Radia 94** pa z nazivom **Ona 2024**.

Radio 94 je v sodelovanju z **Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije** in **Gospodarsko zbornico Slovenije** razglasil tudi regijska podjetniški in gospodarski uspeh leta. Priznanja se je razveselila doktorica veterinarske medicine **Mateja Plevnik**, ki je leta 2004 v **Logatcu** odprla kliniko, danes **Veterinarski center Plevnik**, ki se lahko pohvali z več kot 8.000 kartotekami strank, v prihodnosti pa želi zgraditi nov veterinarski center, saj so trenutni prostori že nekaj časa pretesni.

Priznanje za gospodarski uspeh leta pa je prejel večinski lastnik in prokurist družbe **Izoterm Plama** iz **Podgrada pri Hrušici Goran Petek**. Inovativno, fleksibilno in tržno usmerjeno podjetje z učinkovitimi rešitvami za proizvodnjo ekspandiranega polietilena - okolju prijaznega izolacijskega, leta 2005 je ustanovilo še podružnico v Srbiji, ki je ključna za širitev trga in povečanje konkurenčnosti v jugovzhodni Evropi. Skupaj v Sloveniji in Srbiji **Izoterm Plama** zaposluje okoli 120 ljudi, z letnim prometom nad 20 milijonov evrov ter načrtom podvojitve do leta 2030, pri čemer 75 % proizvodov izvozi izven meja obeh držav.

Na slovesni podelitvi je pod umetniškim vodstvom **Marjana Grdadolnika** zaigral **Simfonični orkester Cantabile**. Z njim so zapeli **Lara Baruca**, **Ditka** in **Andraž Hribar**.

Koraki upanja za Nušo

Radio 94 je na podelitvi priznanj predstavil dobrodelno akcijo **Koraki upanja za Nušo**. V sodelovanju z **Društvom Palčica pomagajčica** in dobrodelni škratki je s pomočjo pregovorno dobrosrčnih ljudi iz regije zbral 12.300 evrov.

December 2024 je bil na **Radiu 94** pester, navihan in iskrič, kar se programa tiče, glasbeno bogat tudi s koncerti v živo in pošteno čustven. Izvedli so dobrodelno akcijo **Koraki upanja za Nušo** in skupaj z **Nušino mamico** potočili solzo. Najprej obupa, nato pa upanja in hvaležnosti. 13-letna **Nuša**, razpeta med **Cerknico** in **Pivko**, si je lani poškodovala hrbtenjačo in zlomila vretenca. Zdravniki ob nesreči niso bili prepričani, če bo sploh shodila. Po večmesečni rehabilitaciji so dosegli gibljivost nog, a **Nuša** je še vedno paraplegik. Z dodatnimi terapijami bi lahko izboljšali funkcionalnost njenih nog, a za **Nušine starše** to predstavlja preveliko finančno breme. **Radio 94** je znan po svojih humanitarnih akcijah, zato so pripravili dobrodelni večer z nastopi številnih glasbenikov, plesalcev in drugih gostov.

Radio 94, foto: Valter Leban

Škrat Vodko, izobraževalni lik **podjetja Kovod Postojna**, je praznoval 10. rojstni dan v družbi več kot 1200 otrok iz **Postojne** in **Pivke**. Ob tem se je prvič predstavil v simpatični maskoti, ki bo odslej spremljala vse njegove aktivnosti.

AFC, foto: Kovod

Izbranih deset projektov za razvoj podeželja

Pri LAS med Snežnikom in Nanosom (LAS SN) so zaključili prvi javni poziv za izbor projektov za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja za programsko obdobje 2021–2027. Na razpis je prispelo 15 vlog v skupni vrednosti 587.774,46 evra, od tega štiri partnerske in 11 individualnih vlog. Po izvedenem ocenjevanju je bilo na seji Upravnega odbora LAS SN izbranih deset projektov, ki so prejeli najvišje število točk. Skupna vrednost potrjenih projektov znaša 457.613,29 evrov, pri čemer gre za štiri partnerske projekte (279.164,36 evra) in šest individualnih projektov (178.448,93 evra).

Na področju razvoja kmetijstva in inovativnih produktov so bili izbrani štiri projekti s skupno vrednostjo 199.980,12 evra.

Med njimi izstopa partnerski projekt *Brenčimo s kolesom* podjetja **Fotografske in športne dejavnosti, Tomaž Penko s. p.** iz Prestranka, ki je z najvišjim številom točk (90,6) pridobil sofinanciranje v višini 69.995,68 evra.

Sledita projekt *Oznaka Medvedu prijazno*, ki ga vodi **Javni zavod – Turizem Pivka**, s sofinanciranjem 69.990,13 evra (83,6 točke), in projekt *Priprava lokalne hrane* nosilca dopolnilne dejavnosti na kmetiji **Gregorja Slavca** iz Knežaka, ki je pridobil 29.994,53 evra sofinanciranja (82,0 točke).

Četrti projekt, *Sladka doživetja na podeželju*, je individualni projekt **Tadeja Penka** iz Parij, ki je bil sofinanciran v višini 29.999,78 evra (78,6 točke).

Na področju razvoja turizma so bili izbrani štiri projekti, ki bodo skupaj prejeli sofinanciranje v višini 197.662,31 evra. Med njimi je partnerski projekt *EKO BICIKL*, ki ga izvaja **Gostilna Skok, Dejan Skok s. p.** iz Bača, z višino sofinanciranja 69.332,27 evra (84,0 točke). Sledijo projekt *Gozd-turizem-znanje-trajnost!* **Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna**, ki je kot individualni projekt pridobil 29.998,80 evra (83,0 točke), ter partnerski projekt *Razpršeni hotel Okroglina* podjetja **Maracana, Relax center, d. o. o.** iz Ilirske Bistrice, ki bo sofinanciran z 69.846,28 evra (80,0 točke). Četrti izbrani projekt, *Regijska kartica Zeleni kras*, ki ga vodi **RRA Zeleni kras, d. o. o.** iz Pivke, je individualni projekt z višino sofinanciranja 28.484,96 evra (76,2 točke).

Na področju krepitve vključujoče družbe sta bila izbrana dva projekta, ki bosta skupaj prejela sofinanciranje v višini 59.970,86 evra. Prvi projekt, *Hram svete Jedrte*, ki ga vodi **Župnija Hrenovice**, je individualni projekt s sofinanciranjem 29.999,82 evra (69,6 točke). Drugi izbrani projekt je *Pustna dediščina na Bistriškem*, ki ga izvaja **Zavod TV Galeja** iz Ilirske Bistrice, prav tako individualni projekt, za katerega je predvideno sofinanciranje v višini 29.971,04 evra (69,4 točke).

Na svoji 6. redni seji je Upravni odbor LAS med Snežnikom in Nanosom sprejel sklep o objavi 2. javnega poziva za sofinanciranje projektov iz Strategije lokalnega razvoja LAS iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Javni poziv je odprt do 28.02.2025.

AFČ

Lokalna Akcijska Skupina med Snežnikom in Nanosom

je objavila drugi javni poziv za sofinanciranje projektov iz SLR LAS iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 460.000,00 €.

Poziv je objavljen na spletni strani LAS: www.las-snezniknanos.si, kjer so objavljene vse podrobnosti in dokumentacija poziva.

Poziv je odprt do 28.2.2025, vse informacije dobite preko e-pošte info@razvoj-podezelja.si ali telefona 031 339 789 in 064 157 044.

Društvo
za razvoj podeželja
med Snežnikom
in Nanosom

Zeleni kras

Evropska unija

Evropski kmetijski sklad

Sofinancira
Evropska unija

Evropski kmetijski sklad

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Evropski kmetijski sklad

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Javni razpis Podjetno nad izzive

Do 26. januarja je odprt četrti javni razpis za vključitev v projekt Podjetno nad izzive - PONI Primorsko-notranjske regije, katerega glavni cilj je, da udeleženci programa tekom usposabljanja osvojijo vsa potrebna znanja in veščine za uspešen in učinkovit razvoj svoje ideje ter zagon novega podjetja. RRA Zeleni kras v okviru projekta zagotovi podporno podjetniško okolje, v katerem lahko udeleženci uspešno razvijejo in realizirajo lastne poslovne ideje.

Pogoji za vključitev v program so naslednji: Kandidat mora imeti poslovno idejo ter stalno ali začasno bivališče v eni izmed občin Primorsko-notranjske regije. Predhodno ne sme biti vključen v noben program PONI ali Podjetno v svet podjetništva, hkrati pa mora imeti poravnane vse zapadle obveznosti do države. Vlogo za vključitev v projekt lahko odda izključno v Primorsko-notranjski regiji. Na dan vključenosti v projekt mora izpolnjevati vse pogoje za podpis pogodbe o zaposlitvi na RRA Zeleni kras, d.o.o. Starostnih omejitev ni.

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom in razpisno dokumentacijo je možno dobiti vsak delovni dan do vključno 24.1.2025 med 8.00 in 11.00 uro ter med 12:00 in 14:00 na tel. št. 05/ 720 01 11 ali po elektronski pošti ziva@rra-zk.si ali tadeja@rra-zk.si.

AFC

Zavod za turizem Pivka

Pestro leto 2025 z Zavodom za turizem Pivka

Zavod za turizem Pivka v letu 2025 pripravlja bogat program, ki bo navdušil vse generacije. Dogodki, ki bodo potekali v Centru o velikih zvereh Dina, Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer in širše ter bodo povezovali naravo, kulturo, umetnost in lokalno kulinariko, bodo zagotovo poskrbeli za nepozabne trenutke v naši prelepi pokrajini.

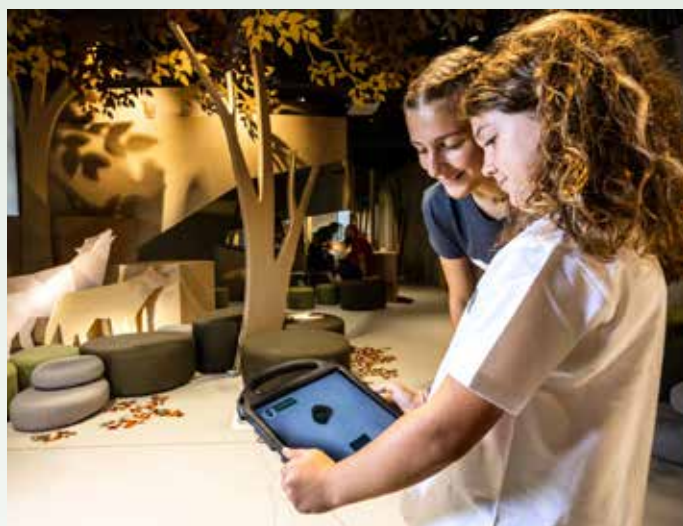
Februar: kulturni praznik, vodenja, delavnice in počitniške aktivnosti

Mesec februar bomo začeli s počastitvijo slovenskega kulturnega praznika, ki bo potekala med 6. in 8. februarjem. Program vključuje:

- četrtek, 6. 2.: kino predstava,
- sobota, 8. 2.: otvoritev razstave Jožeta Šajna v Krpanovem domu,
- sobota, 8. 2.: pester program v Centru DINA in Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer (za občane Pivke brezplačen vstop), otroška kino predstava in slavnostna prireditev ob kulturnem prazniku.

Kasneje v mesecu bomo organizirali tudi brezplačna vodenja ob mednarodnem dnevu turističnih vodnikov, ki bodo potekala 22. februarja.

Med počitniškim tednom (24. – 28. februarja) bomo za šolske otroke v dopoldanskem času pripravili pester nabor

aktivnosti. Gostili bomo delavnice Planinskega muzeja iz Mojstrane in Notranjskega regijskega parka, otroci se bodo lahko udeležili tudi ustvarjalne delavnice v Hiši kulture v Pivki, za zaključek pa jih čaka kino predstava.

Maj: Narava skozi umetnost

Med 19. in 24. majem bo Pivka živela v znamenju tematskega tedna **"Doživite naravo skozi umetnost"**. Med tednom bomo v sodelovanju s Hišo kulture v Pivki vrtčevskim in šolskim skupinam ponudili različne ustvarjalne delavnice. V soboto, 24. maja, pa bo dogajanje namenjeno širši javnosti, z aktivnostmi za otroke, družine in odrasle.

Junij: Poletna muzejska noč

Tretja sobota v juniju, 21. junij, bo zaznamovana s **Poletno muzejsko nočjo**. Tako Center DINA kot Ekomuzej Pivških presihajočih jezer bosta odprta do polnoči, pripravljamo pa tudi zanimiv spremljevalni program. Z dogodki za vso družino bomo obeležili tudi 25. junij, Dan državnosti.

Poletje: ustvarjalne počitnice in otroški abonma

Med poletnimi počitnicami bomo vsako sredo, četrtek in petek (razen 15. avgusta) organizirali **brezplačne aktivnosti** v sodelovanju s partnerji iz lokalnega okolja.

September, mesec pivškega turizma

Septembra se bomo sprehodili po Pivški pokrajini na tradicionalnem **Vilharjevem pohodu**, ki bo potekal 6. septembra. Vrhunec meseca pa bo dogodek **Okusi Pivke**, kjer bomo v sodelovanju s Perutnino Pivka 14. septembra predstavili najboljše, kar ponuja naša kulinarčna dediščina.

Jesenske in praznične aktivnosti

Jesenske počitnice (27.–30. oktober) bodo znova obarvane z ustvarjalnimi in poučnimi dejavnostmi za otroke in družine. Decembra pa bomo zaključili leto z dogodki v sklopu **Doživite praznično Pivko**, ki bodo pričarali praznično vzdušje v naših krajih.

Redni kino program

Tudi v letu 2025 nadaljujemo z rednim **kino programom**. Ob četrtek in sobotah vas vabimo na ogled art, otroških in aktualnih filmskih uspešnic, ki bodo zadovoljile najrazličnejše okuse in starostne skupine.

Otroški abonma Piščanca Petra – kultura za najmlajše

Z novim letom smo vstopili v drugo polovico sezone otroškega abonmaja **Piščanca Petra**, ki navdušuje najmlajše obiskovalce in njihove starše. Do marca se nam lahko vsak **tretji četrtek v mesecu ob 17. uri** pridružite na čudovitih otroških predstavah, ki jih gostimo v Krpanovem domu v Pivki. V primeru prostih mest si lahko posamezno predstavo ogledajo tudi **neabonenti**. Vstopnice bodo na

voljo za nakup **15 minut pred začetkom predstave** na recepciji Krpanovega doma.

Vpisi v novo sezono

Za sezono 2024/25 bomo vpise začeli v avgustu 2025, zato že zdaj vabimo vse mlade gledališke navdušence in njihove starše, da si pravočasno rezervirajo mesto. Abonma je namenjen otrokom starosti od 3 do 8 let. Ne zamudite priložnosti, da svojim najmlajšim omogočite obilo smeha, domišljije in čarobnih gledaliških trenutkov. Piščanec Peter komaj čaka, da vas spet razveseli!

Brezplačni ogledi za občane občine Pivka

Vabljeni, da raziščete razstavišča v Pivki. **Ogled Centra o velikih zvereh DINA in Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer** je za vse občane občine Pivka brezplačen. Izkoristite to priložnost za spoznavanje bogate naravne dediščine, ki nas obdaja.

Ne zamudite naših dogodkov!

Pridružite se nam na raznolikih dogodkih, ki bodo v letu 2025 bogatili našo skupnost. Spremljajte nas na naših Facebook in Instagram profilih ter spletni strani www.visitpivka.si, kjer se lahko prijavite tudi na e-novičnik.

Naj bo leto 2025 polno lepih doživetij v Pivki!

Zavod za turizem Pivka

Program Januar

Četrtek, 30.1.2025 – 19:00 Sosednja soba The Room Next Door – Drama, 2024	Sobota, 4.1.2025 – 16:00 Mufasa: Levji Kralj Mufasa: The Lion King – Avantura, 2024	Sobota, 4.1.2025 – 19:00 Heretik Heretic – Grozljivka / horor, 2024
Četrtek, 23.1.2025 – 19:00 Substanca Substance – Drama / grozljivka, 2024	Sobota, 11.1.2025 – 16:00 Na polno! Život k seštrki – Animirani film, 2024	Sobota, 11.1.2025 – 19:00 Pa tako lep dan je bil Pa tako lep dan je bil – Drama / komedija, 2024
Četrtek, 30.1.2025 – 19:00 Vsi odtenki svetlobe All the Way to the Light – Dramski / romantični, 2024	Sobota, 18.1.2025 – 16:00 Ježek Sonic 3 Sonic the Hedgehog 3 – Akcija / avantura, 2024	Sobota, 18.1.2025 – 19:00 Živiva v času We Live in Time – Drama / romantični, 2024
Sobota, 25.1.2025 – 10:00 Čao Bela Čao Bela – Muzikl / film, 2024	Sobota, 25.1.2025 – 19:00 Nosferatu Nosferatu – Grozljivka, 2024	

Kino Pivka

Krepitev oznake Medvedu prijazno

8. januarja smo na Zavodu za turizem Pivka prevzeli nove prodajno-razstavne vitrine za trgovino Centra DINA. Vitrine, pridobljene v okviru projekta LIFE WildWolf, nam je uradno predala dr. Irena Kavčič z Biotehniške fakultete v Ljubljani. Z njimi bomo še bolj predstavljali izdelke z oznako Medvedu prijazno, promovirali ponudnike in krepili zavedanje o pomenu sobivanja z velikimi zvermi.

Oznaka Medvedu prijazno

Oznaka Medvedu prijazno, ki jo upravlja in vodi Biotehniška fakulteta v Ljubljani, je nastala v okviru projekta LIFE DinalpBear. Namenjena je:

- povezovanju in promociji ponudnikov izdelkov, turističnih produktov in storitev, ki uporabljajo velikim zverem prijazne prakse, ter
- širjenju pozitivnih sporočil o velikih zvereh in ukrepih sobivanja z njimi.

Lastnica oznake je Biotehniška fakulteta, ki vodi tudi njeno upravljanje. Zavod za turizem Pivka pa aktivno sodeluje pri njenem upravljanju, promociji in prodaji izdelkov z oznako. V trgovinah Centra DINA in Ekomuzeja ponujamo številne izdelke, ki s svojim sporočilom in pristopom prispevajo k sobivanju z velikimi zvermi.

Podstran o oznaki na spletni strani DINA Pivka

V okviru projekta LIFE Lynx, ki se je zaključil marca 2024, smo na spletni strani dinapivka.si vzpostavili podstran, namenjeno oznaki Medvedu prijazno. Na podstrani so zbrane vse ključne informacije o oznaki, njenem namenu, postopku pridobitve in kriterijih, ki jih morajo ponudniki izpolnjevati.

Več informacij in sodelovanje

Za dodatne informacije o oznaki, možnostih sodelovanja in obveščanje o dogodkih, povezanih z oznako, obiščite dinapivka.si/medvedu-prijazno ali nam pišite na info@dinapivka.si.

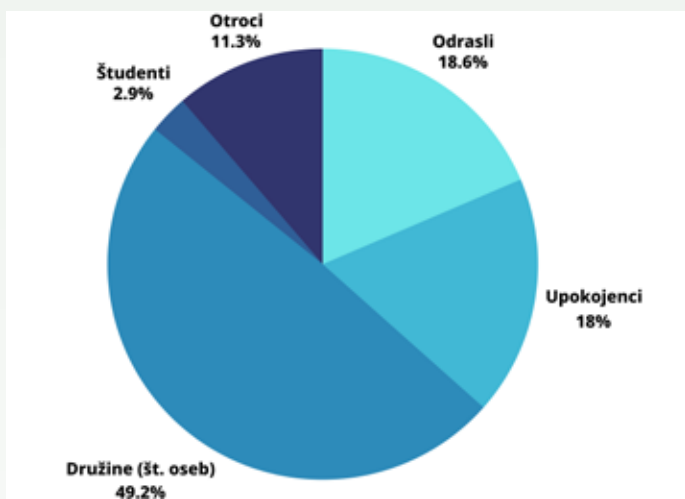
Zavod za turizem Pivka

Prva obletnica obnovljenega Ekomuzeja

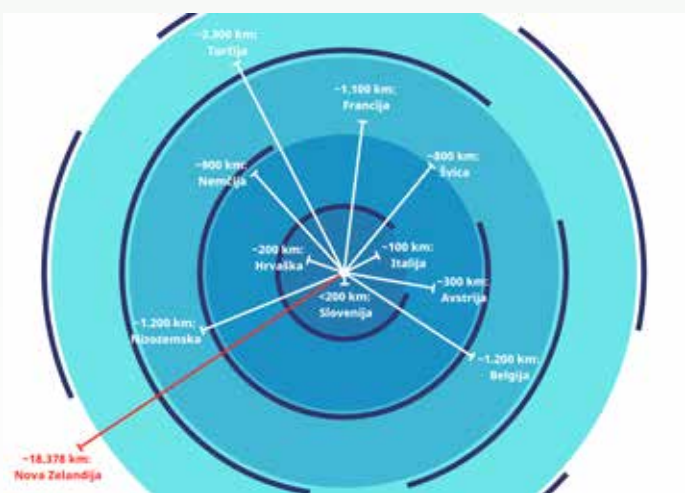
3. februarja lani je Ekomuzej Pivških presihajočih jezer ponovno odprl vrata po temeljiti prenovi, ki je posodobila razstave, interaktivne vsebine in celovito izkušnjo obiskovalcev. Prenova je bila usmerjena v izboljšanje razumevanja naravnih fenomenov presihajočih jezer, spodbujanje trajnostnega odnosa do narave in ohranjanje kulturne dediščine Pivškega. Ekomuzej je tako postal pomembno stičišče izobraževalnih, kulturnih in turističnih aktivnosti, kar se odraža v številu obiskovalcev in pozitivnih povratnih informacijah. Ob prvi obletnici otvoritve obnovljenega muzeja so v Zavodu za turizem Pivka pripravili statistiko obiska v letu 2024. V obdobju od 3. februarja do 31. decembra 2024 je Ekomuzej Pivških presihajočih jezer obiskalo kar **4.879 obiskovalcev**, kar presega vsa pričakovanja za prvo leto delovanja po daljšem premoru. Od tega je bila slaba tretjina individualnih gostom, dve tretjini pa organiziranih skupin. **Individualnih obiskovalcev** je bilo 2.070, **gostov v okviru skupin** pa 2.809. Skupine so vključevale osnovnošolske in srednješolske razrede, študijske skupine, strokovne ekskurzije in turistične skupine. Obiskovalci so prihajali iz različnih delov Slovenije, pa tudi iz tujine, kar potrjuje rast zanimanja za naravne in kulturne znamenitosti Pivškega. Pri individualnih obiskovalcih je bilo največ obiska iz strani družin (do dve odrasli osebi in otroci do 18. leta starosti).

Narodnostna sestava obiskovalcev je bila poleg prevladujočih domačih gostov izjemno pestra; poleg Hrvatov, Italijanov, Nemcev in Avstrijcev so nas obiskali tudi Švicarji, Francozi, Nizozemci ter Turki. Rekorder po oddaljenosti je bil gost iz Nove Zelandije, od katere nas loči zavidljivih **18.378 km**.

Zavod za turizem Pivka

Deleži individualnih obiskovalcev Ekomuzeja PPJ v letu 2024

Narodnostna sestava gostov v Ekomuzeju PPJ v letu 2024

Različne podobe reke Pivke

Reka Pivka je del porečja kraške Ljubljani (pivški povirni krak). V naši občini, to je na Zgornji Pivki, ki je na apnencih, je površinski tok reke Pivke le občasen. Za reko Pivko je značilno postopno pojavljanje in ponikanje na odsekih zaradi občasnih izvirov (pritokov), ki jih dobiva na svoji poti, v njeni strugi pa so tudi požiralniki, skozi katere se

površinska voda vsaj deloma izgublja v podzemlje. Primera stranskih izvirov (pritokov) reke Pivke sta Jama v Mlaki in Parski studenec pod Parsko golobino. Na spodnjih slikah je prikazan mozaik nekaterih odsekov reke Pivke in njenih pritokov med Zagorjem in Klenikom v različnih letnih časih.

Tina Kirn

Pivka pred mostom pri Kljunovem ribniku.

Pivka pri Malem Zagorskem jezeru.

Pivka pred Drskovčami z očiščeno strugo.

Parski studenec z jezercem, ki odteka v Pivko.

Jama v Mlaki s potokom v Pivko.

Pivka pred Klenikom.

Tu sem doma

V Parku Škocjanske jame smo konec novembra lani obeležili 20. obletnico razglasitve Biosfernega območja Kras in 38. obletnico vpisa Škocjanskih jam na seznam svetovne dediščine. Ob tej priložnosti je komisija za upravljanje kolektivne blagovne in storitvene znamke Unesco biosferno območje Škocjanske jame podelila prve certifikate nosilcem blagovne znamke »Tu sem doma«.

Prva lokacija, vpisana na prestižni seznam svetovne dediščine Unesco, so bile 28. 11. 1986 Škocjanske jame, ki zaradi posebnih in enkratnih naravnih, kulturnih in zgodovinskih vrednot ter izredne naravne lepote pomembno prispevajo k reprezentativnosti in kredibilnosti seznama. Status svetovne dediščine – dediščine pomembne za vse človeštvo in vse generacije – so Škocjanske jame dobile zaradi edinstvene kombinacije naravne dediščine ter zgodovinskih in kulturnih posebnosti.

Izhajajoč iz določb Unescove konvencije o varstvu naravne in kulturne dediščine, je Državni zbor Republike Slovenije konec leta 1996 sprejel Zakon o Regijskem parku Škocjanske jame, vlada Republike Slovenije pa je na osnovi tega zakona ustanovila Javni zavod Park Škocjanske jame. Takrat malo številčen kolektiv je resno in zavzeto sprejel izziv, ki ga predstavlja uresničevanje Unescove konvencije o varovanju svetovne naravne in kulturne dediščine, in te naloge z zanosom opravljamo tudi danes.

Poleg obletnice vpisa na Unescov seznam svetovne dediščine v parku letos praznujemo tudi 20-letnico sprejetja v Unescov program Človek in biosfera. Naravovarstvena območja, vključena v Unescov program Človek in biosfera, utirajo pot zavedanju, da lahko prihodnost gradimo le v sožitju med ljudmi in njihovim okoljem. Enakovredno partnerstvo med človekom in naravo je najvišja vrednota in samo ljudje imamo moč, da jo udeležimo.

Zavedamo se, da le če bodo ljudje ostajali v teh podeželskih območjih, bodo biosferna območja lahko tudi živelja. Bistvo programa Človek in biosfera je namreč prav človek v sožitju z naravo. Naš namen ni bil zbrati ponudnike le z namenom promocije, pač pa tudi z namenom mreženja, ki je pomembno za širjenje dobrih praks, organizacijo skupnih srečanj in izobraževanj. Nosilci tovrstnih praks so tisti, ki ohranjajo območje živo, varujejo stara znanja in vedenja ter jih nadgrajujejo s sodobnimi praksami, hkrati pa ohranjajo tudi kulturno dediščino in biodiverzitetno, ki je na tem koncu našega planeta še izjemno dobro ohranjena. Prav ohranjena naravna in kulturna dediščina so naš največji kapital.

Tudi kupci se vse bolj zavedajo pomena trajnostno sonaravno pridelane hrane, storitev in izdelkov. S podelitvijo znamke Unesco biosferno območje Škocjanske jame tem izdelkom in storitvam dajemo še dodatno potrditev, prepoznavnost in zavezo kupcem, da z nakupom podpirajo boj proti biodiverzitetni in podnebni krizi, pa tudi proti krizi človečnosti.

Ob tej priložnosti pozivamo ponudnike iz našega biosfernega območja k prijavi za pridobitev certifikata kolektivne blagovne in storitvene znamke Unesco biosferno območje Škocjanske jame. Za prijavo ali več informacij glede znamke nas kontaktirajte na tajnistvo@psj.si.

Park Škocjanske jame, foto: Borut Lozej

Fotografija, posneta 25. decembra lani, prikazuje jasno ločnico med snežno pokritimi in kopnimi površinami v občini. Foto: TK

Na fotografiji, posneta 29. decembra lani, se snežna odeja opazno zmanjša. Sneg se je obdržal le še na določenih mestih, predvsem na višjih predelih, kot so grebeni. Foto: TK

Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu

V **Parku vojaške zgodovine** so **27. novembra** lani odprli novo razstavo **Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu**. Z izbruhom vojne v Evropi in tudi z vse večjo grožnjo izbruha vojne večjih razsežnosti so v Parku prevzeli novo poslanstvo – opozarjanje na grozote vojne in na nepredstavljivo trpljenje, ki ga le-ta prinaša s seboj. Sodelovanje z **nizozemskim Nacionalnim vojaškim muzejem** se je udeležilo kot fotografska razstava svetovno priznanega in večkrat nagrajenega fotografa **Eddyja van Wessla**, ki je izbrane fotografije posnel ob svojih obiskih frontnih črt in zaledja **Ukrajine**.

Vojna v **Ukrajini** ni njegova prva vojna – s svojim fotoaparatom je bil že na bojiščih **Bosne, Čečenije, Iraka** in **Sirije**. Nikjer se ni posvečal vojaškostrateškim vidikom operacij ali pa bil fasciniran nad močjo posameznih armad in njihove oborožitve. Kot fotokronist se osredotoča na to, da v objektiv ujame trpljenje posameznikov, ki jih je zajel vrtnec vojne, in preizkušnje njihovega vsakdana, zato je sporočilo **van Wesselovih** fotografij glasen protest proti grozljivosti in nesmiselnosti vojne. Njegov nezanemarljiv doprinos k razstavi so tudi podnapisi, saj nihče ne zna in ne more bolje opisati trenutka, v katerem je fotografija nastala, kot on sam.

Fotografski razstavi so v **Parku vojaške zgodovine** dodali še predstavitev ene od vojnih zgodb – zgodbo sirotišnice otrok **Iuganske regije št. 2**, ki je našla streho nad glavo v **Slavini**. Pretresljiva zgodba sirotišnice se je začela že leta **2014**, ko so jo separatistične sile skušale deportirati v **Rusijo**, vendar so se otroci vrnili v domovino po zaslugi predstojnice ustanove, **dr. Kateryne Dontsove**. Po vnovični vzpostavitvi sirotišnice v **Severodoncku** so se bili februarja **2022** zaradi ruske agresije primorani čez noč preseliti v **Lvov**. Po velikih naporih je ukrajinska sirotišnica svoj novi dom našla v kulturnem domu v **Slavini**.

Eddy van Wessel, foto: Alen Franetič

Razstavljena fotografija, foto: Eddy van Wessel

Otvoritve razstave so se udeležili številni veleposlaniki, ki so si bili enotni, da je pogum **Eddyja van Wessla** občudovanja vreden, obenem pa so poudarili, da mora svet ne samo videti in slišati te zgodbe, ampak zaradi njih tudi ukrepati in **Ukrajino** podpreti pri obrambi svoje države.

Razstava **Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu**, ki jo je odprl **g. Vojko Volk**, državni sekretar za mednarodne zadeve ter nacionalno in mednarodno varnost, bo v **Parku vojaške zgodovine** na ogled vse do pomladi.

Park vojaške zgodovine

Park prejel srebrni znak gostoljubnosti 2024 v kategoriji izletniške točke

Na Dnevih slovenskega turizma je **Turistična zveza Slovenije** **Parku vojaške zgodovine** podelila **srebrni znak gostoljubnosti 2024** v kategoriji izletniške točke na natečaju »**Moja dežela – znak gostoljubnosti**«. Visoko priznanje je bilo **Parku** vročeno na slavnostni prireditvi v **Laškem 18. novembra** lani.

V **Parku** so zelo veseli, da je bil muzej prepoznan kot ena od obiskovalcem najbolj prijaznih točk v **Republiki Sloveniji**. Še posebej so zadovoljni, ker so letos že prejeli **Valvasorjevo nagrado** kot najvišje stanovsko priznanje, s katerim nagradijo enkratne dosežke v muzealstvu. **Znak gostoljubnosti** pa predstavlja pomembno potrditev, da v **Parku** znajo in zmorejo dediščino obiskovalcem predstaviti na privlačen način.

Turistična zveza Slovenije je kot eno vidnejših odlik **Parka vojaške zgodovine** navedla, da muzej »ni hvalnica vojni, temveč poudarja mir in razumevanje vojaške dediščine kot pomembnega dela tehnične kulturne dediščine.«

Park vojaške zgodovine, Boštjan Kurent

Slovenci med prvimi protifašisti v Evropi 1920–1941

V Parku vojaške zgodovine so na praznik **Ta veseli dan kulture**, 3. decembra lani, odprli gostujočo razstavo **Slovenci med prvimi protifašisti v Evropi 1920–1941**. Razstavo je pripravilo **Društvo TIGR Primorske** v sodelovanju z **Narodno in študijsko knjižnico v Trstu**.

Zbrane sta najprej nagovorila **direktor Parka vojaške zgodovine, mag. Janko Boštjančič**, in **podžupanja Občine Pivka, Majda Godina**, nato pa še **g. Gorazd Humar, predsednik Društva TIGR** in soavtor razstave, ki je predstavil vsebino gostujoče razstave.

Razstava prikazuje zgodovino obdobja med obema vojnama vse od vzpostavitve **rapalske meje** do začetka **druge svetovne vojne** in zajema vsa pomembna poglavja, ki vključujejo opis fašističnega nasilja po letu **1920**, požig **Narodnega doma v Trstu**, začetke in razvoj upora proti fašističnemu režimu ter pregled delovanja organizacije **TIGR**.

Razstava je bila prvič predstavljena **23. januarja 2024 v Evropskem parlamentu v Bruslju**, nato pa so jo gostile različne šole in številne druge institucije, med katerimi je tudi **Pokrajinski muzej Koper**. **Društvo TIGR** si

prizadeva za ohranjanje spomina na trpljenje **Slovencev** pod fašističnim režimom, opozarjanje na pomen primorskih antifašistov in prizadevanja za povojno priključitev **Primorske k Sloveniji**.

Park vojaške zgodovine, foto: Boštjan Kurent

Predstavitev knjige »Poslednji libis 180«

20. novembra lani je v **Parku vojaške zgodovine** potekala predstavitev knjige **Poslednji libis 180**. Avtorjema knjige, **Borutu Podgoršku** in **Marku Malecu**, se je na predavanju pridružil še **Branko Bunderla**, ki je lastnik, restavrator in pilot libisa 180.

Trisedežno športno-turistično letalo **libis 180** je bilo zadnje serijsko letalo, izdelano v ljubljanski tovarni letal **LIBIS**. Posebnost libisa je njegova konstrukcija iz lesa in kovine ter trisedežna ureditev pilotske kabine, ki med športnimi letali velja za veliko redkost. **Libis**, izdelan v 60. letih, poganja motor, izdelan leta 1944, ki je torej najstarejši del letala. **Libis 180** so uporabljali za turistične panoramske lete, osebni prevoz in za vleko jadralnih letal. Skupno jih je bilo narejenih deset, od katerih je danes ohranjen le »ptujski« **libis 180**, po zaslugi **Branka Bunderle**, ki je v njegovo obnovo vložil ogromno svojega časa in finančnih sredstev.

V dvajsetih letih je uspel premostiti vse težave, od zbiranja originalne dokumentacije in načrtov letala iz **beograjskih arhivov**, do končne pridobitve dovoljenja za uporabo originalne registracijske številke letala **YU-CVR**. V času obnove je bilo zbranih ne samo veliko dokumentov in zapiskov o gradnji **libisa 180**, temveč tudi velika količina pričevanj in izkušenj pilotov, ki so z njim leteli. Soavtorja sta se zato odločila opraviti poglobljeno raziskavo o letalu in vse zbrano gradivo urediti v knjigo, posvečeno samemu letalu pa tudi vsem deležnikom, ki so bili tako ali drugače z njim povezani.

Danes je obnovljen in restavriran »ptujski« **libis 180**, edino leteče motorno letalo slovenskih korenin iz časa **Jugoslavije**.

Avtorja knjige in **Branko Bunderla** so na predstavitvi opisali celotno pot obnove letala, z zbranimi delili zanimive izkušnje in poudarili pomen ohranjanja izjemno bogate slovenske letalske dediščine.

Park vojaške zgodovine, foto: Boštjan Kurent

Redno srečanje podmorničarjev v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine so se 14. decembra lani zopet srečali nekdanji podmorničarji in pridruženi člani **Društva za ohranjanje podmorniške tradicije Podmorničar**, ki deluje v okviru **Zveze slovenskih častnikov**. Člani društva skušajo s svojim delovanjem ohraniti zavest o dolgi in bogati zgodovini podmornišтва ob vzhodni jadranski obali, v kateri so nemajhno vlogo igrali tudi slovenski podmorničarji.

Vsekakor upamo, da se v naslednjem letu srečamo na tradicionalnem **Podmorničarskem vikendu v Parku vojaške zgodovine**, ki bo predvidoma potekal sredi aprila 2025. Na potop!

Park vojaške zgodovine, foto: Timotej Horvat

Predavanje in predstavitev knjige »Rupnikova linija – Boj za severno mejo«

Park vojaške zgodovine Pivka je 9. novembra lani v sodelovanju z **Občinskima združenjema slovenskih častnikov Pivka in Ilirska Bistrica** pripravil predavanje in predstavitev knjige **Aleša Zelenka »Rupnikova linija Boj za severno mejo«**.

Medvojno obdobje je v Evropi zaznamovalo intenzivno utrjevanje meja z gradnjo obsežnih obrambnih linij, kot so na primer **Maginotova linija** na francoski strani, **Siegfriedova linija** na nemški strani in **Alpski zid**, ki so ga zgradili Italijani na novo vzpostavljeni **rapalski meji** po prvi svetovni vojni. **Kraljevina Jugoslavija** se je pri zasnovi obrambne črte zgledovala predvsem po francoskem in češkem vzorcu utrjevanja. V času stopnjevanja napetosti tik pred drugo svetovno vojno je morala **Jugoslavija** utrditi praktično celotno kopensko mejo, saj so jo na vseh straneh obkrožale potencialne sovražne države. Ekonomska situacija temeljitih priprav na prihajajoči spopad ni omogočala, zato so do začetka druge svetovne vojne uspeli dokončati le nekaj segmentov obrambnega sistema. Najbolj poznan del **Rupnikove linije** je potekal nasproti **Alpskega zidu**, vendar je **Aleš Zelenko** poudaril, da je bil najboljše branjen del na sicer manj poznanem severnem odseku ob meji z **Avstrijo**. Prav na tem delu so se enote **Jugoslovanske kraljeve armade** najdlje upirale nasprotniku v **aprilski vojni leta 1941**.

Avtor knjige, **Aleš Zelenko**, ki že dolgo raziskuje obrambni sistem **Rupnikove linije**, je najprej predstavil, kako se je prebil do sprva težko dostopnih podatkov ter svoje raziskave dopolnjeval z obiski ostalin utrdbenega sistema na terenu. Posamezne ostaline fortifikacij so vidne še danes, vendar je za njihovo ohranjanje potrebno vzbuditi več zanimanja. Avtor vidi možnost vključitve bunkerjev ali delov obrambne linije v turistično ponudbo, pri čemer je kot primer dobre prakse izpostavil ohranjanje in prezentacijo utrdb na **Primožu**, za katero skrbi **Park vojaške zgodovine**.

Za zaključek je **Aleš Zelenko** poudaril, da linije fortifikacij še zdaleč niso zastarele, kot je to veljalo v času po drugi svetovni vojni. Še danes lahko spremljamo utrjevanje meja na primeru **baltskih držav**, zato ima ohranjanje bunkerjev **Rupnikove linije** morda tudi strateški pomen.

Park vojaške zgodovine, Boštjan Kurent

Dokumentarni film RTV Slovenije "Enigma – skrivnost iz morja"

12. novembra lani je bil na prvem programu **Televizije Slovenija** predvajan dokumentarni film iz serije **(Ne)znana poglavja slovenske zgodovine: Enigma – skrivnost iz morja**, scenaristke **Tatjane Markošek** in režiserja **Boža Grlja**.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je potapljač in upravitelj **piranskega akvarija** v morju blizu **Umaga** naletel na zanimivo najdbo – nemški šifrirni stroj **Enigma**, ki se je leta 1945 potopila na nemškem minolovcu. Nanjo so zaradi različnih razlogov pozabili do leta 2021, ko je prišla v muzejsko zbirko **Parka vojaške zgodovine Pivka**. Naprava ni bila v dobrem stanju, vendar jo je strokovnjakom uspelo ne samo rešiti, ampak tudi raziskati in opisati njeno zgodbo.

Ozadje te izjemno redke najdbe sta osvetlila avtorja razstave »**Enigma – skrivnostno zakulisje vojne**« mag.

Janko Boštjančič in dr. **Andrej Gaspari**, pomemben doprinos k boljšemu razumevanju zgodbe nemške šifrirne naprave pa so prispevali še **Danijel Germek**, **Danijel Frka**, **Aleš Jelinčič**, **Kornelija Ajlec**.

Dokumentarni film je na ogled na **Multimedijskem centru RTV**.

Park vojaške zgodovine, foto: **Boštjan Kurent**

Naši kraji in ljudje

Prazniki v naših krajih

Delavnica izdelovanja adventnih venčkov

30. novembra je v **Šmihelu** potekala delavnica izdelovanja adventnih venčkov za otroke. Za uvod je gospod župnik **Marjan** otroke pozdravil in povedal nekaj o pomenu adventa. Nato smo animatorji otrokom odigrali dramsko igrico o pripravi adventnega venčka.

Zatem pa smo se ob poslušanju božične glasbe lotili izdelovanja. Skupaj z otroki smo med delavnico zelo uživali in se s prigrizki in sokom tudi okrepčali. Na koncu nas je

čakala še skupinska fotografija z našimi izdelki, potem pa smo venčke odnesli v cerkev. V nedeljo pri sveti maši jih je gospod **Ivan** blagoslovil, potem pa smo jih vzeli domov.

Do božiča so nas čakale štiri adventne nedelje, z vsako smo prižgali novo svečko na našem adventnem venčku ter tako opazovali, kako nam Bog prinaša luč na Zemljo, Jezusa. Ta nam je bil vsak teden še bližje, vse do božičnih praznikov.

Neža Lenarčič

Sv. Miklavž na Suhorju

6. decembra Sv. Miklavž tradicionalno obiše in obdari otroke po vsem svetu. Tokrat se je že drugo leto zapored ustavil tudi na odmaknjenem Suhorju. Obdaril je kar 17 otrok, ki so ga nestrpno pričakovali. Zbrali smo se v vaški cerkvi, posvečeni prav Sv. Nikolaju (Miklavžu). Po sveti maši smo prisluhnili Priliki o izgubljenem sinu, predstavljeni na otrokom razumljiv način s pomočjo kamišibaj tehnike. Nato nas je nagovoril Sv. Miklavž in otrokom razdelil darila. Otroški nasmehi so pričali, kako smo veseli njegovega obiska. Sv. Miklavžu smo pomahali v slovo in ga povabili, naj nas spet obiše naslednje leto.

Zahvaljujemo se KD Lipa iz Pivke za sodelovanje.

Vaško društvo Suhorje, Foto: Katja Prunk Volk

Miklavževanje v Košanski dolini

5. decembra je otroke iz Košanske doline razveselil sveti Miklavž. Miklavžu so pomagali trije angelčki, nagajala pa sta mu tudi dva parkeljna. Obdaril je kar 84 otrok iz Neverk, Kala, Dolnje in Gornje Košane vse do starosti 10 let. Po obdarovanju so člani društva Košanske mladine poskrbeli tudi za druženje s starši in otroki ob toplem čaju in piškotih.

Društvo Košanske mladine

Gornja Košana

Dolnja Košana

Kal

Neverke

Miklavžev večer v Pivki

5. decembra, na Miklavžev večer, je pivške otroke prvič po tridesetih letih miklavževanj v **Kulturnem domu v Pivki** obiskal sv. Miklavž v **župnijski cerkvi sv. Petra**. Miklavževanje je pripravilo **Kulturno društvo Lipa Pivka** v sodelovanju z **župnijo Pivka**.

Pred prihodom Miklavža in obdarovanjem so mladi igralci tudi letos ob podpori odraslih članov **KD Lipa** pripravili krajšo igrico, v kateri se angeli pogovarjajo, kakšen je sv. Miklavž in od kod prihaja. Ob koncu programa je priložnostni zborček otrok, veroučencev, zapel vsebinsko bogato in melodično pesem o sv. Miklavžu, na klaviaturi jih je spremljala **Ana Dekleva**. Nato so otroci skupaj z angeli priklicali sv. Miklavža. Miklavž je nagovoril otroke, jih pohvalil za pridnost in priporočal, da tudi sami postanejo dobri in prijazni, še posebej do tistih, ki so potrebni pomoči. Parkeljna sta se pa samo pokazala in morala sta pobegniti iz cerkve, ker ju je Miklavž napodil stran.

Otroke in starše je povabil, naj bodo veseli in dobre volje, predvsem pa skromni in dobri tudi do drugih ljudi. Nato je s svojimi pomočniki – angelčki razdelil darila ob pomoči domačega župnika **Marjana Škvarča**.

KD Lipa je pripravilo obdarovanje ob finančni podpori **Občine Pivka**, zato hvala za podporo dogodku, saj je pomembno ohranjati kulturno dediščino in tradicijo prav pri najmlajših. Obdarovanih je bilo 57 otrok. Miklavževanje je tradicija, ki jo je treba ohranjati, saj je prav sv. Nikolaj osebnost, ki spodbuja k skromnosti in dobroti. Na ta način otroci kot tudi njihovi starši ter organizatorji skupaj ohranjajo tradicijo prijetnega pričakovanja in skromnega obdarovanja.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Obisk Miklavža v Trnju in Zagorju

Miklavž je na god sv. Miklavža, 6. decembra 2024, s svojim obiskom razveselil otroke iz zagorske župnije, drugi dan pa otroke iz trnjske župnije. V obeh krajih so ga pričakali s kratkim kulturnim nastopom in petjem. Prišel je v spremstvu angelov, ki so mu pomagali pri delitvi daril. Otroci so korajžno prihajali k njemu in mu sproščeno odgovarjali na vprašanja. Miklavž je tako v obeh župnijah skupaj obdaril 123 otrok. Od njega so se poslovili s pesmijo in mu navdušeno mahali v pozdrav.

Zinka Vadnjal

Sv. Miklavž v Trnju

Prižig prazničnih lučk v Novi Sušici

13. decembra smo se vaščani Nove Sušice tradicionalno zbrali pod smreko sredi vasi, da skupaj obeležimo prižig prazničnih lučk. Na dogodku se nas je zbralo približno 30, v prijetni družbi smo uživali ob prigrizkih, sladicah in napitkih ter se veselili pozno v noč.

Poleg prižiga lučk smo na ta dan slovesno predali v uporabo novo oglasno tablo, ki jo je Novi Sušici podarila Občina Pivka. Tablo so vaščani postavili sami.

Ob tej priložnosti bi se radi iskreno zahvalili Občini Pivka za finančna sredstva, ki so omogočila izvedbo dogodka, in zaposlenim na Občini za trud pri organizaciji ter osvetlitvi vasi. Posebna zahvala gre tudi podjetju Elektro Skok za postavitev in izvedbo priklopa prazničnih lučk. Zahvala

gre tudi vaščanom za številčno udeležbo in mladini, ki je poskrbela, da nam je bilo ob prižganem ognju toplo.

Vaški odbor VS Nova Sušica

Pestro decembrsko dogajanje v Ndanjem selu

V decembru smo bili vaščani **Nadanjega sela** zelo aktivni. S pripravami smo začeli že v mesecu novembru in tako dobro pripravljeni vstopili v december. Najprej je **Vaško društvo Nad'nska lipa** sodelovalo na Miklavževem sejmu v Pivki. Naša stojnica je s pestro ponudbo domačih dobrot pritegnila veliko ljudi. Že naslednji dan pa smo vaščani poskrbeli za medgeneracijsko druženje in okrasitev vasi. V vasi niso zagorele le praznične lučke, ob kapelici smo pripravili tudi velike, doma izdelane **jaslice**. Vaški otroci so se na starega leta dan tako kot vsako leto prelevili v kolednike. **Koledovanje** so začeli v Šmihelu z blagoslovom domačega župnika, nato pa odšli od hiše do hiše ter vsem domačinom voščili s kolednico »Dober večer hišni gospodar«.

Od starega leta smo se vaščani poslovili z že **drugim tradicionalnim silvestrovanjem**. Ob glasbi KO&RA banda, dobri hrani, pijači in ognjemetu smo vstopili v leto 2025. Za finančno podporo za izpeljavo dogodkov se zahvaljujemo Občini Pivka ter podjetjem, ki so prispevala za srečelov na silvestrovanju. Vaščani si želimo, da bo leto 2025 pot dobre volje, sreče, zdravja, našega razumevanja ter druženja.

Martina Samsa, za Vaško društvo Nad'nska lipa

Decembrsko rajanje v Trnju

V Trnju smo 14. decembra prižgali lučke, pri čemer so mladi iz ŠKD Trnje poskrbeli za postavitev smrečice in okrasitev z lučkami. Naslednji dan je Vaška skupnost Trnje organizirala rajanje za otroke. Na obeh dogodkih je zadišalo po domačem pecivu, klobasah, kuhanem vinu in čaju.

Narava je poskrbela za nekaj snega, kar je najbolj razveselilo otroke. Tudi tokrat je bila za vstop na prizorišče potrebna risbica. Vse pohvale otrokom za kreativnost!

Lanska novost je bil srečelov, ki je z velikodušno podporo sponzorjev omogočil, da smo se obdarili prav vsi. Ko se je stemnilo, smo z baklami odšli do vaše smrečice in jo okrasili z najrazličnejšimi okraski. Najlepši del večera pa je bilo obdarovanje, ko so prav vsi otroci prejeli darilo.

Da smo se imeli lepo, so nam pomagali naši sponzorji: Občina Pivka, Slavec MF d.o.o., Knjigarna in papirnica Sponkca, Zavarovalnica Triglav, Kovod, MFM Intarzija d.o.o., Auo v prostoru, Maja Burkeljca s.p., Farma Hrvatič, pekarna Brioš, trgovina Ajda, mesnica J&P, cvetličarna Jurman, gostilna Morski konjiček, trgovina Velo, kmetija Jernuclevi, Krajinski park Pivška presihajoča jezera, Društvo upokojencev Pivka.

Velika zahvala vsem, ki so kakorkoli prispevali k organizaciji dogodkov!

Srečno in vse dobro v novem letu 2025!

ŠKD in VS Trnje

Dobrodelna božičnica na Jurščah

Kulturno društvo Juršče je 5. januarja letos v cerkvi sv. Jurija priredilo dobrodelno božičnico. Darovi so bili namenjeni **Župnijski Karitas Zagorje in Trnje**. Zbrane je nagovorila Zinka Vadnjal, voditeljica medžupnijske in območne Karitas Pivka in župnije Trnje Zagorje. Poudarila je pomen solidarnosti in bližine s tistimi, ki so v stiski. Obenem je izrazila zahvalo organizatorjem tega dogodka. Ob čudovitih jaslicah so prepevali lepe božične pesmi: **Otroški zbor KD Juršče**, ki ga vodi **Maja Vinko**, **Otroški cerkveni zbor Zagorje** pod vodstvom **Katjuše Vadnjal** ob spremljavi **Irene Uršič**, **Pevska skupina Jezerke** ob spremljavi **Ane Dekleva**, **instrumentalistki Maja in Vita**, **Pevska skupina Izvir** iz Šmihela, ki jo vodi **Cveto Lenarčič** ter **Vokalna skupina Goldinarji** iz Postojne. Vodi jih **Miha Bole**.

Božič je rojstvo Jezusa, Odrešenika in tistega, ki ljubi človeka in vse človeštvo. Prinaša nam upanje, ljubezen in mir, ki ga svet na more dati. Kristjani se v veri veselimo božjega daru, ki nam ga vedno znova daje Bog. Čudovite božične pesmi v ta sveti čas prinašajo mehke melodije življenja in upanja.

Voditeljica Majda se je ob zaključku zahvalila vsem nastopajočim, vsem prisotnim, članom in članicam kulturnega društva, Občini Pivka za finančno podporo ter zaželela srečno ter blagoslovljeno novo leto 2025.

Vsi nastopajoči in vsi poslušalci so bili povabljeni v Kulturni dom na pogostitev, ki so jo pripravile skrbne članice društva.

Majda Ž., foto: Branko G.

Koledovanje v Košanski dolini

4. januarja se je v župnišču zbralo 12 veroučencev, ki so za nekaj ur zamenjali svojo vlogo. S kronami na glavi so postali Sveti trije kralji. Hodili so od hiše do hiše, voščili sreče in zdravja v novem letu, oznanjali Jezusovo rojstvo in domačine prosili za dar ubogim v misijonih. Tako smo ponovno obudili koledovanje ter opravili dobro delo pa

še lepo smo se imeli! Družili pa smo se tudi na začetku adventa, ko smo skupaj s krajevno Karitas in pomočjo staršev izpeljali delavnico izdelovanja adventnih venčkov. Tako se z dobro voljo trudimo mladim prenašati krščanske vrednote naših korenin.

Alenka Biščak

Koledovanje na Stari Sušici

Ob koncu leta 2024 smo na **Stari Sušici** zopet izpeljali tradicionalni star običaj **koledovanje**. Gre za običaj, ko se fantje in možje iz vasi zberejo in gredo ob spremstvu harmonike od hiše do hiše. Preden vstopijo v hišo, najprej zapoje koledno pesem: **»Mi smo pršli leti k vam, temu svetmu novmu letu, temu svetmu novmu letu, angel Mariji svetu«**. Pesem se nadaljuje z več kiticami iste melodije po izbiri pevca, ki poje prva dva verza sam, nato pa se priključijo še vsi ostali koledniki. Nato vstopijo v hišo in zaželi družinskim članom vse dobro v novem letu. Zvečer se vsi skupaj zberejo na prireditvenem prostoru, kjer se jim pridružijo še vsi ostali vaščani. Sledi druženje in ples ob zvoku harmonike ter dobri hrani in pijači.

Vaščani se za izpeljavo projekta zahvaljujemo **Občini Pivka** za dodeljena finančna sredstva v ta namen.

Predsednik VS Stara Sušica Franc Prelc

Tepežkanje v Parjah

Na praznik nedolžnih otrok, 28. decembra, so parski otroci tudi letos tepežkali. Kot vedno so se zbrali »pod lipo« in se skupaj odpravili po vasi. Obiskali so vse hiše, kjer so jih po stari navadi pričakali s sladkim kruhom v obliki kolačka ali ptička, zraven pa so dobili še kakšno jabolko, mandarino ali sladkarije. Njihovi stari starši se še spominjajo časov, ko so na dan tepežkanja najprej šli k sveti maši v vaški cerkvi. Pri vsaki hiši so namesto pozdrava v narečju rekli: »Urejšte se ns«, kar pomeni: »Rešite nas.« Takrat so kolačke za deklice in ptičke za fantke spremljali lešniki, orehi, jabolka, kar je bilo pri hiši. Tepežka se v Parjah od nekdaj in veseli smo, da je v vasi vedno dovolj otrok, ki z veseljem pričakajo ta dan in gospodinjo, pri katerih te dni zadiši po sladkem kruhu.

Alenka Brožič, foto: Tomaž Vadnjaj

Tepežkanje na Suhorju

Ohranjanje starih običajev je za Suhorce izredno velikega pomena in to prenašamo tudi na svoje najmlajše. Med drugim vsako leto na **tepežni dan**, ki ga praznujemo 28. decembra, obudimo tepežkanje. Na naše veselje je v vasi vsako leto več otrok, ki se navdušeno zberejo pri spodnji kapelici in se vsak s svojim koškom podajo skozi vas. V vsaki hiši jih pričaka topel sprejem in pripravljene vrečke z dobrotami, kot so sladke domače pletenice ali "štučke", ki jih spečejo gospodinje, sladkarije, sadje in še kaj bi našli. Tokrat nam je težkanje pustilo prav poseben spomin, saj se je z nami na pot podala tudi RTV SLO. Dokumentirali so, kako otroci v eno pozdravijo s stavkom „**Hvaljen Jezus Kristus, vrejšte se!**“ in so nagrajeni vsak s svojim paketkom.

Otroci so poudarili tudi, da je to edini dan v letu, ko otroci lahko tepejo starše. Predstavili smo "štučke" in se spomnili časov, ko so bili otroci res revni in si teh dobrot niso mogli privoščiti, zato so se odpravili po vasi in tepežkali kruh ter kakšno sadje. Tako njim včasih kot tudi suhorskim otrokom dandanes tepežkanje pričara posebno veselje, da so prazniki še lepši.

Dunja Gustinčič, foto: Katja Prunk Volk

Intervju: Jadran Brožič

Jadran Brožič, človek, katerega življenje je močno prepleteno z zgodovino in razvojem Šmihela, ima korenine v Dolnjem Zemonu, od koder izvira pokojni oče in Narinu, od koder izvira pokojna mama. Starša sta v tistih časih šla s trebuhom za kruhom in se zaposlila pri Jugoslovanskih železnica. Jadran je bil rojen v Opatiji, družina je živela na Matuljah do njegovega sedmega leta, nakar so se preselili na Reko, kjer je kot mlad šolar začel svojo nogometno pot, ki je kasneje pripeljala do številnih pomembnih funkcij v lokalni skupnosti.

Leta 1988 se je poročil in se z ženo Ksenijo preselil v Šmihel, kjer sta si ustvarila dom in se vključila v družabno življenje kraja. Bil je prvi predsednik novo ustanovljene Vaške skupnosti Šmihel, predsednik Športnega društva Košana in dolgoletni občinski svetnik. V tem času je bil aktiven član Liste neodvisnih kandidatov, ki je podpirala razvoj športa v občini in vseh projektov v dobrobit občanov.

Kot predsednik Športnega društva Košana je deloval zelo uspešno, saj je Nogometni klub Košana osvojil prvo mesto v Enotni primorski ligi, nakar so se uspehi nizali tudi v tretji slovenski ligi, s trenerjem Jožetom Udovičem na čelu in požrtvovalnimi nogometaši in člani.

Kot ustanovitelj Športno planinskega društva Šmihelska dolina je v desetletju delovanja društva postavil trdne temelje za uspešno organizacijo rekreacije in družabnih pohodov, kot sta Martinov pohod na Šilentabor in Velikonočni pohod na Ratečevo Brdo. Ob desetletnici društva so obeležili bogato zgodovino z izdajo koledarja, ki prikazuje aktivnosti in dosežke društva. V intervjuju bomo spoznali njegove poglede na razvoj kraja ter izzive, s katerimi se je srečeval v svojem življenju in delu.

Kje so vaše korenine?

Rodil sem se leta 1955 v Opatiji. Do začetka osnovne šole smo živeli v Matuljah, nato pa smo se preselili na Reko, kjer smo dobili stanovanje. Tam sem se kot pionir v NK RIJEKA začel ukvarjati z nogometom. Nadaljeval sem z igranjem nogometa v klubih NK INA RIJEKA, NK MOŠČENIČKA DRAGA in NK MLAKA RIJEKA. Zaključil sem z rekreativnim igranjem malega nogometa na občinskih turnirjih mesta Reke in Ladjedelnice 3. maj, kjer sem bil v tistem času zaposlen. Potem, ko sem si ustvaril družino v Šmihelu, sem se zaposlil v CPK KOPER in v okviru podjetja deloval v športni poslovni ligi, kjer sem vodil ekipo CPK v malem nogometu.

Zakaj ste se odločili za Šmihel?

Že kot otrok sem s starši prihajal v mamino rojstvo vas Narin in tu preživel počitnice. Tu, v Šmihelski dolini, sem spoznal svojo ženo Ksenijo, s katero sva kasneje dobila sina Miho in hčer Metko. Po osamosvojitvi Slovenije sva bila oba enotna o tem, da družini ustvariva dom v Šmihelu, saj sva želela izraziti svojo pripadnost slovenskemu narodu. Stari starši moje žene so imeli v Šmihelu majhno hiško. Ker njeni starši živijo v Portorožu, so izrazili željo,

Darilo ob zmagi NK Košana v Enotni primorski ligi leta 2002

da bi midva prevzela to hišo. Tako sva se tukaj ustalila, jo kasneje malo obnovila in tako ustvarila dom najini družini.

Katerih funkcij ste se lotili v času vašega aktivnega političnega in družbenega delovanja?

V svojem življenju sem opravljal številne funkcije. Dolgo sem bil občinski svetnik, prav tako pa sem deloval tudi kot predsednik Športnega društva Košana. Dva mandata sem bil tudi predsednik Vaške skupnosti, po ukinitvi Krajevne skupnosti Dolane, ki je postala Vaška skupnost Šmihel. Funkcijo sem začel opravljati leta 1998, najprej pol mandata, nato pa še dva polna mandata. Kasneje sem štiri mandate, to je 16 let, nadaljeval delo v občinskem svetu, v Listi neodvisnih kandidatov, ki je bila osredotočena na podporo in razvoj športa v občini ter na delo v Športni zvezi občine Pivka.

Kaj vas je spodbudilo k vključitvi v občinsko politiko?

K vključitvi v občinsko politiko me je spodbudilo prepričanje, da morajo imeti športniki svoje zastopstvo v občinskem svetu, da se zagotovijo sredstva za obstoj in razvoj športnih društev. To je bil tudi eden temeljnih razlogov za ustanovitev Liste neodvisnih kandidatov občine Pivka. Z LNK smo uspešno delovali na tem področju.

Kateri izzivi so bili za vas največji?

Moje delovanje je zaznamovalo več izzivov, saj sem kot predsednik vaške skupnosti deloval dva in pol mandata, v občinskem svetu pa štiri mandate, kar skupaj predstavlja približno 24 let. To je bil velik del mojega življenja, ki ga brez podpore družine ne bi mogel uresničiti. Moji družinski člani so potrpežljivo sprejemali moje odsotnosti, za kar sem jim hvaležen.

Največji izzivi so bili v celotni Šmihelski dolini, kjer smo sicer imeli šolo, trgovino, gostilno, cerkev in pokopališče,

vendar nas je tu čakalo ogromno dela in izboljšav. Šolski okoliš je bil neurejena ledina, ni bilo športnega igrišča, mrliška vežica pa je bila v zelo slabem stanju in je bila praktično neuporabna. Vse te izzive sem sprejel in se lotil izboljšav. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil Občinskemu svetu, Občinski upravi, direktorici občinske uprave Mihaeli Smrdel, županu Robertu Smrdelju, krajanom, vsem vaškim skupnostim, kolektivu šole, župniku Marjanu Škvarču, ki je dal na razpolago vrt pri župnišču za otroško igrišče in vsem, ki smo skupaj delali na vseh teh projektih. Uspešno smo uredili športno igrišče, obnovili mrliško vežico, uredili cesto med Šmihelom in Veliko Pristavo ter v sklopu tega križišče v Šmihelu, pri šoli zgradili večnamensko dvorano ter odprli enoto vrtca. Vse to je danes vidno in priča o skupnem trudu v vseh teh letih. Poleg teh velikih projektov, ki so vidni, je bilo tudi ogromno majhnih, ki so bili nujno potrebni, kot npr. obnovitev šole oziroma menjava oken, strehe in podobno.

Na katere pridobitve v kraju ste najbolj ponosni?

Ponosni smo na vsako pridobitev posebej, vendar pa bi izpostavil eno, ki je še posebej pomembna – naša večnamenska dvorana. Ta ni zgolj prostor za šolarje, ampak je odprta za vse krajanke, uporablja se za kulturne prireditve, rekreacijo, športne aktivnosti in druge dogodke v kraju. Verjamem, da bodo v prihodnjih letih ljudje prepoznali, koliko smo pridobili s to investicijo.

Kaj bi si še želeli za vaš kraj? Kaj še potrebujete?

V naši vasi so še vedno nujno potrebne nekatere izboljšave. Med glavnimi prioritetami sta pločnik, da bodo otroci in odrasli lahko varno hodili po vasi ter kanalizacija. Poleg teh dveh pa obstajajo še drugi izzivi in potrebe in upam, da se jih bodo naslednje generacije lotile ter dokončale.

Kako bi primerjali Šmihel danes in pred 30 leti? Kakšna je razlika?

Razlika je ogromna, kar pričajo fotografije v albumu, a upam, da bo ta razlika v prihodnosti še večja. Civilizacija nas vodi v razvoj in zelo sem zadovoljen, da so mladi ustanovili Društvo mladih Šmihelske doline, saj brez mladosti ni pravega življenja. Prav tako so bili naši mladi krajanje-starši pogumni, ko so dali pobudo za odprtje oddelka vrtca v Šmihelu, kar je ključnega pomena za prihodnost naše podružnične šole in celotne doline. Želel bi povedati, da smo vsa ta leta krajanje vseh vaških skupnosti enotno delovali v prid šole v kraju, saj smo se zavedali pomena šole in ostale infrastrukture, saj je to osnova za delovanje in življenje in le tako lahko kraj napreduje.

Menite, da bodo te izboljšave vplivale na to, da se bodo mladi odločali ostati tukaj?

Vesel sem, da ste izpostavili to vprašanje. Prepričan sem, da bodo mladi prepoznali, koliko smo že dosegli, in da bodo videli možnosti za nadaljnji razvoj. Pomembno je tudi, da imamo tukajšnje podjetnike, ki zaposlujejo številne mlade, kar daje našemu kraju veliko perspektivo. Seveda lahko presenetijo nepričakovane krize, na katere nimamo

Ob odprtju obnovljene mrliške vežice leta 1999

vpliva, vendar menim, da se bomo še naprej razvijali, kar bo prineslo zadovoljstvo v tej dolini in pripomoglo k temu, da bodo mladi želeli ostati tu.

Ali je bilo v preteklosti več udarniškega dela v vasi v primerjavi z danes?

Včasih se je temu delu reklo po domače "rabuta" in teh je bilo res veliko. Če smo v vasi pokazali interes za prostovoljne akcije, so na občini priskočili s finančno podporo. Danes se še vedno izvaja prostovoljno delo, vendar pa so večji projekti odvisni od občinskega proračuna. V vaških skupnostih je prostovoljno delo predvsem prisotno pri čistilnih akcijah, medtem ko so se druge aktivnosti bolj profesionalizirale. V Šmihelski dolini prostovoljno dejavno deluje precej društev, kot so Kulturno društvo Šmihel, Vaško društvo Nadn'ska lipa, Društvo mladih Šmihelske doline, ŠPD Šmihelska dolina. Naj omenim tesno sodelovanje vseh s šolo, ki je vir kulture in znanja, pa z župnijo, vse to pa prispeva k razvoju celotnega kraja oziroma doline.

In še enkrat bom ponovil, ne smemo pozabiti na naše krajanke, na vse vaše skupnosti in na naš pogum in entuziazem, ki zagotavljata, da bo naša dolina živela dalje.

Alenka Furlan Čadež, foto: osebni arhiv Jadrana Brožiča

Razlika je ogromna, kar pričajo fotografije v albumu, a upam, da bo ta razlika v prihodnosti
» še večja. Civilizacija nas vodi v razvoj in zelo sem zadovoljen, da so mladi ustanovili Društvo mladih Šmihelske doline, saj brez mladosti ni pravega življenja.

Sandi Curk prejel zlati red za zasluge

Predsednica republike Nataša Pirc Musar je na posebni slovesnosti pred dnevom samostojnosti in enotnosti podelila odlikovanja Republike Slovenije. Zlati red za zasluge je prejel tudi poveljnik štaba Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk.

»Republika Slovenija z državnim odlikovanjem izkazuje svoje spoštovanje, priznanje in globoko zahvalo Sandiju Curku za njegove izjemne zasluge na področju humanitarne pomoči in civilne zaščite, ki se kažejo predvsem v krepitvi humanitarnosti, solidarnosti, prostovoljstva ter v pomoči sočloveku v stiski,« so med drugim zapisali v obrazložitvi priznanja.

AFČ, foto: Nebojša Tejić/STA

Zlati red za zasluge sta prejela Sandi Curk in Anica Mikuš Kos. Red za zasluge so prejeli dr. Metoda Dodič Fikfak, Ladislav Jirásko, Ljudmila Nott, kvintet bratov Smrtnik, Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI) in Slovensko planinsko društvo Trst. Medaljo za zasluge pa so prejeli dr. Evris Alexandrou, Nicholas Albino Baldacchino, Ignac Bizilj, Veronika Flisar, Petja Grom, dr. Erwin Köstler, Dušana Andreja Kunaver, Benjamin Ličer, Dušan Stefančič in mag. Roman Verdel.

Dr. Merlo prejel Hipokratovo priznanje

Na sinočnji slavnostni prireditvi so na **Zdravniški zbornici Slovenije** podelili zdravniška odličja posameznikom in skupinam, ki so s svojim predanim delom in izjemnimi prizadevanji pomembno prispevali k ugledu zdravništva ter razvoju zdravstvene stroke doma in v tujini. **Aleksander Merlo, dr. med.**, direktor **Bolnišnice za ženske bolezni in porodništvo Postojna**, je priznanje prejel za izjemne dosežke na področju ginekologije in porodništva v Sloveniji, predano delo ter krepitev zaupanja v zdravstveno oskrbo in ugled slovenskega zdravništva.

Prejemniki odličij so s svojim delom postavili pomembne mejnike v zdravstveni stroki in družbi. Prejemnike je najprej nagovorila gostiteljica, predsednica **Zdravniške**

zbornice Slovenije, prof. dr. Bojana Beović, dr. med. Najvišja, **Hipokratova priznanja**, pa je podelila predsednica države **dr. Nataša Pirc Musar**.

AFČ

Najvišja odličja Hipokratova priznanja – to je odličje za življenjsko delo – so bila tokrat tri. Prejeli so jih: prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec, dr. med., prof. dr. Marko Noč, dr. med. in Aleksander Merlo, dr. med.

Ureditev kapelice v Trnju

Konec novembra smo v Trnju uspeli zaključiti še en projekt. V 2023 se je izvedla 1. faza **obnove vaše kapelice** na začetku vasi. Takrat se je odstranilo drevo, ki je raslo tik ob kapelici in tako so skozi čas korenine tega drevesa že poškodovale zidove kapelice. Obnovilo se je tudi zunanjo fasado. Lani smo v 2. fazi izvedli notranji omet, poslikave, postavili kamnit tlak, obnovili kovinska vrata ter restavrirali in obnovili sliko.

Skupni strošek obnove je znašal dobrih 12 tisoč evrov, ki smo jih pridobili iz javnega razpisa za obnovo kulturne dediščine **Občine Pivke**.

Vaška skupnost Trnje

Blagoslov obnovljenega zvonika cerkve sv. Miklavža na Suhorju

Sobota, 14. decembra 2024, je bila za Suhorje pomemben dan. Blagoslovljen je bil obnovljeni zvonik cerkve sv. Miklavža.

Blagoslov in sveto mašo sta darovala **Slavko Rebec** in **Marjan Škvarč**, ki sta predstavila pomen ohranjanja sakralne in kulturne dediščine. Zahvala za odlično opravljeno delo gre restavratorskemu podjetju **Gnom** pod vodstvom **Jožeta Drešarja**, **Zavodu za spomeniško varstvo - Minki Osojnik**, župniji, **Občini Pivka** - še posebej **Jani Knafelc Strle**, ki je veliko pripomogla k izvedbi projekta ter seveda vsem ljudem dobre volje, ki so finančno pomagali.

Po svečanosti je bil v cerkvi koncert božičnih in prazničnih napevov, na katerem so nastopili: **Suhorske deklice**, **ŽVS Šmihel**, **MVS Zgun** iz Šmihela, **Marjetka Popovski** in **Cvet v laseh**, **CPZ Podgrad**, solistka **Ksenija Belcer Žnidaršič**, harmonikaša **Anita** in **Gašper** in **Suhorski pevci**. Program je tradicionalno povezovala **Katja Prunk Volk**. Za spremljavo nastopajočih je s kitaro poskrbel **Simon Avsec**, ki je tudi koncert posnel.

Vsem najlepša in iskrena hvala. Hvala Občini Pivka za finančno pomoč.

Vaško društvo Suhorje, foto: Simon Avsec, Vaško društvo Suhorje

Sestri Mari v slovo

Sestra **Mara**, **Marija Moravec**, ni le dočakala visoke starosti 102 let, s svojim delom medicinske sestre je zaznamovala življenje **Pivčanov** v drugi polovici prejšnjega stoletja. Rojena na **Rakeku** 22. 2. 1922 materi **Mariji** in očetu **Jakobu** je v otroških letih doživljala krutost **Rapalske meje**, ki je zarezala v naše kraje in ločila ljudi. Njena mladost je bila povezana s **Slavino**, od koder sta izvirala oba starša. Rada nam je delila svoje spomine na mamo **Marijo** iz **Jerinove** družine in očeta, ki je izhajal iz manj premožne družine, a je zanj hudomušno rekla: »Bil pa je lep.« Spominjala se je sestre **Tite** in brata **Miloša** in vragolij, ki so jih počenjali v otroških in najstniških letih. **Druga svetovna vojna** je boleče posegla v njeno življenje. Družino je pretresla smrt brata **Miloša**, ki je bil komaj 18-leten fant kruto umorjen v letu 1942 in končal v **Krimski jami**. Njena mladostna simpatija, **Ivan Turšič – Iztok**, **narodni heroj**, je padel leta 1944. Bolečino izgube sina in brata je družini pomagal lajšati Marin stric dr. **Franc Ambrožič**. Tako je življenje klesalo sestro **Maro**, a vedno je ohranjala vedrino, jasno misel in hudomušnost. Sestra **Mara** je končala **Državno šolo za medicinske sestre v Ljubljani** v eni prvih povojnih generacij. V znamenju poklica, ki ga je izbrala, je teklo vse njeno življenje. Temu ga je posvetila in tudi skrbi za starše. Skoraj vso delovno dobo je delala v ambulanti dr. **Adolfa Kinkela** v **Pivki**. V spominih **Pivčanov** je ostala kot dosledna, strokovna in prijazna sestra, če je bilo potrebno, odločna in v pravi meri tudi stroga. Svoje bogato znanje je z veseljem posredovala

mlajšim sodelavkam. Dokler je mogla, je skrbela zase, potem je sprejela občasno pomoč. Do zemeljskega konca je ohranjala jasno misel, rada obujala spomine na otroštvo, svojo družino, **Rakek** in **Slavino**, delo v ambulanti dr. **Kinkela**. Svoje življenjske modrosti je rada delila vsem, ki smo se z njo srečevali. Tudi v zadnjih mesecih, ki jih je preživela v domu starejših. Telesne moči so pohajale, a duh je ostal svež, iskren pogled in jasna beseda. Sploh je zdrav smisel za humor vedno preveval pogovor z **Maro**. Tako je oba soavtorja tega skromnega spomina pospremila njena hudomušna pripomba: »Pa obrij se!« Hvala, sestra **Mara**, v imenu vseh, ki smo bili deležni vaše pomoči, strokovnega dela in dobre besede.

Ernest Margon in dr. Nikolaj Kinkela

Nepopisan list in Mahbunka

V decembru sta se v organizaciji društva Destilator v Hiši kulture v Pivki zgodila dva dogodka, kjer smo prepletkali sodobno umetnost, oblikovanje, rokodelstvo, ekologijo, izobraževanje in medgeneracijsko druženje.

Obe srečanji sta se začeli z vodstvom kustosinje **Mojce Grmek** po aktualni razstavi **Jaka Vatovec: Skrivalnice**, v galeriji Hiše kulture v Pivki. Sledilo je kreativno druženje na delavnicah pod mentorstvom trajnostne oblikovalke **Maje Modrijan**, zaključili pa smo s predstavitvijo trajnostne znamke recikliranih izdelkov Destilator, ki ima studio v Postojni.

Prva skupina se je na reciklažni delavnici **Nepopisan list** spoznala z ročno izdelavo papirja iz raznobarnih kartonastih jajčnih embalaž z drobnimi botaničnimi in drugimi dodatki, s posebnimi efekti, s prelivanjem barv, s teksturami, vdelanimi vzorci z unikatnimi modelčki ter s slepim in vodnim tiskom. Unikatni papirji, ki so jih udeleženci po svojih željah oblikovali in odnesli domov, so primerni za samostojno občudovanje ali pa nadaljnje domače projekte: za domačo izdelavo voščilnic, zavijanje daril, zgibanje origamijev, za tisk grafik, kot podlaga za ilustracijo, kaligrafijo, slogane, citate, za pisanje darilnih sporočil, vabil, posebnih pisem ali za izdelavo knjižic, knjižnih kazalk, kuvert, osebnih vizitk, za paspartuje pri unikatnem okvirjanju in druge kreativne rešitve pri ustvarjanju s papirjem. Druga skupina je na delavnici **Mahbunka** oblikovala viseče zasaditve rastlin v mahovnih kroglih iz lokalno zbranih naravnih materialov z dodatki naravnih odpadnih materialov, ki so povezali celoto.

Mahbunka ali originalno, japonsko, kokedama, je krogla, obdana z mahom, kamor posadimo naše trpežne zelene spremljevalke in jih namesto v loncih razstavljamo na kakšnem lepem krožniku ali ploščatem kamnu ali obesimo, da lebdi v prostoru. Na delavnici smo spoznali celoten postopek z drobnimi triki izdelave in dobili nasvete za njihovo vzdrževanje. So krasno darilo ali kreativna ozelenitev naših domov, delovnih prostorov in senčnih teras. Njihovo izdelovanje

pa je terapevtski tretma, ki ga je mentorica poimenovala MAHnikura z rezultatom zelnohtov.

Tehnike, predstavljene na **Destilator** delavnicah, so prilagojene za domače unikatno ustvarjanje z uporabo materiala, orodja in pripomočkov, ki jih večinoma najdemo doma in z nekaj spretnosti izdelamo z minimalnimi sredstvi ter odpadnimi materiali. Primerne so za različne starosti in skupine udeležencev z raznolikim predznanjem. Veseli smo, da smo z dogodkoma privabili udeležence iz kar petih različnih občin. V letu 2025 pa že načrtujemo novo serijo podobnih srečanj. Program dogajanja lahko spremljate na socialnih omrežjih @destilator.studio.

Dogodka sta bila finančno podprta s strani **Občine Pivka**.

Destilator

Druženje s konji za dober namen

Na Kalu je 29. decembra lani potekal družabni dogodek, ki ga je organiziralo **Društvo za trajnostni razvoj Ha-Li harmonija življenja**. V podporo kampanji »Petarde? Ne hvala!« smo skladno s sloganom »brikete namesto rakete« zbirali hrano za prostoživeče muce. V prekrasnem vremenu smo »Na Bregu« številnim udeležencem; mladim in malo manj mladim družinam z otroki, starimi od nekaj mesecev naprej ter parom, skupinam in posameznikom, nekaterim starim tudi krepko čez 70 let, omogočili prijetno medsebojno druženje ob piškotih in čaju ter jim na željo omogočili krtačenje in/ali poskusno jahanje konj. V ustvarjalnem kotičku smo risali, barvali, se igrali... Udeleženci so bili iz naše in sosednjih občin, vse od Cerknice pa tja do Kopra. Vso zbrano mačjo hrano smo podarili **Društvu za zaščito živali iz Postojne**.

Nadja Kapelj Žmak

Društvo invalidov Pivka deluje že 25 let

Mednarodni dan invalidov, ki ga obeležujemo vsako leto 3. decembra, je lani potekal pod geslom »Prebijte ovire, odprite vrata: za vključujočo družbo in razvoj za vse«. Ta dan, ki ga je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila leta 1992, je namenjen opozarjanju na pravice invalidov in spodbujanju njihovega vključevanja v družbo. Društvo invalidov Pivka je za svoje člane 7. decembra pripravilo predavanje »Socialno varstvene pravice invalidov«. Predavala je sodnica Lidija Praterner.

Društvo invalidov Pivka, ki ima status društva v javnem interesu na področju socialnega varstva, je bilo ustanovljeno leta 1999 s podporo Občine Pivka in od takrat združuje delovne invalide, druge invalidne osebe in osebe, ki podpirajo društvo. V svojem dolgoletnem delovanju je društvo postalo pomemben nosilec socialnih programov za invalide v naši občini. V društvu si prizadevajo za izboljšanje kakovosti življenja invalidov z izvajanjem posebnih socialnih programov, ki vključujejo: **ohranjanje zdravja** in psihofizičnih sposobnosti, **rehabilitacijo**, **spodbujanje ustvarjalnosti**, **vključevanje v kulturno in družbeno**

življenje ter organizacijo **športnih dejavnosti**. Vključitev v **Zvezo delovnih invalidov Slovenije (ZDIS)** prinaša prednosti pri izvajanju skupnih projektov in omogoča ugodnosti, kot so koriščenje zdravilišč po dostopnih cenah in brezplačna pravna pomoč. Člani društva lahko sodelujejo v raznih dejavnostih, kot so: **letovanja na morju in v zdraviliščih**, **kulturni ogledi**, **izobraževanja in delavnice** ter **družabni dogodki** in srečanja.

Sedež društva je na Kolodvorski 3 v Pivki, uradne ure so vsako **sredo od 10. do 11. ure** v pisarni društva. Kontakt: drustvoinvalidov.pivka@gmail.com, 041 827 755.

AFČ

Martinov pohod na Šilentabor uspel

17. novembra lani je **Športno planinsko društvo Šmihelska dolina** uspešno izpeljalo tradicionalni **Martinov pohod na Šilentabor**.

Ob 13. uri se je pred šolo v **Šmihelu** začelo zbirati lepo število pohodnikov. Prav posebno presenečenje je bil obisk **Martina Krpana**, ki je s svojo pojavo razveselil zbrane. Skupina se je podala na slikovito pot proti cerkvi sv. Martina. Jesenske barve, sonce in svež zrak so poskrbeli za prijetno vzdušje pohodnikov. Na cilju pod cerkvijo jih je pričakala pogostitev. Topel čaj in dišeči rogljički so poskrbeli za okusen postanek, med katerim so se pohodniki družili, poklepetali in izmenjevali vtise.

Po prijetnem premoru je skupina krenila nazaj proti Šmihelu. Pohod je znova dokazal, da je aktiven dan v naravi idealen način za praznovanje **Martinovega** in uživanje v lepoti

domače pokrajine. Športno planinsko društvo Šmihelska dolina se zahvaljuje vsem udeležencem za sodelovanje in prijetno družbo ter vabi, da se pridružite njihovim prihodnjim dogodkom, naslednji pohod bo **19. Velikonočni pohod Šmihel - Ratečevo Brdo** na velikonočni ponedeljek.

AFČ, foto: ŠPD Šmihelska dolina

Tradicionalni nočni pohod z baklami na Sveto Trojico

Na dan samostojnosti in enotnosti je Turistično društvo Pivka izvedlo tradicionalni nočni pohod z baklami na Sveto Trojico. Lani so pohodniki po dolgem času doživeli sneg, kar je pohodu dodalo praznično vzdušje, prav primerno za ta čas.

Zasnežena in ponekod pomrznjena pot je bila nekoliko zahtevnejša kot običajno, vendar so vsi udeleženci vzpon uspešno premagali. Zimska pokrajina v soju bakel je ustvarila posebno doživetje, ki je navdušilo številne pohodnike.

Zaključek dogodka je potekal na ranču Srečne kmetije v Trnju, kjer so se pohodniki zbrali ob topli pijači in prijetnem druženju. Turistično društvo Pivka se zahvaljuje vsem udeležencem pohoda in vabi, da se tudi v letošnjem letu

pridružite njihovim dogodkom, bodisi kot novi člani društva bodisi kot obiskovalci dogodkov.

TD Pivka

20. jubilejni pohod po poteh kamnitih križev

26. decembra, na dan samostojnosti in enotnosti, naš državni praznik, so se prijatelji in člani KD Lipa odpravili na jubilejni, po vrsti 20. pohod po poteh kamnitih križev, kulturne dediščine preteklih generacij. Sprehodili so se mimo osmih križev od Petelinj, Trnja, Klenika do Radohove vasi in obujali zgodbe iz preteklosti, povezane s križi. Pohod so združili s praznovanjem dneva samostojnosti in enotnosti.

Lanski pohod je bil zaznamovan s pravim čudovitim zimskim dnevom, sonce, sneg, mraz in burja, ki očisti vse skrbi, saj smo v prvi vrsti poskrbeli za svojo kondicijo in dobro počutje. Pot nas je vodila od Krpanovega doma v Pivki skozi Petelinje, nato po Petelinjskem polju mimo tamkajšnjih križev pa vse do Trnja. Tam smo se ustavili sredi vasi in ob križu imeli krajši kulturni program s himno in spominjanjem na čase, ko smo si izborili svojo samostojnost, da imamo lastno državo, za katero smo se zelo enotno odločili. Ponosni smo na to, da smo si izborili svojo državo. Skozi celotno slovensko burno zgodovino so nam vladali cesarji, nato politični sistemi, ki jih je obsodil pokojni pisatelj **Boris Pahor**, ki je vedno ponavljal, da so nam hoteli vzeti dušo naroda, naš jezik, prostor in našo kulturo. Za ohranitev vsega tega pa je potrebno vzgajati

mladi rod, da se ne bo prepustil globalizaciji in novotarijam lagodnega sveta. Pesem **Toneta Kuntnerja Pozdravljena Slovenija** je dala piko na i programu. Nato so se pohodniki podali h križu blizu mežnarije ob **cerkvi Svete Trojice v Trnju**. Sledil je še sprehod skozi Klenik in dalje proti Pivki. Druženje smo zaključili s pogostitvijo, pohodniki so se okrepčali z dobrim golažem in obveznimi palačinkami.

Irena Margon, Foto: Polona Kovačič

Abbi Sušelj, finalistka v izboru Miss Slovenije

V Lendavi so 10. januarja razglasili letošnjo zmagovalko projekta Miss Slovenije. Krono je iz rok lanskeletne zmagovalke prejela Amadea Zupan iz Sežane. Med finalistkami je v izboru sodelovala tudi Abbi Sušelj iz Košane.

Kako boste lahko izkoristili to priložnost?

Sodelovanje v finalu Miss Slovenije je po mojem mnenju odlična priložnost, da spoznam nove ljudi, gradim svojo samozavest in odkrivam, kaj zares želim v življenju. Kot ste že sami rekli, Miss Slovenije ni le klasično lepotno tekmovanje, pri katerem gre samo za to, kako dobro izgledaš v obleki, ampak tudi, kako se znajdeš v različnih situacijah in kako obvladaš vse izzive, ki pridejo z njimi. Ta projekt mi lahko prinese veliko priložnosti – tako osebno kot poklicno. Poleg izjemne izkušnje, ki jo pridobim, ko nastopam pred večjo publiko, mi omogoča, da se povežem z različnimi ljudmi in podjetji. Verjamem, da bo to odlična odskočna deska za nove projekte in sodelovanja, bodisi v svetu mode bodisi v medijih.

Kaj pa sicer počnete?

Študiram komunikologijo, ker me zanima, kako se svet povezuje skozi besede in medije. Poleg študija delam kot nohtna stilistka in skrbim, da so vsi nohti vedno maksimalno urejeni. Moji hobiji pa...vse po malo bi rekla.

Nimam nekega rednega hobija, ker se rada preizkušam v novih stvareh in uživam v raziskovanju različnih interesov. Včasih se v nekaj zapičim, a se hitro naveličam in že iščem nekaj novega, kar me bo izzvalo in navdušilo.

Kaj je prva stvar, ki bi jo spremenili na svetu, če bi imeli to možnost?

Če bi imela možnost spremeniti eno stvar na svetu, bi poskrbela, da bi več ljudi imelo dostop do izobrazbe in osnovnih življenjskih pogojev, ne glede na to, kje živijo. Verjamem, da izobraževanje odpira vrata priložnostim, zmanjšuje neenakosti in pomaga ustvarjati bolj pravičen svet za vse.

AFČ, foto: arhiv Abbi Sušelj

Jaslice v Dolnji Košani

Ob vstopu v cerkev sv. Štefana v Dolnji Košani nas prevzame občutek toplote in miru. Pozornost pritegnejo velike jaslice, ki že dve desetletji nastajajo pod spretnimi rokami Milana Mozetiča, domačina, ki je svoje življenje posvetil umetnosti jasličarstva.

Tradicija izdelovanja jaslic ima v Sloveniji dolgo zgodovino, poseben pečat pa ji daje ustvarjalnost posameznikov, kot je Milan Mozetič iz Dolnje Košane. Z naravnimi materiali in bogato domišljijo že dve desetletji ustvarja ene največjih cerkvenih jaslic na Primorskem. Jaslice v cerkvi sv. Štefana, ki združujejo božično zgodbo s slovensko kulturno dediščino, vselej pritegnejo številne obiskovalce. Tudi letošnja postavitve odraža avtorjevo ljubezen do tradicije, medtem ko simbolizira mir in povezanost – sporočilo, ki je še posebej aktualno v današnjem času.

Navdih za ustvarjanje jaslic je sogovornik našel v domači župniji v Landolu, kjer ga je k temu umetniškemu izrazu pritegnilo delo Jakoba Čuka, ki mu je predstavil tehniko izdelave papirnatih jaslic. Po preselitvi v Košano je sprva pomagal domačemu mežnarju, nato pa zaradi njegovega slabega zdravja in prihoda novega župnika leta 2005 prevzel glavno vlogo pri postavljanju jaslic. Začel je s skromnimi jaslicami v kapeli, ki jih je skozi leta nadgrajeval in izpopolnjeval, s čimer je v Dolnji Košani ustvaril prepoznavno tradicijo.

Osrednji del zavzema sveta družina, umeščena v votlino, ki simbolizira kraške jame, naravno dediščino, značilno za Slovenijo. Poseben izraz spoštovanja domači tradiciji je vključitev lesene žage, ki jo je izdelal že preminuli domačin. Ob tem so postavljeni kozolec, hiša krita s slamo, kovačija, mlin in žaga, ki se navezujejo na lokalno tradicijo. Letos je Mozetič dodal še cerkvico na hribu, ki ponazarja tipično podobo slovenske krajine. Celotno postavitve dopolnjujejo potoki, ki poudarjajo vodnatost dežele, in skrbno načrtovana razsvetljava, ki dodatno poudari detajle. Pri izdelavi jaslic uporablja naravne in dostopne materiale, kot so les, mah in papir, pri čemer vsako leto zasnovo prilagodi in osveži. Mozetičeva predanost temu ustvarjanju je očitna. Pripoveduje, da že med pospravljanjem jaslic po svečnici razmišlja o strukturi za prihodnje leto.

Izdelava jaslic je dolgotrajen proces, ki traja približno mesec dni, začne pa se konec novembra. Med zaposlitvijo je Milan Mozetič ves svoj dopust posvečal pripravi jaslic, odkar pa je v pokoju, je usklajevanje manj naporno. Pri prevozu večjih količin materiala, kot so evropalette in štori, mu pomaga več domačinov, ker sam ne zmore, ima stalnega pomočnika. Zadnji dve leti sta pri manjših opravilih sodelovala tudi vnuk in vnučinja. Čeprav je že lani napovedal, da bo zaključil z izdelovanjem jaslic, so ga krajsani prepričali, da nadaljuje. Po hudi nesreči pa ostaja negotov glede prihodnjega ustvarjanja: »Zaradi težke nesreče nisem prepričan, da bom zmogetel še naprej. Bomo videli.«

Vsak del ureditve je zahteven, še posebej razsvetljava, ki je daljinsko vodena in zahteva več dni dela, pojasnjuje Mozetič, ki žarnice barva ročno, pri čemer so sodobne

žarnice olajšale postopek, saj jih ni več potrebno zaščititi pred segrevanjem. Velikost jaslic narekujejo kupljeni kipi večjih dimenzij, kar zahteva sorazmerno ureditev celotnega prostora. Razgrnjene so čez oltar in po obeh vrstah klopi, kar ustvarja občutek, da sveta družina objema vse obiskovalce. »V teh časih konfliktov je še posebej pomembno širiti sporočilo miru,« poudarja Mozetič.

Če imate priložnost, obiščite cerkev sv. Štefana v Dolnji Košani do svečnice, 2. februarja. Mozetičeve jaslice niso le zgodba o božiču, temveč o ljubezni do tradicije in domovine.

Alenka Furlan Čadež, foto: Simon Avsec

Jaslice so nastale kot izraz umetniške in verske upodobitve Jezusovega rojstva, ki se je razvijala od 4. stoletja dalje. Sprva so bile prikazane na reliefih zgodnjekrščanskih sarkofagov in cerkvenih stavb. Srednji vek je prinesel dramatizacijo prizorov v okviru cerkvenega bogoslužja, kar je vplivalo na postopno oblikovanje prostorskih jaslic. Leta **1223** je **sv. Frančišek Asiški** prvič predstavil žive jaslice v vasi **Greccio**, kar velja za začetek modernega prikaza božičnega prizora. Do **15. stoletja** so se razvili bogato okrašeni krilni oltarji, v katerih so bili prizori umaknjeni od igre in postavljeni kot statične upodobitve. V **16. stoletju** se je pojavila praksa postavljanja betlehemov z več figurami. **Barok** je prinesel razkošje in premične figure, ki so postale priljubljene tudi med preprostim prebivalstvom. **Jezuiti** so razširili jaslice po vsem svetu, tudi v **Sloveniji**. Prve dokumentirane jaslice so v **Sloveniji** postavili leta **1641** v cerkvi v **Gornjem Gradu**, leta **1644** pa v jezuitski cerkvi **sv. Jakoba v Ljubljani**. V **18. stoletju** so bile znane omarične jaslice klaris iz **Velesovega**. V obdobju **1782–1804** je **Jožef II.** prepovedal cerkvene jaslice, obdržale so se le v samostanih. Iz cerkva so se jaslice širile v plemiške domove, v **18. stoletju** še v meščanske in na začetku **19. stoletja** v kmečke domove, najprej na **Gorenjskem**. Drugod so bile v splošni rabi šele med obema svetovnima vojnoma.

V preteklosti so bile v cerkvah razširjene predvsem odrske jaslice s poslikanimi, iz desk izžaganimi figurami, in omarične jaslice, razširjene tudi v meščanskih domovih.

V večini meščanskih in kmečkih domov so najprej postavljali papirnate jaslice, potem tudi figuralne iz lesa, mavca ali gline. Med svetovnima vojnoma so bile na voljo tudi kartonske jaslične figure za izrezovanje slovenskih umetnikov. »**Jugoslovanske jaslice**« je leta **1919** ustvaril **Maksim Gaspari**, za njim tudi **Tone Kralj**, **France Gorše** in drugi. Poleg miniaturnih tridimenzionalnih jaslic obstajajo tudi žive jaslice in jaslice v naravni velikosti. Leta **1990** so v **Postojnski jami** prvič uprizorili žive jaslice. Na **Šmarni gori** pri **Ljubljani** so leta **1991** postavili prve jaslice v naravni velikosti. Oba tipa jaslic sta se razširila tudi drugod po **Sloveniji**. Tradicija izdelovanja in postavljanja jaslic je v **Sloveniji** zelo razširjena, zaznamuje pa jo bogata ustvarjalnost. **Jasličarstvo** je vpisano v register nesnovne kulturne dediščine **Slovenije**.

Kultura

Glasbeni spektakel Fantov spod Šilentabra v Pivki združil več kot 150 glasbenikov

Športna dvorana Skala v Pivki je 7. decembra pokala po šivih, ko je na četrtem koncertu »Ku pride Miklavž« Fantov spod Šilentabra nastopilo več kot 150 glasbenikov in pevcev s Primorske.

Predstavili so se priznani ansambli, med njimi **Primorski fantje**, **Ansambel Erazem**, **Ansambel Akordi**, **Ansambel Direkt**, **Osminka**, **Istrski fantje**, **Vokalna skupina Iskrice**, **Doroteja Penko**, **Jakob Tonjko**, **Naj Železnik** ter trije harmonikarski orkestri pod vodstvom **Vilija Marinška**, **Matica Štavarja** in **Nika Polesa**. Koncert sta povezovala **Tinkara Volk** in **Blaž Frank**, ki sta se jima na odru pridružila hudomušna **Miklavž (Danijel Boštjančič)** in **Božiček (Silvo Čelhar)**.

Skupina, ki jo vodi harmonikar **David Penko**, ob njem pa so še **Franjo Penko** na berdi, **Damijan Penko** na kitari, pojejo pa **Mitja Železnik**, **Janez Tomažinčič**, **Marko Žnidaršič**, **Martin Novak** in **Boštjan Strle**, se je občinstvu predstavila z mešanico tradicionalnih in lastnih viž.

Za vrhunec večera so poskrbeli s skupinskim nastopom, kjer so vsi izvajalci zapeli venček priljubljenih slovenskih pesmi. Zaključek večera je bil rezerviran za brezčasne Slakove in Avsenikove uspešnice. **David Penko** je ob koncu večera izrekel ganljivo zahvalo družinam nastopajočih, ki s svojo podporo omogočajo, da glasbeniki sledijo svoji strasti in ustvarjajo glasbo.

AČ, foto: Fantje spod Šilentabra

Božičnica v Pivki združila glasbo, dobrodelnost in družinsko srčnost

V Krpanovem domu v Pivki je 15. decembra, že tretje leto zapored, zazvenel glasbeni večer **Božičnica**, ki je praznično vzdušje združil z dobrodelnostjo, podporo domačim ustvarjalcem in iskreno toplino. Zbrana sredstva bo **Pivška območna Karitas** namenila pomoči ljudem v stiski in s tem narisala nasmeh na številne obraze.

Osrednji del večera so oblikovali domači izvajalci, ki so s prelepimi slovenskimi in svetovnimi božičnimi melodijami ter drugimi uspešnicami občinstvu pričarali nepozabno praznično doživetje. Baritonistu **Juretu Počkaju** sta se na odru pridružila **Mia Rebec** in **Vladimir Počkaj Žlajf**, z njimi pa je prvič stopil na oder tudi Juretov dveletni sin **Patrik Počkaj**. To je bil njegov prvi javni nastop, v katerem se je s ponosom pridružil očetu in vsem prisotnim segel naravnost v srce.

Glasbeno vzdušje je dodatno obogatila spremljava **Pozabljenega orkestra**, ki ga sestavljajo akademski in izkušeni glasbeniki. Klavir je igrala **Snježana Pleše – Žagar**, trobento **Jon An Herlič**, harmoniko **Kristijan Arh**, bobne **Žiga Klun**, bas **Jernej Počkaj**, na kitari pa **Simon Šubic**. Zvočni mojster **Primož Petohleb** je poskrbel za tehnično brezhiben zvok, medtem ko je **Julija Petrovčič** s skrbno urejeno sceno poskrbela za še večjo praznično čarobnost.

Poseben trenutek večera je bil, ko je **Jure Počkaj** ob koncu nastopa prejel šopek rdečih vrtnic, ki mu ga je podarila oboževalka. Njena gesta je še dodatno poudarila, kako močno je glasba očarala občinstvo in koliko topline so izvajalci prinesli v srca ljudi.

Zinka Vadnjal iz **Pivške območne Karitas** je v svojem nagovoru izrazila hvaležnost vsem dobrotnikom in poudarila, da v skupnosti živi veliko ljudi, ki se soočajo z različnimi stiskami. »Ljubezen, razumevanje in spoštovanje so ključne poti do srca,« je dejala in obljubila, da bodo z zbranimi darovi pomagali tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo.

Večer je dosegel vrhunec z glasnim ploskanjem, spontanimi vzkliki občudovanja in povabilom na dodatni nastop, ki so ga izvajalci izvedli kot zahvalo navdušenemu občinstvu. Idejni vodja projekta **Jure Počkaj** se je ob koncu zahvalil **Občini Pivka** in vsem podpornikom dogodka, saj brez njihove pomoči **Božičnica** ne bi bila mogoča. Zbrane je nagovorila podžupanja **Majda Godina**, ki jim je zaželela prijetne praznike in srečno novo leto.

V avli je ob tej priložnosti razstavila svoja umetniška dela **Alenka Počkaj**, Juretova mama, ljubiteljska slikarka in članica likovne skupine **Okra**, ki je s svojimi slikami še dodatno polepšala večer.

Dogodek je znova dokazal, da glasba, družinska toplina in dobrot hodijo z roko v roki. Ko so ugasnile luči in odzvene zadnje melodije, je sporočilo **Božičnice** še dolgo odmevalo med ljudmi – v znak hvaležnosti, srčnosti in želje po ustvarjanju boljšega sveta.

Znesek dobrodelnih prispevkov znaša **993,32 evrov**, ki jih bo **Pivška območna Karitas** razdelila sorazmerno na vseh pet župnij v občini **Pivka**. Vsaka župnija bo tako prejela **198,66 evrov**.

AFČ, foto: Simon Avsec

Silvestrski poljub Šmihelske doline 2024 – praznična noč, polna glasbe in prijetnega druženja

28. decembra smo v Šmihelu leto 2024 v slovo spet pozdravili na prav poseben način – s tradicionalno prireditvijo Silvestrski poljub Šmihelske doline. Prireditev je združila glasbo, veselje in skupnostni duh ter privabila številne obiskovalce, ki so uživali v raznovrstnem programu in toplu vzdušju praznične noči.

Prireditev sta na igriv in prisrčen način vodila **Tinkara Volk** in **Blaž Frank**, ki sta poskrbela za sproščeno vzdušje in povezovanje bogatega programa. Na odru so se zvrstili številni domači talentirani nastopajoči, ki so pričarali praznično vzdušje: kantavtor **Pavel Kaluža**, **Kvartet Izvir**, mladi solistki **Tisa Frank** in **Doroteja Penko**, **OPZ Sonce**, **ŽeVS Šmihel**, **MoVS Zgun**, **Harmonikarski orkester Akordium** pod vodstvom **Matica Štavarja**, instrumentalistki **Vita** in **Maja**, **VS Iskrice**, **Andraž**, **Benjamin** in **Domen** v narodno-zabavni triu, **MePZ Šmihel**, za prireditev nepogrešljivi **Vida** in **Emanuela** ter **Don Allen**.

Po uradnem delu je sledil veličasten ognjemet, ki je simbolično oznanil zaključek starega leta. Zatem so se obiskovalci in nastopajoči preselili v šotor, kjer je dišalo po klobasah in zelju, za kar so poskrbeli **Bernarda**, **Cvetko** in

skupina pridnih rok ter kuhanem vinu in čaju, ki so jih stregli člani **Društva mladine Šmihelske doline**, ki so poskrbeli tudi za postavitve šotor in prireditvenega prostora. Manjkalo ni niti sladkih dobrot, ki so jih napekle članice društva in domačega kruha izpod rok pridnih gospodinj. Druženje ob zvokih glasbe in prijetnem klepetu je trajalo pozno v noč.

Kulturno društvo Šmihel se iskreno zahvaljuje vsem prostovoljcem in podpornikom, ki so s svojim trudom in prizadevnostjo omogočili izvedbo te čudovite prireditve. Brez vas **Silvestrski poljub** ne bi bil tako srčen in edinstven, kot je bil. Hvala vsem, ki ste z nami delili ta nepozabni večer.

Dragi naši, naj bo leto 2025 polno čarobnosti, navdiha in priložnosti za ustvarjanje lepih trenutkov. Naj bo to leto, ko bomo skupaj pisali nove zgodbe, obogatene s smehom, prijateljstvi in medsebojno podporo. Naj sreča in zdravje napolnita vaše domove, pogum in upanje pa vaša srca.

Želimo vam srečno, zdravo, veselo in uspešno novo leto! Naj bo leto 2025 za vse nas pozitivno in nepozabno!

Tjaša Smrdel, foto: Katarina Lovšin

Nekaj sije v nas, ljudeh

Vokalna skupina Iskrice je 23. novembra priredila jesenski letni koncert z naslovom »Nekaj sije v nas, ljudeh«. Hladna in sončna novembrska sobota je krasno sovpadla z jesenskimi toni, ki so poslušalce na koncert privabili že na vabilih, malo pa je tudi zadišalo po iskrivem mesecu decembru.

V polni dvorani v Šmihelu so se poleg gostiteljic na odru izkazali fantje »iskrivega benda«, ki so poskrbeli za spremljavo **Iskrice** in za protiutež samim dekletom, ki so se kot gostje zvrstile na odru: **Komorni dekliški zbor Vox Ilirica** iz **Ilirske Bistrice** in **godalni kvartet Aurelia**. Med njimi se je prav spretno znašel tudi voditelj **Blaž Frank**, ki je s svojo spontanostjo in navihanostjo poskrbel za dobro vzdušje med publiko.

Iskrice so tako prižgale majhen, a močan plamen, ki naj vse močnejše sije v ljudeh, še posebej v prihajajočem novem letu.

Tinkara Volk, foto: Blaž Lenček

Letni koncert Pevske skupine Studenec

8. decembra je v **dvorani Krpanovega doma** potekal letni koncert pevske skupine **Studenec**. Popestrili so ga posebni gostje z obale, in sicer **Pevski zbor Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Koper**. Prireditev je simpatično povezovala **Marjana Grčman**.

Koncert, ki je kljub slabemu vremenu privabil kar lepo število poslušalcev, je potekal v treh delih. V prvem so se pod vodstvom **Irene Rep** predstavili domači pevci z zanimivim programom slovenskih avtorskih pesmi in že na začetku dodobra ogreli dlani poslušalcev.

Sledil je nastop pevcev iz **Kopra**, ki so radoživo prepevali ljudske pesmi in popevke ob spremljavi kitarista **Klemna Domja** ter saksofonista in tudi njihovega zborovodje **Roka Tomšiča**. Nastopila je tudi **Danica Pardo**, domača pesnica in pisateljica s **Prema**. Predstavila je dve svoji pesmi na temo slepote in opisala dogodek, ko jo je po mestu z zavezanimi očmi vodil slepi sopevec.

Gostje iz **Kopra** so z zanimanjem prisluhnili njenim besedam. Nastop gostov je zaključila odlična sopranistka **Zala Hreščak**, ki je ob spremljavi kitare zapela prelepo balado.

V zadnjem delu koncerta so na oder spet stopili domačini. Voditeljica **Marjana** je **Ireno Rep** in **Rafaela Zorka** vzpodbudila, da sta povedala nekaj zabavnih prigod z

dva in dvajsetletne pevske poti skupine **Studenec**, kar je nasmejal poslušalce. Sledil je pevski program pretežno ljudskih pesmi, ki so se jih pevci naučili v zadnjem času, kar so poslušalci nagradili z velikimi aplavzi.

Letos je **Studenec** nanizal petindvajset nastopov, največ v domačem kraju in sosednjih občinah. Pevcem pa bo letošnje leto najbolj ostalo v spominu po nastopih v **Durachu**, **Tuzli**, **Brodskem Stupniku** in v **Subotici**. Ti izleti v tujino skupino še bolj povezujejo in jo motivirajo za nadaljnje delo. Tudi v prihodnjem letu pevce čakajo zanimivi načrti.

Studenec se ob zaključku leta iskreno zahvaljuje **Občini Pivka**, **Zavodu za turizem** in vsem, ki že dolga leta spremljajo njihovo pevsko pot.

Irena Rep, foto: Andrej Knafelc

Novoletna čajanka v čitalnici knjižnice v Pivki

»To noč prešli smo nevidljivo mejo«, je zapisal pesnik **Tone Pavček** v svoji pesmi, ki jo je posvetil prav koncu starega in prehodu v novo leto. 12. decembra, smo imeli zadnjo čajanko, na kateri smo se pogovarjali o različnih temah in ustvarjalcih. Lani je bilo namreč bogato leto raznih obletnic, ki so nam uhajale iz rok, ker ni bilo časa posvetiti se vsem. Zato je vsak udeleženec čajanke pripravil temo po lastni izbiri. Spregovorili smo o **Alojzu Rebuli** in **Ivanu Minattiju**, katerih 100-letnico rojstva smo praznovali lani. **Simon Gregorčič** in njegova 180-letnica rojstva tudi ni šla mimo nas. Spomnili smo se tudi 20. obletnice smrti **Rudija Šeliga**, priznanega pisatelja, dramatika, publicista in predavatelja, urednika **Revije 57**, več let direktorja **Boršnikovega srečanja** in predsednika **Društva pisateljev**. Za svoja dela je prejel številne nagrade. V njegovo počastitev so izdali izbor njegove kratke proze **Ohranjeni spomin**.

Gospa **Mira** nam je predstavila, kako je leta 1879 nastala najzlahtnejša in verjetno najbolj znana božična pesem **Sveta noč**. Gospod **Maks** nam je pripovedoval o znanih Slovencih, kot je **Lojze Bratuž**, profesor glasbe, skladatelj, zborovodja in dirigent, ki je deloval v **Gorici**. Bil je zaveden Slovenec, ki so ga fašisti kruto umorili. Poročen je bil z **Ljubko Šorli**, ki je bila tudi preganjana zaradi svoje zavednosti in narodnostnega delovanja.

Na koncu smo si lahko ogledali še bogato kulturno dediščino **Gasparijevih razglednic** z božično-novoletnimi motivi, ki veljajo za enkratno kulturno bogastvo. Knjižničarka **Dartaniela** pa nas je spomnila na pristne, ustvarjalne pesnike kot **Feri Lainšček**, **Vlado Kreslin**, ki bogatijo naš pesniški in glasbeni svet.

Imeli smo zares bogat zaključek čajank v tem letu. Zaželeli smo si, da se v letu 2025 spet redno srečujemo in v naš krog privabimo tiste, ki želijo brskati po narodni preteklosti in zgodovini.

Irena Margon, foto: Bor Šajn

Miha Šalehar v pivški knjižnici

Med 18. in 22. novembrom 2024 so knjižnice po vsej Sloveniji z različnimi dogodki, katerih namen je opozarjanje na pomembno vlogo knjižnic tako pri razvijanju sposobnosti branja in pismenosti kot kreptvi skupnosti, obeleževale Teden splošnih knjižnic. V pivški knjižnici smo 19. novembra imeli priložnost srečati se z Miho Šaleharjem, priljubljenim radijskim voditeljem, kolumnistom in avtorjem knjižnih uspešnic. Ena izmed njegovih knjig – *Notranji pir* ali kako se prepiči do konca, je bila v letu 2024 uvrščena na bralni seznam izziva *Primorci beremo 2024*, pri opravljanju katerega pa so, od vseh treh enot Mestne knjižnice Postojna, prav pivški bralke in bralci najbolj vestni.

»Poklicni gobeždač,« kot je **Miho Šaleharja** poimenovala **Helena Premrl**, ki je vodila pogovor z Miho, je priznal, da je sam izredno zadržan in sramežljiv, pitje, pretežno piva, pa mu je trideset let vlivalo pogum. Zavedanje, da »ne pije več on piva, temveč pivo pije njega,« je bilo povod za vzdržnost od pitja, ki je priljubljen hobi skoraj vsakega pravega (slovenskega) moškega in pisanje osebnoizpovedne knjige, ki s svojo iskrenostjo na humoren način marsikomu nastavlja ogledalo.

Dodobra napolnjena čitalnica knjižnice v Pivki, ki je v letu 2024 obeležila 30 let, odkar je svoje domovanje znova dobila v **Krpanovem domu** (pred letom 1994 je nekaj časa svoje prostore imela v **stavbi železniške postaje v Pivki**), se je kljub resni družbeni temi uspela ob Mihovih (avto)ironičnih šalah nasmejati. Po zaključku dogodka so bila podeljena priznanja vsem, ki so uspešno zaključili bralno akcijo **Primorci beremo 2024**, prav vsi pa so bili povabljeni na zakusko.

Mateja Premrl, foto: arhiv Mestne knjižnice Postojna

Praznični koncert Postojnske godbe 1808 navdušil

Na Štefanovo, 26. decembra, je v Športni dvorani Osnovne šole Antona Globočnika tradicionalno zazvenel praznični koncert Postojnske godbe 1808. Obiskovalci so z navdušenjem pričakali letni vrhunec godbenega ustvarjanja, ki ga pod taktirko dirigenta Primoža Petohleba pripravijo člani in članice enega najstarejših slovenskih orkestrov.

Koncert se je začel z **Olympic Fanfare and Theme** skladbo **Johna Williamsa**, prirejeno za godbo s strani **Riekesa van der Veldeja**, ki je takoj poskrbela za svež in veličasten začetek večera. Po njej je orkester zaigral **Uverturo h komični operi op. 11 Blaža Arničja**. Skladba **Bolero Mauricea Ravela**, prirejena za godbo s strani **Henka van Lijnschootena**, je občinstvo popeljala v vznemirljivo glasbeno popotovanje, ki ga je nadgradila skladba **Gulliver's Travels Berta Appermonta**. Godbenice in godbeniki so nadaljevali z **Around the World in 80 Days Otta M. Schwarza**, ki ji je sledila **Jingle**

Bells Fantasy Jamesa Pierponta, prirejeno za godbo s strani **Johna Wassona**.

Ob tej priložnosti ni manjkala klasična eleganca, ki sta jo prinesli **Annen Polka Johanna Straussa II.**, prirejena za godbo s strani **Johna Wallsa**, ter **Tritsch-Tratsch Polka** istega avtorja, prirejena za godbo s strani **Alfreda Reeda**. Ob zaključku so godbeniki po več minutnem aplavzu poskrbeli za dodatke: **The Skaters' Waltz Emila Waldteufela**, prirejena za godbo s strani **Yo Kitana**, je sledil nepogrešljivi **Radetzky Marsch Johanna Straussa I.**, prirejen za godbo s strani **J. P. Ehminga**.

Pripovedovalsko nit je skozi večer pletla **Anja Kocman**. Vrhunec večera pa je bilo čustveno podeljeno priznanje dolgoletnemu članu **Albertu Kobalu**, ki je v godbi preigral kar **70 let** in **54 let** predano opravljal funkcijo blagajnika.

AFČ, foto: Valter Leban

Fotografska razstava sestri Mari v poklon

13. decembra je bil v galeriji Krpanovega doma izjemen in prijeten kulturni dogodek, otvoritev fotografske razstave, avtorice Irine Vdovenko, doma iz Litve, ki že vrsto let s svojo družino živi na Jurščah. Idejo za razstavo je dobila ob obiskovanju naše občanke, ki je doživela skoraj 103 leta.

To je bila gospa **Mara Moravec**, medicinska sestra iz **Petelinj**, ki je v svoji hiši prebivala svoja stara leta skoraj do konca življenja. Zadnje štiri mesece je preživela v **Domu upokojencev Postojna**. Prej pa so ji na njenem domu delali družbo in ji pomagali člani prostovoljskega društva **Hospic**, redno jo je obiskoval njihov član **Aleksander**, njena dolgoletna oskrbovalka **Tea Bole**, zadnji dve leti pa je k njej prihajala gospa **Nataša** iz **Ukrajine**, ki je s sabo povabila tudi **Irino**. Kot dobra fotografinja je ob pogovorih s sestro **Maro** naredila kar precej posnetkov. Dobro sta se razumeli, saj je **Irina** imela tudi lep odnos in občutek za starejše. Po **Marinem** stotem rojstnem dnevu je tudi **Ernest Margon** pogosto obiskoval in sestro **Maro** ob nedeljah peljal k sveti maši, kar jo je zelo veselilo, kot je bila vesela kavice, ki sta jo spila v pivški kavarni. Na dan otvoritve je bil ravno en mesec, kar je umrla, tako je bila otvoritev razstave pravi spomin nanjo.

V uvodu je **Tine Sotlar** na trobento zaigral **Vilharjevo pesem Zagorski zvonovi**. Nato je številne obiskovalce pozdravila in zaželela še več kulturnih dogodkov in vse dobro v novem letu direktorica **Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič**. Kulturni program sem oblikovala in vodila **Irena Margon**. »Skozi življenje mnogih ljudi greš, kaj puščaš za sabo, kaj daš, ko vstopaš v njihova življenja, kaj vzameš ...«, je izpovedala pesnica **Mila Kačič**, misel, ki velja tudi za sestro **Maro**. **Dr. Nikolaj Kinkela**, ki je že od otroških let poznal sestro **Maro**, saj je celo delovno dobo delala z njegovim očetom **dr. Adolfom Kinkelo** v ambulantni, je odstrl paleto spominov nanjo. Povedal je, kako resna in stroga ter urejena je bila, znala pa je biti tudi šaljiva. Drugi prijatelj sestre **Mare** je bil **Ernest Margon**, ki jo je obiskoval predvsem v zadnjih letih in v njej obudil

veliko življenjskih spominov in dogodkov, saj je imela vse do konca odličen spomin. Vse življenje jo je žalostil spomin na tragedijo, ko je bil njen 18-letni brat **Miloš** ubit v **Krimski jami**. Obiskala je kraj tega grozovitega dejanja pri 102 letih in doživela trenutek, ki bi mu lahko rekli spravno dejanje, saj je odpustila morilcem.

Sledil je bogat kulturni program s prepletanjem pesmi, glasbe in poezije, vse to je imela sestra **Mara** rada. **Pevska skupina Studenec** je pela ljudske pesmi ob vodenju **Irene Rep**, mlada flautistka **Julija Cevc** je odlično zaigrala skladbo **Pan in pastirji** skladatelja **Julesa Mouqueta**, **Peter Lavrih** pa je doživeto interpretiral recital **Pavčkove, Kačičeve** in **Udovičeve** poezije.

Pred odprtjem razstave je avtorica **Irina Vdovenko** z izbranimi, iskrenimi besedami čustveno in doživeto opisala srečanja in stike s sestro **Maro**, ki ji je poleg prijaznega pogleda in vedenja nudila tudi bogastvo misli in življenjskih izkušenj. Tudi v fotografijah, nastalih v zadnjem letu **Marinega** življenjskega popotovanja, je mogoče videti značaj gospe, ki ji je bilo dano dolgo, pestro in duhovno bogato življenje. Domiselno je razstavo postavil kurator in predsednik **Centra sodobne umetnosti Pivka Bagrat Arazyan**.

Razstavo in druženje sta omogočila **Občina Pivka** in **Zavod za turizem Pivka**, program ob otvoritvi pa je pripravilo **Kulturno društvo Lipa Pivka**.

Irena Margon, Foto: Bagrat Arazyan

V spirali časa

Notranjska je skozi tisočletja ohranila svojo kraško edinstvenost, ki se zrcali v razgibanem reliefu apnenčastih planot, kraških polj, vrtač in številnih jam. Pokrajina med **Snežnikom, Nanosom** in **Slivnico** je že v prazgodovini privabila številne prišleke, bolj natančno proti koncu pozne bronaste dobe, v zadnjih stoletjih 2. ali v začetku 1. tisočletja pr.n.št. Na prelomu tisočletij pa se je iz **Male Azije** proti **Mediterranu** širilo tudi vedenje o novi kovini – železu. Notranjska prazgodovina ponuja številne uganke. Da bi te razrešili, so raziskovalci posvetili več desetletij arheološkim raziskavam. Pomemben mejnik v tem prizadevanju predstavlja razstava z naslovom »**V spirali časa: Notranjska v pozni bronasti in starejši železni dobi**«, ki so jo v **Notranjskem muzeju** odprli 6. decembra lani. Avtorica razstave je arheologinja in muzejska svetnica **Alma Bavdek**, za konserviranje in restavriranje

Ostanki očalaste fibule z dvojno spiralo

razstavljenih predmetov pa je poskrbel višji konservatorski in restavratorski tehnik **Peter Križman**.

Zgodovina raziskovanja prazgodovine Notranjske

Notranjska velja za eno najslabše arheološko raziskanih pokrajin v Sloveniji. Zasluga za prve celovite preglede sega v leto 1955, ko se je v **Notranjskem muzeju** zaposlila arheologinja **Mehtilda Urleb**. »Vodila je 58 arheoloških izkopavanj, rezultate je objavila v več monografskih delih in arheoloških publikacijah. Vseskozi pa je skrbela tudi za predstavitev najstarejše zgodovine Notranjske širši javnosti z občasnimi in stalnimi razstavami. Večinoma so te razstave segale v čas prazgodovine, bolj natančno v čas železne dobe,« se je na temeljno arheološko delo pri raziskovanju prazgodovine Notranjske ob odprtju razstave ozrla **avtorica**. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja sta **Alma Bavdek** in **Tine Schein** s terenskimi raziskavami ter razstavami nadaljevala njeno delo. »V letu 2020, v času pandemije, ki nam je prinesla omejitve gibanja in zapiranje muzejev, smo se odločili, da prazgodovinska najdišča na Notranjskem še bolj temeljito raziščemo in predmete, ki jih hrani naš muzej, predstavimo strokovni in širši javnosti,« je okoliščine novega zagona raziskovanja pojasnila **Alma Bavdek**. Prvi rezultat sicer večletnega projekta je bila študijsko fotografska razstava **Naselja z razgledom** s podnaslovom **Prazgodovinska gradišča na Notranjskem**. Avtorja **Alma Bavdek** in **Peter Križman** sta v sklopu raziskovanja predstavila 11 pomembnih prazgodovinskih gradišč, kjer se je razvijala enotna kultura, imenovana notranjska. Ta gradišča segajo od **Babnega Polja** do **Ilirske Bistrice** in vključujejo ključne geografske enote pokrajine. **Spodnjepivško kotlino** predstavljata **Grad nad Šmihelom pod Nanosom** in **Sovič nad Postojno**, dolino reke **Reke** pa **Trnovo pri Ilirski Bistrici** in **Sveta Katarina pri Jelšanah**. **Planinsko polje** zastopa **Stari grad**, **Loško dolino Križna gora**, medtem ko **Cerkniško kotlino** ponazarja **Gradišče na Slivnici**. **Logaški prostor** predstavljajo **Velike bukve**, **Babnopoljska planota** kot pomemben prehod proti **Kvarnerju** pa gradišče **Farjevka**. Poleg teh sta v raziskavo vključeni še dve posebni lokaciji: **Cvinger ob Cerkniškem jezeru** in **Rakov Škocjan**. Razstava je bila postavljena leta 2021 in odprta le z internim odprtjem. Po nekaj letih dodatnih raziskav je na ogled postavljena nova razstava z naslovom **V spirali časa** in podnaslovom **Notranjska v pozni bronasti in starejši železni dobi**. »Z naslovom smo uspeli zaobjeti vsebino razstave. Ta nas popelje dobrih 3000 let v preteklost, v čas konca pozne bronaste dobe med 11. in 9. stoletjem pred našim štetjem. Na začetku tega obdobja je bila ta kraška pokrajina redko poseljena, prišleki, ki so si tu poiskali bivanjski prostor, so prišli iz zahoda, s krasa oziroma iz **Furlanske nižine**. Že v devetem stoletju pred našim štetjem je prišlo do povečanja populacije na Notranjskem. Nastala so številna naselja na višjih in nižjih hribih, bila so strateško umeščena v prostor, s pogledom na sosednja naselja ali pa skoncentrirana ob prehodih preko pokrajine. V osmem in kasneje v sedmem stoletju pred našim štetjem je bilo na Notranjskem, med **Nanosom**, **Snežnikom** in **Slivnico**, več kot 70 naselij,« o razstavi, ki ponuja vpogled v notranjsko prazgodovinsko življenje, pove avtorica.

Prebivalce Notranjske je povezovala enotna materialna kultura, podobna tisti, ki so jo imele skupnosti na **Krasu**. Tako imenovana **notranjsko-kraška skupnost** je bila v

Polmesečna sponka, okrašena z verižicami

8. in 7. stoletju pr.n.št. najmočnejša, dobro organizirana, s svojevrstno materialno kulturo in v stikih s srenjami v južnoalpskem prostoru ter z ljudstvi **Histrov**, **Liburnov** in **Japodov**. Na razstavi so opisane naselbine na Notranjskem, kot na primer **Tržišče ob Cerkniškem jezeru**, **Stari grad nad Planinskim poljem**, **Sovič nad Postojno** in **Prelaz na Razdrtem**. Ob njih so razstavljeni in predstavljeni tudi predmeti oziroma arheološke najdbe, ki pričajo o preteklem življenju teh naselij in njihovih prebivalcev. Posebno mesto na muzejski postavitvi pa ima **Trnovo pri Ilirski Bistrici** oziroma naselbina na hribu **Gradišče** in trnovska skupnost, ki je bila za raziskovalce zanimiva že v prvi polovici 20. stoletja. Bogat prikaz prazgodovinskih predmetov dopolnjujejo slikovno in fotografsko gradivo, risbe, 'lidar' posnetki območij, ilustracije **Lee Svrzikapa** in posamezni dokumenti preteklih arheoloških raziskav.

Spirala kot simbol prepletanja med življenjem in smrtjo
Spirala je vodilni simbol kulture žarnih grobišč, »kot še imenujemo pozno bronasto dobo, razširjeno od Baltika do Sredozemlja«, spirale so v reliefni obliki krasile marsikatero keramično žaro v **Istri** že v devetem stoletju pred našim štetjem, na **Notranjskem** pa so v osmem in sedmem stol. pred našim štetjem značilne očalaste fibule, z dvojno spiralo.

Razstava bo na ogled do 15. septembra 2025. Zanimivost razstave je, da se bo do zaprtja večkrat spremenila, nekatere razstavljene eksponate pa bodo nadomestili z drugimi. Posebna vitrina bo namenjena za obiskovalce, ki bodo lahko razstavili arheološke predmete, ki so ji našli sami. Letos bo izšla tudi znanstvena monografija o trnovskem grobišču z naslovom **Trnovo pri Ilirski Bistrici**, pripravljata jo **Notranjski muzej Postojna** in **Inštitut za arheologijo ZRC SAZU**.

Alenka Furlan Čadež, Foto: Valter Leban/Notranjski muzej

Notranjski muzej

Osnovno poslanstvo je izvajanje javne službe ter inventariziranje, evidentiranje in akcesija premične kulturne in naravne dediščine s področja arheologije, biologije, etnologije, likovne umetnosti, zgodovine, umetnostne zgodovine in krasoslovja za območja občin Cerknica, Bloke, Logatec, Loška dolina, Postojna, Pivka, za katera je pooblaščen. S svojimi petimi oddelki (arheološki, biološki, etnološki, zgodovinski, pedagoški) in konservatorsko restavratorsko delavnico, zavod na primeren način ohranja, varuje, raziskuje in prezentira premično kulturno in naravno dediščino s stalnimi in občasnimi razstavami.

Podarjene knjige na »Ta veseli dan kulture«

3. decembra, na sam praznik »Ta veseli dan kulture«, so člani **KD Lipa Pivka** v avli pivškega Spara spet delili knjige, ki so se nabirale od zadnjega podarjanja v februarju. Ljudje knjige prinesejo, v društvu jih pregledamo, hranimo in jih v času akcije podarjamo bralcem naprej. Tako knjige krožijo med ljudmi. Branje pa vsekakor pomeni ohranjanje kulture človeka. Ob stojnici knjig se je ustavilo kar nekaj obiskovalcev, nekateri med njimi so vzeli kakšno knjigo s seboj, drugi pa so se pogovarjali. **KD Lipa Pivka** poskrbi, da je ta knjižni dogodek, čeprav ne tako odmeven, redno prisoten v Pivki. Tudi mi želimo širiti bralno kulturo in spodbujati veselje do knjige. Želimo si tudi več mlajših bralcev, da bi knjigo v roke vzeli tako radi kot svoje mobilne telefone.

Ob tem dogodku hvala vsem, ki prispevate h knjižnemu fondu. Hvala gospodu Aleksandru, ki se je še posebej zahvalil za sveženj knjig, ki so vzbudile njegovo zanimanje. Vabljeni že za naslednjič, ob slovenskem kulturnem prazniku bomo tam.

Irena Margon, foto: IM

Kulturni večer o pisatelju Borisu Pahorju v Trstu

Društvo slovenskih izobražencev iz Trsta je v sodelovanju s Slovensko matico iz Ljubljane in Založništvom tržaškega tiska 16. decembra v Peterlinovi dvorani v Trstu priredilo zanimiv kulturni dogodek. Večera se je udeležilo pet Pivčanov, članov **KD Lipa Pivka**, ki so ob koncu programa s ponosom povedali, da je **Boris Pahor** častni občan Občine Pivka in da je rad zahajal k nam, saj so ga mladostni spomini vezali na Mrzlek pri Mali Pristavi. Tam je bila doma njegova mama in tja je hodil na počitnice in z velikim veseljem prebiral številke revije *Dom in svet*. Tako se je srečeval s slovenskim jezikom, ki je bil v času fašizma preganjan. To je vedno rad povedal, ko je bil v Pivki na povabilo **KD LIPA Pivka** gost številnih kulturnih večerov.

V Trstu so predstavili dve monografiji o **Borisu Pahorju**, in sicer **Trst, to je tam, kjer je Boris Pahor** in **Jaz pa nikoli nisem sanjal**. Knjigi sta izšli letos in o njima so spregovorili urednica **dr. Urška Perenič** in soavtorji. Povedala je, kako se je lotila njegovih pisem, pomagale so ji tudi njene študentke na fakulteti. Iz pisem je razvidno, kako poznan je bil po vsem svetu, medtem ko je bil v bivši **Jugoslaviji** nezaželena oseba, saj po objavi znamenitega intervjuja z **Edvardom Kocbekom** z naslovom **Edvard Kocbek pričevalec našega časa** leta 1975 ni smel več stopiti na slovenska tla.

Povedali so, da je misel **Borisa Pahorja** še vedno zelo živa in prisotna med nami Slovenci v matični domovini in seveda v zamejstvu. Je zelo aktualen, saj se je vedno postavil na stran ponižanih in razžaljenih. Današnji čas pa za te ljudi tudi ni prijazen. Stalno se je boril za resnico, človeško dostojanstvo in slovenski jezik. **Boris Pahor** je bil marljiv in vesten zapisovalec zgodovine in 100-letnega

dogajanja. Njegova posebnost pa je bila tudi, da je natančno beležil vso korespondenco in dopisovanje z znanimi in manj znanimi osebnostmi ter vestno odgovarjal na njihova pisma. Ohranjenih je več tisoč pisemskih enot.

Na večeru je bil prisoten tudi njegov sin **Adrijan Pahor**, ki je predvsem spregovoril o zadnjih dnevih, ki jih je preživel njegov oče, pisatelj. Spominjal pa se je tudi časov, ko sta z mamo **Rado Premrl** urejala tržaško revijo **Zaliv**, ki je bila ključnega pomena za tržaške Slovence.

Bilo je še veliko poznavalcev **Pahorjeve** književnosti in življenja z njihovimi bogatimi spomini, tako da smo lahko sklenili z mislijo, da je **Boris Pahor** opomin za človeštvo v smislu iskanja pravičnosti in svobode posameznika in narodov.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Prva nameščena hišna imena v občini Pivka

Hišna imena so lastna imena hiš in označujejo hiše, njihove prebivalce in njim pripadajočo posest. Pogosto ostajajo precej nespremenjena skozi čas kljub menjavi lastnikov ali njihovih priimkov. So pomemben element kulturnozgodovinskega spomina skupnosti, predvsem v lokalni skupnosti. Sovaščani pa tudi drugi se med seboj najpogosteje prepoznavajo prav s hišnimi imeni. Posameznika hišno ime spremlja vse življenje in ima pri njegovi identifikaciji lahko pomembnejšo vlogo kot priimek. Stara hišna imena so najbolj znana znotraj posameznega naselja, lahko pa tudi širše, saj so nekatera hišna imena dosegla svojo prepoznavnost celo na regionalni ali nacionalni ravni, še posebej v današnjem času, ko postajajo kmetije turistično in gostinsko zanimive destinacije.

Hišna imena se ohranjajo z ustnim izročilom, pisnimi dokumenti ali oznakami. Starejši prebivalci jih z vsakodneвно komunikacijo prenašajo na mlajše. Še najbolj je ta prenos izrazit pri medgeneracijskih stikih znotraj posamezne družine. Nekoč so na vasi živeli vsi, stari in mladi, kasneje so se mladi izseljevali in odhajali v mesta. Hiše, ki so se praznile, so lastniki začeli prodajati, prihajali so novi lastniki. S hišo so ponavadi pridobili tudi hišno ime, ki so ga ohranili. Mlajši rodovi ali novi lastniki še uporabljajo hišno ime, vprašanje pa je, če se ne bo kje izgubilo, ko bodo hiše spet dobile nove lastnike. Zato je potrebno hišno ime zapisati z zgodbami ob imenu, ljudem pa omogočiti, da ime izpostavijo na hiši poleg hišne številke ali poljubno. Čas nastanka hišnih imen je težko določljiv, najbrž so nastala pred samimi priimki. Hišna imena smo poiskali v župnijskih knjigah (status animarum) v škofijskem arhivu v Kopru in seveda na terenu med ljudmi. Zapisana so od konca 18. stoletja in se niso veliko spreminjala. Ohranjanje hišnih in ledinskih imen predstavlja pomemben del jezikovno-kulturnega izročila občine, v kateri živimo.

Avtentičen zapis imen ohranja našo identiteto, kulturo in jezik naših prednikov.

Temu cilju je sledilo Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka. V letu 2024 smo uspeli zbrati, urediti in izdelati hišna imena v dveh vaseh naše občine, v Veliki Pristavi in na Suhorju. Vaščani so se razveselili, saj je zdaj tudi v pisni obliki ohranjen spomin na hišno ime, ki so ga do sedaj sprejemali le kot ustno izročilo. Skupaj z vaščani bomo popisali še ledinska imena, ki so še v uporabi in jih zabeležili v zemljevide.

S projektom Popis ledinskih in hišnih imen na območju občine Pivka bomo nadaljevali v prihodnjih letih, saj projekt zahteva več časa.

Irena Margon, preds. KD Lipa, Foto: Igor Engelsberger – Grganavi - Suhorje

Notranjski muzej Postojna med finalisti prestižne Art Explora Award v Parizu

11. decembra lani je v palači Francoskega inštituta (Institut de France) v Parizu potekala slovesna podelitev nagrad Art Explora Award 2025, vodilne evropske nagrade za inovacije na področju umetnosti in kulture. Notranjski muzej Postojna je s svojim andragoškim programom Muzej za zelence (Museum for Rookies) dosegel izjemen uspeh, saj se je uvrstil med pet najboljših finalistov v kategoriji evropskih kulturnih organizacij z letnim proračunom od 500.000 do dva milijona evrov. Program, pripravljen v sodelovanju z Ljudsko univerzo Postojna, pod vodstvom mentorice kustosinje Ane Čič, je inovativno vključeval amaterje v muzejsko delo – od priprave do postavitve razstave – in jim omogočil vpogled v zakulisje muzealstva.

Na razpisu so sodelovali še drugi ugledni evropski projekti, med katerimi je zmagal TRAFU House of Contemporary Arts Budapest iz Madžarske. Poleg slovesne podelitve so v sklopu dogodka potekale tudi tematske delavnice.

Notranjski muzej Postojna je aktivno sodeloval na delavnici z naslovom Evropsko sodelovanje v prihodnosti, kjer je predstavil svoj nominirani program in se povezal z mednarodnimi institucijami za prihodnje projekte.

Program Muzej za zelence sledi sodobni definiciji muzejev, kot jo je leta 2022 sprejel Mednarodni muzejski svet (ICOM), in spodbuja odprtost, dostopnost ter vključevanje skupnosti v širjenje znanja in kulturne dediščine.

AFČ, foto: Matthieu Joffres

Kaj se bo leta 2025 dogajalo v Hiši kulture

Po živahnem obdobju uvajanja sprememb v delovanju galerije, menjav v ekipi in prostorskih prenov se nadejamo, da bo leto 2025 potekalo mirneje.

Programi se bodo odvijali po ustaljeni zasnovi. V okviru razstavnega bomo, kot običajno, pripravili osem samostojnih razstav tekoče produkcije, kjer se bodo predstavili **Nika Rupnik, Erik Mavrič, Ana Sluga, Beti Bricelj, Jurij Hartman, Janja Kosi, Matic Flajs in Leon Zuodar**. Poleg tega bomo pripravili tudi novo izvedbo večletnega projekta **Poslikana Pivka (2022–)** s slikarko **Ivo Tratnik** in še zadnjič tudi **Pesmi v grafiki (2022–2025)**, tokrat na temo poezije **Miroslava Vilharja**. Po zaključku projekta **Pesmi v grafiki** načrtujemo pregledno razstavo, na kateri bomo predstavili vsa dela, ki so nastala v okviru projekta in so del naše stalne grafične zbirke. Kot vsako leto, bomo en termin namenili večji razstavi z več vključenimi umetniki in umetnicami, ki jo bo tokrat kurirala gostujoča kustosinja **Maša Žekš**.

Prav tako bo po ustaljeni zasnovi potekal ustvarjalni program v našem grafičnem ateljeju, v okviru katerega načrtujemo šest izvedb projekta **ZAGOR – Zin ali grafika ob razstavi**, in osnovni izobraževalni, z ustaljenimi otroškimi in družinskimi delavnicami ob razstavah. Ob tem se nadejamo, da bomo vsaj tolikokrat kot v lanskem letu izvedli izobraževalne dejavnosti za zaključene skupine otrok, mladostnikov in zainteresirane javnosti. Dogovorjeni smo že za obisk osnovnošolcev iz **OŠ Toneta Tomšiča Knežak** in študentov programa **Vizualna umetnost in oblikovanje** iz **Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem**. Pripravili bomo tudi delavnico slepega tiska za skupino **Beremo skupaj** iz **Društva upokoencev Pivka**, ki je redna obiskovalka naših razstav. V preteklem letu je zanimanje za naš izobraževalni program precej naraslo in to nas je kar malo presenetilo. Res je, da smo precej energije in sredstev vložili v promocijo programa,

res je tudi, da smo zanj namenili in preuredili poseben prostor, prav tako je res, da vključuje ustvarjanje v grafičnem ateljeju, kar je prednost in posebnost naše ponudbe. Kljub temu pa smo prepričani, da je za porast zanimanja najbolj zaslužen dober glas, ki ga širijo zadovoljni uporabniki in uporabnice. Nadejamo se, da bo tudi v letu 2025 tako – in še boljše!

www.hisakulturepivka.com
FB:galerijahisakulturepivka
IG: hisakulturepivka

Mojca Grmek

Izobraževanje

Dober dan, računalnik

Oktober je Ljudska univerza Ilirska Bistrica organizirala Tečaj digitalnih znanj v Pivki, v prostorih – DU Pivka - Večgeneracijskega centra Pivka. Udeležilo se ga je 12 starejših občanov. S poljudnim prijaznim načinom smo spoznavali mobilni telefon in osnove računalništva. Pomembno pa je bilo tudi druženje.

Kapljica v morje digitalnih znanj. Vemo pa, da se tudi tek ali hoja na maratonu začne s prvim korakom. Veselimo se novih izobraževalnih programov in novih izzivov.

V letih od 2023 do 2029 Evropska unija in Republika Slovenija sofinancirata programe za pridobivanje temeljnih znanj. Projekt **Temeljne kompetence** se bo izvajal do 30. junija 2029 in bo odraslim prebivalcem regije nudil raznolike aktualne vsebine za osebni in poklicni razvoj. Programi so

za vse udeležence brezplačni. Prednost pri vključevanju pa imajo nižje izobraženi (z največ srednješolsko izobrazbo), aktivni, ki so stari 55 let ali več in tujci.

Boža Pečko

Tradicionalni slovenski zajtrk v Šmihelu in Košani

Prvi teden slovenske hrane, ki je z različnimi aktivnostmi in dogodki spodbujal k izbiri lokalno pridelane hrane ter poudarjal njene prednosti in koristi, se je zaključil s tradicionalnim slovenskim zajtrkom.

Z razglasitvijo tedna slovenske hrane dajemo pomemben pečat slovenski hrani oziroma hrani iz lokalnega okolja, ozaveščamo javnost o pomenu domače pridelave in predelave hrane ter o njenem uživanju. Glavni namen razglasitve tega tedna je torej domačim pridelovalcem in predelovalcem hrane ter spodbujanju zavedanja in pomena domače samooskrbe, ohranjanja čistega, zdravega okolja, ohranjanja podeželja, varovanja kmetijskih zemljišč, seznanjanja mladih s postopki pridelave in predelave hrane in spodbujanja zanimanja za dejavnosti na kmetijskem področju.

Tradicionalni slovenski zajtrk obeležujemo na petek v tednu slovenske hrane, njegov namen pa je pomagati

pri osveščanju in predajanju ključnih sporočil. Slogan se glasi »**Tradicionalni slovenski zajtrk – moj naj zajtrk!**«

Tako kot v preteklih letih je Občina Pivka tudi v 2024 pristopila k projektu Tradicionalni slovenski zajtrk v šolah in vrtcih. Župan Robert Smrdelj in podžupanja Majda Godina sta letos obiskala otroke vrtca in šole POŠ v Šmihelu in OŠ v Košani. Pokramljali so o zdravih lastnostih medu in zdravi prehrani. Svoje nasvete je pridal še predsednik Čebelarkega društva Pivka Franko Dolgan.

Projekt »Tradicionalni slovenski zajtrk« je v naših vrtcih in šolah zaživel v celoti. Zahvala za uspeh projekta gre strokovnim delavkam vrtca in učiteljicam ter lokalnim pridelovalcem hrane in Čebelarskemu društvu Pivka.

Občina Pivka

Ogledalo, ki odsluži naše sanje

Kaj če bi obstajalo ogledalo, ki bi vam pokazalo vašo idealno podobo – takšno, kot bi si jo sami želeli? Bi bili za ali proti takšnemu izumu? Ta nenavadna ideja je bila le ena izmed tistih, o katerih so v angleščini razpravljale učenke **Osnovne šole Pivka** na prestižnem tekmovanju **World Scholar's Cup – Tournament of Champions** med 13. in 24. novembrom 2024 na slovitih univerzi **Yale**. Devetošolke **Tajda, Špela** in **Nika** so pokazale, da se lahko enakovredno kosajo z najboljšimi mladimi umi sveta. Tekmovanje, ki vsako leto privabi več kot 3300 mladostnikov z vseh koncev sveta, je izjemno zahtevno, še posebej, ker se številni tekmovalci, predvsem iz Azije, nanj po pouku pripravljajo več ur dnevno. Kljub temu so učenke **OŠ Pivka** zablestele: domov so prinesle kar štiri zlate in sedem srebrnih medalj! Ekipa je prejela zlato odličje v debatnem delu, kjer so premagale vse nasprotnike, in srebrno odličje v skupinskem kvizu. Posamično so blestele v pisanju in debati ter si prislužile dodatne medalje.

Tekmovanje ni bilo le intelektualni izziv, ampak tudi priložnost za kulturno izmenjavo. Udeleženske so se predstavile na kulturnem sejmu, uživale v talent šovu, kjer je **Nika** navdušila z ventrilokvistično (trebuhogovorsko) točko, ter obiskale **Boston** z univerzo **Harvard** in nepozabni **New York**. Poseben pečat je pustil kulturni sejem, kjer so učenke predstavile Slovenijo skozi razstavo,

polno značilnih izdelkov. Zahvala za pripravo razstavnih izdelkov gre tudi sponzorjem in učiteljicam **OŠ Pivka**, ki so se potrudile, da je bila slovenska stojnica res nekaj posebnega. To bogato izkušnjo so omogočili tudi donatorji, ki so prispevali k izvedbi potovanja, za kar smo jim iskreno hvaležni. Na tej nepozabni poti sva učenke spremljali učiteljici **Karin Primožič** in **Tanja Stavanja**.

Zaradi uspeha in novih izkušenj, ki so jih učenke pridobile, lahko samozavestno rečemo, da je naša prihodnost v dobrih rokah. Naše punce so dokaz, da zmorejo doseči veliko, čemur le damo priložnost. Vendar to odpira pomembno vprašanje: bi morala država več vlagati v razvoj mladih talentov? Naše stališče je jasno – smo ZA! Kaj pa vi?

Mentorica Karin Primožič

Brezplačni tečaji za odrasle v Pivki 2025

Ste pripravljeni na nove izzive in priložnosti? V letu 2025 vas vabimo k **brezplačnim tečajem** v Pivki, kjer boste osvojili uporabna znanja za osebno ali poklicno rast. Ponujamo program, ki vključuje digitalne in jezikovne tečaje za vse odrasle.

V tečaje se lahko vključijo vsi odrasli, **prednost** pa imajo zaposleni in brezposelni starejši od 55 let, tujci in osebe z največ srednješolsko izobrazbo. Da omogočimo udeležbo čim več ljudem, vas prosimo, da izberete en **tečaj**, ki najbolj ustreza vašim potrebam.

Izbirate lahko med naslednjimi 40-urnimi tečaji:

- **Pogumno v digitalno prihodnost**
Začetni tečaj, kjer se boste naučili osnov uporabe računalnika in pametnega telefona. Spoznali boste, kako se ubraniti pred spletnimi goljufi in učinkovito uporabljati e-storitve, kot so spletno bančništvo, e-zdravje in druge digitalne rešitve.
- **Jezikovni tečaj italijanščina**
Osvojite osnove italijanščine v sproščenem okolju. Naučite se pravilne izgovorjave, osnov slovnic, branja in poslušanja ter uporabnih dialogov za vsakdanje situacije.

• Kako se reče...?

Tečaj osnov slovenščine za tujce, ki želijo bolje obvladati jezik za delo in življenje v lokalnem okolju. Program vključuje uporabne teme, kot so nakupovanje, obisk zdravnika, pogovori z delodajalcem in še več.

Pridružite se nam!

Informativne prijave sprejemamo

do 20. januarja 2025 na spletni strani OE Ljudske univerze Ilirska Bistrica, pod zavihkom »Tečaji«. Ali tu na povezavi na priloženi QR kodi. Pohitite, saj so mesta omejena!

Prijavite se in izkoristite priložnost za nova znanja in veščine, ki bodo obogatile vaše življenje. Več informacij na: **info@lu-ilirska-bistrica.si** ali **041 438 599**. Ne zamudite te priložnosti – začnite leto 2025 z odločnim korakom v pravo smer!

Projekt sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS. **Ljudska univerza Ilirska Bistrica**

Sofinancira
Evropska unija

OŠ Košana je prejela nacionalno priznanje Jabolko kakovosti

11. decembra je Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja v sodelovanju z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje podelil nacionalna priznanja za najbolj izstopajoče mednarodne projekte v programih Erasmus+ in eTwinning, evropsko nagrado za inovativno poučevanje 2024 ter evropsko jezikovno priznanje 2024. OŠ Košana je kot edina osnovna šola prejela priznanje za izstopajoč mednarodni projekt v programih Erasmus+.

V obrazložitvi so zapisali: »Projekt je navdušil z aktivno vlogo učencev, profesionalnim razvojem učiteljev in večnamenskim učnim prostorom v šolskem okolju. Strokovni delavci so na usposabljanjih v tujini pridobili znanja, vezana na ustvarjanje bolj vključujočega, povezovalnega in odprtega učnega okolja, ki so jih skupaj z učenci udeležili po principu makerspace v prostoru, ki so ga učenci poimenovali »Majstrska učilnica«.

Učilnico so uporabljali za tehnične dneve in interesne dejavnosti, ob šolskih prireditvah in drugih priložnostih pa so bila njena vrata odprta družinam učencev, strokovni javnosti in lokalni skupnosti. Učenci so pod mentorstvom učiteljev spoznavali in usvajali nove spretnosti, kot so

šivanje s šivalnim strojem (izdelava velikonočnih okrasov, obeskov za ključke in prevlek za odeje), uporaba 3D-tiskalnika, rezanje in modeliranje z računalniškimi orodji, prikaz programiranja in upravljanja robotkov ter origami. Krepili so samozavest, zavedanje o lastnem znanju in sposobnostih, učno motivacijo in nova znanja prenesli tudi izven zidov učilnice. Pri pouku so postali bolj aktivni in odgovorni za lasten učni proces.«

Iskrena zahvala vsem učencem, strokovnim delavcem, staršem in lokalni skupnosti za sodelovanje pri izpeljavi tega večletnega projekta. Vodja projektnega tima je bila **Urška Tušar**, aktivno pa je projekt izvajal šolski tim v zasedbi: **Neva Brce, Lina Faletič, Katja Čekada** in **Izidor Ličer**.

Neva Brce, OŠ Košana

Otroci otrokom Miklavž

V vrtcu Košana smo se odločili, da sodelujemo v Karitasovi akciji Otroci otrokom Miklavži, ki jo je lani prvič organizirala Mlada Karitas Koper. Akcija je namenjena otrokom, katerih družine si daril ne morejo privoščiti. Po drugi strani pa otroke spodbuja, da podarijo stvari, ki jih več ne potrebujejo. Tako si drug drugemu polepšamo praznične dni.

K sodelovanju smo povabili otroke iz vrtca in njihove starše ter naše prijatelje in znance. Nad odzivom smo bili zelo presenečeni, saj smo zbrali in pripravili kar 35 daril. Darila

smo oddali na Škofijsko Karitas v Ajdovščino. Nekaterih podarjenih igrač pa nismo zavili, saj so prostovoljci na Karitasu z njimi dopolnili preostala že zbrana darila.

Dobrodelno akcijo pa zaključujemo z mislijo iz knjige **Veliki panda in majceni zmaj**, ki pravi takole: »Poskusi si vzeti čas za majhne stvari,« je rekel veliki panda. »Pogosto so najpomembnejše.« Hvala vam, ker ste si skupaj z nami vzeli čas za majhne stvari, ki so v prazničnih dneh za nekoga vsaj za trenutek postale najpomembnejše.

Vrtec Košana

Starejši

Veselo ustvarjanje lučk

5. decembra lani se je Krpanov dom napolnil z ustvarjalnim vzdušjem in praznično toplino. Ob 17. uri smo se zbrali na medgeneracijski delavnici, ki je potekala v okviru delovanja Lokalne akcijske skupine Starosti prijazna občina Pivka.

Udeleženci so z veliko dobre volje in ustvarjalnega duha iz odsluženih kozarcev ustvarjali čudovite lučke. Vse potrebno za okrasitev smo pripravili organizatorji, udeleženci pa so s seboj prinesli odslužene kozarce in obilico dobre volje.

Posebno presenečenje večera je bil obisk Miklavža, ki je poskrbel za dodatno praznično vzdušje. Zbrane je nagovoril s toplimi željami za lepe in mirne praznike, polne sreče, ljubezni in medsebojnega razumevanja. Njegov obisk je narisal nasmeha na obraze vseh prisotnih, od najmlajših do najstarejših. Ob koncu

dogodka smo si skupaj zaželeli lepe praznike, polne toplih spominov in prijaznih nasmehov, ki bodo prižgali lučke v srcih vseh okoli nas.

LAS Starosti prijazna občina Pivka

Pisarna za starejše Pod lipo zapira svoja vrata

Po dveh letih delovanja se pisarna za starejše Pod lipo zapira. Pisarna je enkrat tedensko zagotavljala informacije, podporo in druženje za starejše občane. V tem obdobju smo imeli priložnost sprejeti številne obiskovalce – tako starejše kot njihove družinske oskrbovalce in prostovoljce.

Najpogostejši razlogi za obisk pisarne so bili vprašanja o oskrbi družinskih članov na domu, pomoč pri razumevanju Zakona o dolgotrajni oskrbi, podpora pri oddaji vlog za institucionalno varstvo, kjer smo pomagali tudi z izpolnjevanjem in pošiljanjem obrazcev, ter tedenska druženja, namenjena učenju uporabe sodobne tehnologije, kot so pametni telefoni in prenosni računalniki.

Pisarna je bila tudi pomembno stičišče prostovoljcev, ki delujejo s starejšimi znotraj občine. Prostovoljci so se radi oglašali v pisarni za izmenjavo izkušenj in reševanje težav, s katerimi so se srečevali na terenu. Poleg tega so v pisarni potekala intervizijska srečanja prostovoljcev, kjer so krepili znanje in medsebojno podporo.

Poleg svetovalne in informativne vloge je pisarna igrala ključno vlogo pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti za razvoj starosti prijazne občine Pivka. V njej smo imeli veliko število načrtovalnih sestankov za organizacijo dogodkov, srečanj in usposabljanj, povezanih z oskrbo starejših, kakovostnim staranjem ter medgeneracijskim sodelovanjem. Program Starosti prijazne občine se bo kljub zaprtju pisarne v letošnjem letu nadaljeval.

Pisarna za starejše se zapira, ker se je izkazalo, da obstoječa oblika delovanja ne odgovarja povsem potrebam starejših v občini Pivka. Lokalna akcijska skupina Starosti prijazne občine bo zato iskala nove načine, kako še učinkoviteje podpreti starejše. Več informacij o programu Starosti prijazne občine in prihodnjih aktivnostih lahko spremljate na občinski spletni strani ter v rednih objavah v Pivškem listu.

Na koncu bi se radi zahvalili vsem, ki ste kakorkoli z nami sodelovali in iskali rešitve, se pogovarjali, se učili drug od drugega in odpirali teme, ki so pomembne!

Leja Žakelj in ekipa Inštituta Antona Trstenjaka

Prižgimo lučke

10. decembra smo v organizaciji **Lokalne akcijske skupine za starosti prijazno občino Pivka** preživel lep medgeneracijsko obarvan praznični večer. Za čudovit kulturni program sta poskrbela **otroški cerkveni pevski zbor Zagorje**, ki nas je razveselil s pesmijo, in humorni nastop **Vaških klepetulj iz OŠ Košana**, ki nas je dodobra nasmejal. Po programu smo skupaj prižgali praznične lučke in se odpravili na prijeten sprehod.

Dogodek smo zaključili s toplim druženjem ob čaju in slastnih piškotih, ki so jih spekli otroci iz **Vrtca Pivka** – hvala jim za njihov trud! Prav tako posebna zahvala Zavodu za turizem Pivka, strokovnim delavkam iz vrtca za vodenje sprehoda ter vsem nastopajočim, ki so pripomogli k prazničnemu vzdušju. Naj vam lučke, ki smo jih prižgali, še dolgo svetijo v srcu.

LAS Starosti prijazna občina Pivka

V prazničnih dneh z mislijo na starostnike

Učenci, ki na **centralni šoli Pivka** obiskujejo dejavnost razširjenega programa **Dam, kar znam**, in učenci v »jutranjčku« na **podružnični šoli v Šmihelu**, so se odzvali povabilu **Območnega združenja Rdečega križa Postojna – Pivka**. Z mislijo na starostnike so izdelali božično-novoletne voščilnice v različnih tehnikah s prazničnimi in zimskimi motivi.

150 ličnim voščilnicam so priložili tudi svoje iskreno voščilo in jih izročili predstavnici enote **Rdečega križa Pivka Viktoriji Gorjanc**. V predprazničnih dneh so jih člani **RK** predali našim starejšim občanom in jim tako polepšali praznike.

10. decembra so pevke **UPZ Carmina OŠ Pivka** pod vodstvom **Damjane Morel** s svojim petjem razveselile in polepšale večer stanovalcem **Doma upokojencev Postojna**. Ob njihovem prazničnem prižigu lučk so jim ob spremljavi harmonike **Jureta Kovšca** zapele božični pesmi in znani popevki ter

zaključile s priljubljenim Slakovim **Čebelarjem**, kjer so se jim s svojimi glasovi pridružili tudi številni starostniki in ostali poslušalci.

Ko z drobnimi pozornostmi drugim lepšamo življenje, s tem bogatimo tudi sami sebe.

Alenka Tomšič

Dobrodelna akcija Kluba za Zvezo Anita Ogulin & ZPM Ljubljana

V Klubu upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka smo v začetku decembra uspešno izpeljali dobrodelno akcijo **Pletemo za zimske dni**. Zbrane pletenine smo podarili **Zvezi Anita Ogulin & ZPM Ljubljana**.

Članice Kluba smo jeseni marljivo vrtele pletilke in nastali so raznovrstni pleteni izdelki za otroke in mladostnike. Za večje veselje vseh smo v pakete priložili še knjige, flomastre in sladkarije.

Med sodelujočimi je prevladovala skupna želja, da bo otrokom in njihovim družinam pozimi prijetno in toplo ter prihajajoči prazniki še lepši.

Edvarda Sajovic, foto: Sabina Ileršič

Novoletno srečanje Društva upokojencev Pivka

Ob obilnici dogodkov v decembrskih dneh smo tudi v Društvu upokojencev Pivka uspeli organizirati zaključno srečanje članov. Zbrali smo se v bivši javorski menzi, ki nas vsako leto gosti ob večjih družabnih dogodkih. Lani je bilo malo drugače, saj nas je na mizah ob pogrinjkih pričakalo drobno sladko darilce.

Izvedeli smo, da se poslavlja naš dolgoletni gostitelj **Igor Belčič**. Odhaja namreč v zasluženi pokoj, kuhalnico predaja **sinu Borutu**, s katerim smo imeli že številne prijetne in okusne izkušnje.

Naša srečanja vedno potekajo ob živi glasbi, tokrat so nam godli »**Lojze in prijatelji**«. Za družabni program je skrbela vodja sekcije, naša neutrudna **Alma**. Najprej nas je nagovorila in nam voščila

predsednica društva Asta Smrdelj. S simboličnim darilcem smo se spomnili vseh, ki so v iztekajočem letu praznovali okrogel jubilej. Posebej prisrčno je bilo slovo in zahvala našemu gostitelju Igorju, hkrati smo ga povabili, naj se nam pridruži na drugi strani štedilnika in pečice. Zahvala za to, da smo bili vsi postreženi, gre našim članicam, ki na vsaki zabavi neumorno strežejo hrano in pijačo, na koncu pa še pospravijo prireditveni prostor.

Po večerji smo v družabnem delu plesali, peli in se veliko pogovarjali. Vsi smo se strinjali, da srečanja s starimi znanci in spoznavanje novih ljudi najbolj bogatijo življenje zrelih let. Več fotografij našega druženja si lahko ogledate na spletni strani društva <https://www.dupivka.si/>.

J. Knafelc, foto: A. Knafelc

Ta veseli dan kulture

Člani **Društva upokojencev Pivka** smo z literarnim večerom počastili rojstvo našega velikega pesnika **Franceta Prešerna** in obeležili bogato kulturno dediščino, ki jo je zapustil našemu narodu. **Prešeren** je v svojih delih obravnaval splošne teme, kot so ljubezen, svoboda, pravica in človeško dostojanstvo, kar jih naredi pomembne tudi danes. Na »Ta veseli dan kulture« smo želeli poudariti pomen umetnosti in kulture v našem vsakdanjem življenju. Kultura nas povezuje, bogati in navdihuje. Omogoča nam, da vidimo svet z različnimi očmi,

razvijamo empatijo in ustvarjalnost ter gradimo mostove med generacijami in različnimi skupnostmi. V kulturnem programu so nastopili člani krožka **Beremo skupaj**. Predstavili so svoja literarna dela. Prisluhnili smo njihovi prozi in poeziji. **Ženski pevski zbor DU Pivka**, ki ga vodi **Marcel Štefančič**, nas je razveselil s svojim ubranim petjem. **Marjan Frank** pa je poskrbel, da smo uživali ob zvokih harmonike in večer nadaljevali s prijetnim druženjem.

Slavka Glažar, foto: Andrej Knafelc

Kvačkane nitke na obisku

Rokodelska skupina **Kvačkane nitke** je šla v začetku decembra na obisk. Učenci podružnične šole iz **Šmihela** so nas razveselili z nastopom na otvoritvi razstave v **Knjižnici Pivka**. Takrat smo sklenili, da bomo obojestransko navdušenje nadgradili. V času podaljšanega bivanja učencev smo izpeljale delavnico, kjer so se učili ročnih del, predvsem kvačkanja. V **Šmihelu** so septembra odprli enoto otroškega vrtca, zato smo obiskale tudi njih in jim podarile naše izdelke.

Delavnico smo razdelili na dva dela, tako kot so razdeljeni učenci. Prvi in drugi razred sta na kartončkih izdelovala vrvice, tretji in četrti razred pa sta se spopadla s kvačkami. Vsem je šlo delo odlično od rok, z našo pomočjo so uspešno premagovali delovne zadrege. Ura in pol je vsem minila prehitro, nas pa so že čakali v vrtcu. Na hitro smo se prelevile v Miklavževe pomočnice in s kupom igrač spravile v dobro voljo najmlajše, ki so se ravno prebujali iz popoldanskega spanja.

Medgeneracijske delavnice so prelepi dogodki, ki bogatijo vse udeležence. Starejši se spominjamo naših nerodnih začetkov, mlajši spoznavajo drugačne načine preživljanja prostega časa.

Preteklo leto je bilo za Kvačkane nitke izjemno delavno

Rezultati statistike so nas prijetno presenetili. Izdelale in odposlale smo 265 hobotnic za **nedonošenčke**,

najmlajšim smo izdelale še 80 kopic in 50 parov copatkov. **Domu starejših občanov v Ilirski Bistrici** smo poklonile odeje za invalidske vozičke, plede, šale, rokavčke za dementne osebe, skupaj 83 izdelkov. Prejemnikom **Krpanove bralne značke** smo izdelale 35 bralnih znamenj, vrtcu **Vetrnica** smo podarile 110 igrač, v novem vrtcu v **Šmihelu** pa so se razveselili 43 igrač. Razstavljale smo na **Dnevih medgeneracijskega sožitja v Ljubljani**, v poletnih počitnicah smo z **Visit Pivka** izvedle počitniško delavnico ročnih del. Septembra smo priredile tradicionalno razstavo igrač »**Ko zgodbe oživijo**« v sodelovanju s **Knjižnico Pivka**. Za materialne stroške in stroške razstav je poskrbelo **Društvo upokojencev Pivka**.

V preteklem letu je **Večgeneracijski center – Točka moči** doživel organizacijsko spremembo. Po novem sodimo pod okrilje **Ljudske univerze Postojna**, zato nas je zapustila dolgoletna vodja **Romana Morano**. V osmo leto delovanja stopamo z okrepljenimi močmi, saj so se nam pridružile nove kvačkarice. Posebej smo vesele, ker se z nami učijo kvačkanja štiri osnovnošolke.

Naša srečanja so postala stičišče različnih spretnosti, starosti in znanj. Prenašanje znanja najmlajšim nam je izziv, hkrati pa tudi v veselje in ponos.

J. Knafelc, foto: A Knafelc

Martinovanje Društva upokojencev Pivka

November zaznamujejo martinovanja, zato smo se člani **Društva upokojencev Pivka** odpravili na lepše, na Kozjansko, v gostišče **Zelena dolina v Stopercah**.

Pot nas je vodila po avtocesti mimo Ljubljane, prvi postanek in okrepčilo z obveznim krofom smo imeli na **Trojanah**. **Stopercah** so razloženo naselje pod **Donačko goro** v občini **Majšperk**. Do njega smo se pripeljali po ozki in vijugasti cesti, ki se vije po dolini potoka **Skralške**. Na poti nas je grelo sonce, zato smo lahko opazovali dele Slovenije, kamor redko zaidemo.

V gostišču so nas dočakali v zgodnjem popoldnevu. Za martinovanje je potrebna dobra hrana, pijača in poskočna glasba. Vsega tega smo imeli obilo, saj je ansambel z imenom **Še pa še** že dodobra razgrel skupino iz **Radovljice**, ki je bila pred nami na

prizorišču. Sledil je prisrčen pozdrav, vodja ansambla je na kratko predstavil **Kozjansko** in **Kozjance**. Naša generacija se jih najbolj spomni po silovitem potresu, ki je leta 1974 prizadel že tako revne kraje. Po pol stoletja so rane v pokrajini zaceljene, ostaja pa spomin na pogumne in srčne ljudi. Ansambel je z domiselno igro povezal vse goste v dvorani, po martinovi pojedini pa je zaživelo plesišče. Osrednji dogodek je bil krst mladega vina, ki so ga opravili »škof«, »kardinal« in »ministranta«. Eden od ministrantov je bil iz našega društva, kdo drugi kot muzikant **Marjan**. Po uspešnem krstu je sledilo vsesplošno rajanje.

Prisrčno doživetje je minilo hitro, zato smo se odpravili na dolgo pot proti domu. V **Stopercah** nismo bili prvič, prav gotovo pa ne zadnjič.

J. Knafelc, foto: A. Knafelc

Mladi

Nov upravni odbor Kluba študentov občin Postojna in Pivka

20. decembra lani je potekala redna skupščina **Kluba študentov občin Postojna in Pivka**, na kateri smo izvolili nov upravni odbor. Po dveh uspešnih letih se iz predsedniškega mesta poslavlja **Tanita Čamdžić**, njeno funkcijo je prevzela **Lea Mekina**, dolgoletna članica in aktivistka kluba. Lei se bodo v upravnem odboru pridružili še novoizvoljeni podpredsednik **Maks Marolt** in tajnica ter svetnica zveze ŠKIS in sveta ŠOLS **Mia Žigman**. Kot članica upravnega odbora in vodja dijaške sekcije je bila izvoljena **Nuša Zadel**, **Urška Letič** pa nadaljuje svoj drugi mandat na funkciji blagajnika.

Urška Letič, KŠOPP

Hospickafe z dr. Sanjo Rozman v Mestni knjižnici Postojna

5. novembra je **Območni odbor Slovenskega društva Hospic Primorsko–Notranjska** v čitalnici Mestne knjižnice Postojna organiziral dogodek Hospickafe. Gostja srečanja je bila ugledna zdravnica, psihoterapevka in avtorica osmih knjig, **dr. Sanja Rozman**, ki je slovensko javnost prva opozorila na nekemične zasvojenosti, še posebej odvisnosti od odnosov. Dr. Rozman je predstavila svojo najnovejšo knjigo **Ujetniki preteklosti**, ki prek ganljive zgodbe ponuja vpogled v doživljanje travme, spoprijemanje z zasvojenostjo in pot iz nje. S svojim sproščenim in pronicljivim nastopom je pritegnila številne poslušalce, saj so bili stoli v čitalnici zasedeni do zadnjega. Med drugim je poudarila pomen dela na sebi, ki koristi tako posamezniku kot njegovim potomcem, ter izpostavila, da v življenju ni lahkih ali težkih poti, ampak so le bolj ali manj prave izbire. Dotaknila se je tudi vzgoje otrok in poudarila, kako ključno je, da jih naučimo spoštovati meje, namesto da jih že zelo zgodaj usmerjamo v različne aktivnosti, npr. igranje violine pri štirih letih.

Dogodek je začela z željo, da vsak poslušalec sliši stavek ali misel, ki jo v danem trenutku potrebuje. Po mnenju obiskovalcev je prav vsak izmed njih odnesel nekaj pomenljivega, kar jih bo spremljalo še dolgo.

Slovensko društvo Hospic, OO Primorsko Notranjska

Razvojna ambulanta v novih prostorih ZD Postojna

Obnova prostorov v Zdravstvenem domu Postojna, ki so dolgoročno namenjeni za Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov, je zaključena. Zaradi pomanjkanja kadra v centru bo v prostorih dve leti delovala razvojna ambulanta za zgodnjo obravnavo otrok. Z novimi prostori so ustvarjeni pogoji za razširitev programa te specialistične zdravstvene dejavnosti, kar bo omogočilo obravnavo otrok iz občin Cerknica, Loška dolina in Bloke poleg občin Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica. Naložbo v vrednosti 274 tisoč evrov sta financirali Občina Pivka in Občina Postojna s soudeležbo Zdravstvenega doma Postojna. V sklopu obnove je ambulanta pridobila šest novih prostorov,

začasno namenjenih delu dveh nefrofizioterapevtov, dveh delovnih terapevtov, klinični psihologinji in specialni pedagoginji.

AFČ

Ambulanto dr. Stegla prevzema dr. Katja Simunich Knežević

31. decembra je zaradi upokojitve dr. Narda Stegla njegova ambulanta prenehala z delovanjem. S 1. januarjem je njegove paciente prevzela nova koncesionarka, **dr. Katja Simunich Knežević**. Ambulanta bo še naprej delovala na isti lokaciji z enakim ordinacijskim časom.

Za ponovno opredelitev pri novi zdravnici bodo občanke in občani morali obiskati ambulanto osebno. Za dodatne informacije so na voljo telefonska številka **05 757 2561** in e-pošta info@vitaenobilis.si. Ordinacijski čas ostaja nespremenjen: ob ponedeljkih in sredo od 13.00 do 18.00 ter ob torekih, četrtek in petek od 8.00 do 13.00. Za lažjo komunikacijo ambulanta priporoča uporabo platforme **Gospodar zdravja**, ki omogoča urejanje receptov, napotnic in zdravstvenih vprašanj.

Kdo je dr. Katja Simunich Knežević?

Katja Simunich Knežević ima družinske korenine v Ilirski Bistrici, od koder je doma njena mama, otroštvo pa je preživela v Trstu. Tam je zaključila študij medicine in odšla v Nigerijo, kjer je vodila mednarodno gradbeno podjetje, skrbela za zdravstveno stanje delavcev in njihovih družin. Zgradili so več ambulant in bolnic v okolici glavnega mesta Abuja. Po vrnitvi v domovino je specializacijo iz družinske

medicine opravila v Zdravstvenem domu Sežana, kjer je bila zaposlena več kot 17 let, zadnji dve leti pa je delovala kot v. d. direktorice. V tem času je opravila magisterij iz prehrane in nutricionizma.

Zasebno je poročena in mama. Dr. Simunich Knežević se veseli dela v občini Pivka, kjer bo s svojimi izkušnjami in predanostjo nadaljevala tradicijo kakovostne zdravstvene oskrbe, ki jo je začel njen predhodnik **dr. Stegel**.

AFČ

Država bo sofinancirala 15 satelitskih urgentnih centrov

18. decembra lani je vlada RS na 133. redni seji določila pogoje za sofinanciranje investicij v 15 satelitskih urgentnih centrov, med njimi tudi v Postojni. Sredstva bodo namenjena ureditvi ustreznih prostorov in opreme. Prvi projekti bi lahko stekli v drugi polovici 2025, skupna vrednost investicij v načrtovanih 15 satelitskih urgentnih centrov pa znaša nekaj več kot 25 milijonov evrov, od tega 13 milijonov evrov iz kohezijskih sredstev, 12 pa iz državnega proračuna.

Denar za dodatne kadre za vzpostavitev satelitskih urgentnih centrov je bil zdravstvenim domovom že zagotovljen v Uredbi o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Sedaj pa je **Vlada RS** zagotovila še sredstva za izgradnjo oziroma rekonstrukcijo primernih prostorov in za nakupe dodatne opreme.

Zdravstveni domovi bodo morali projekte končati do konca leta 2027. Rok je daljši, saj so priprave dokumentacije v različnih fazah. Takoj ko bodo poleg kadra zdravstveni domovi zagotovili še primerne prostore in opremo, bodo lahko začeli delovati kot satelitski urgentni centri.

Satelitski urgentni centri bodo imeli laboratorije, v omejenem obsegu pa bodo zagotavljali tudi rentgenske preiskave. Termine zagotavljanja rentgenskih storitev bodo centri prilagajali sami, in sicer glede na potrebe prebivalstva.

Za opravljanje rentgenskih preiskav bodo potrebovali radiološke inženirje, ne pa tudi zdravnikov radiologov. Tudi drugi zdravniki bodo namreč ob dodatnem izobraževanju lahko opravljali določeno rentgensko diagnostiko.

Satelitski urgentni centri so predvideni v zdravstvenih domovih (ZD): Kočevje, **Postojna**, Tolmin, Sežana, Idrija, Ilirska Bistrica, Šmarje pri Jelšah, Sevnica, Kranj, Velenje, Litija, Črnomelj, Škofja Loka in Domžale.

Skupni satelitski urgentni center pa bosta vzpostavila tudi ZD Ivančna Gorica in ZD Grosuplje. Prostorsko gledano bodo največji satelitski centri v Kranju, Domžalah in Velenju. Vsi trije centri bodo zagotavljali tudi neprekinjeno zdravstveno varstvo za otroke.

VIR: ZOS

Prva krvodajalska akcija OZRK Postojna Pivka s kar 392 udeleženci

Prve letošnje krvodajalske akcije **OZRK Postojna Pivka**, ki je potekala med 6. in 8. januarjem v dijaškem domu **SGLZŠ Postojna**, se je udeležilo 392 krvodajalcev. Izkazali so se tudi dijaki 4. letnika SGLZŠ, saj se je opogumilo kar

14 dijakov, ki so kri darovali prvič. V letu 2024 so zabeležili 1.281 odvzemov, je sporočila **Erika Dekleva, sekretarka OZRK Postojna Pivka**.

AFČ

Predavanje Društva Projekt Človek

Mesec november je mesec preprečevanja zasvojenosti, ki je lani potekal pod geslom »Skupaj zmoremo več: Starši kot temelj zdrave družbe.« Namen meseca preprečevanja zasvojenosti je spodbujati strokovno in laično javnost, da aktivno prispeva k osveščanju ljudi glede zasvojenosti, spodbuja dialog in odpira ter rešuje pereča vprašanja na to temo.

V **Društvu Projekt Človek** v okviru meseca preprečevanja zasvojenosti organiziramo različne aktivnosti, o katerih si lahko več preberete na naši e-strani: www.projektclovek.si ali FB profilu. Eden izmed številnih dogodkov je bilo 21. novembra tudi predavanje, ki ga je organiziral **Sprejemni center Piran** v sodelovanju z **Mestno knjižnico Postojna**. Delavka Sprejemnega centra Piran, **Maja Cubr**, univerzitetna diplomirana kulturologinja in socialna antropologinja ter certificirana transakcijska analitičarka, je pripravila zanimivo in po mnenju občinstva, tudi zelo aktualno predavanje z naslovom »**Vplivi kontekstov družine na razvoj zasvojenosti**«.

Predavateljica je v prvem delu spregovorila o splošnih adiktoloških spoznanjih, kjer je predstavila koncept zasvojenosti oziroma spregovorila o dinamiki omamljanja zavesti, ki lahko vodi v različne oblike zasvojenosti. Za tem pa je podrobneje spregovorila o vplivih kontekstov družine na sam razvoj zasvojenosti – t. i. »ubijalce

samostojnosti«. Poudarila je, kako je koncept družinske/odnosne psihopatologije eden najpogostejših vzrokov za razvoj zasvojenosti. Prav zato je zelo pomembno, da svojci zasvojenih oseb dobijo uvid v krepitev varovalnih dejavnikov in da se opolnomočijo za prevzemanje zdrave odrasle vloge ter krepitev družinske strukture. Zadnji del pa je bil namenjen vprašanjem slušateljev, ki so dodobra napolnili čitalnico Mestne knjižnice Postojna. V prijetnem vzdušju smo se poslovili s pomembnim spoznanjem, da je ključnega pomena, da svojci zasvojenih oseb poiščejo podporo, da se lahko srečajo s seboj, s svojimi vprašanji, strahovi... in poskusijo živeti drugače, s sočutjem in mejami.

Helena Boštjančič Škrli, univ. dipl. soc. del., strokovna vodja Mreže Sprejemnih centrov

Male živali

Pomen sterilizacije in kastracije mačk in psov

Hvala, draga občanka in občan, ker si boš vzela/a pet minut svojega časa, da se seznaniš z zelo pomembno in kritično tematiko v Sloveniji. Zavetišča za živali pokajo po šivih in marsikje več ne morejo sprejeti brezdomnih mačk. Vsako leto je situacija slabša – in to zgolj zato, ker ne steriliziramo in kastriramo svojih mačk. S tem preprostim korakom bi lahko močno zmanjšali število zavrženih, trpečih živali in omogočili boljše življenje vsem mačkam.

Vsak od nas lahko prispeva k rešitvi te problematike! Ste vedeli, da sterilizacija in kastracija nista samo pomembna za zmanjšanje populacije brezdomnih živali, ampak tudi za zdravje in dobrobit naših ljubljencev?

Zmanjšanje števila brezdomnih živali in nezaželenih mladičev: Vsako leto se rodi ogromno mačjih mladičev, ki končajo na grozljiv način (nesreče v prometu, zastrupitve, evtanazije zaradi prenapolnjenih zavetišč ...) ali trpijo hude muke. Spolna dozorelost mačke je nekje med 6. in 9. mesecem starosti, lahko pa tudi ŽE PRI ŠTIRIH MESECIH. Sama brejost pri mačkah traja 56–62 dni. Mačka se po kotitvi goni že v 8–10 tednih, če izgubi mladiče, pa že po 2–3 tednih. Glede na zgoraj opisano kaj kmalu pridemo do ugotovitve, da imajo mačke odlično reprodukcijsko sposobnost in da ima ena sama mačka samica v enem

letu lahko tudi 12–18 potomcev, ki so dobre štiri mesece po kotitvi lahko že spolno zreli in nadaljujejo začaran krog. Na tem mestu postaneta sterilizacija in kastracija velikega pomena.

Zdravstvene koristi: Sterilizirane mačke imajo precej manjšo možnost, da bi zbolele za rakom na seskih (še posebej, če so sterilizirane pred spolno zrelostjo), v popolnosti pa se s sterilizacijo izognemo raku na jajčnikih ali maternici in vnetju rodil, ki je lahko življenjsko nevarno. S kastracijo pa se izognemo pojavu raka na testisih, precej se zmanjša tudi možnost pojava raka na prostati. Kastrirani samci običajno ne markirajo svojega ozemlja in se ne potepajo, zato je mnogo manjša verjetnost, da bi se poškodovali oz. poginili (na primer v prometnih nesrečah). Tako samce kot samice s kastracijo oz. sterilizacijo v veliki meri zaščitimo pred okužbo z mačjim aidsom in levkoko. Obe bolezni sta neozdravljivi in za mačke usodni. Prenašata se predvsem med pretepi in parjenjem.

Obnašanje in življenjski slog: Sterilizirane in kastrirane mačke pogosto kažejo manj agresivnosti, manj skakanja in iskanja partnerja ter manj težav z označevanjem terena. To pomeni, da so lahko bolj prijazni, umirjeni družinski člani, ki se pogosto zadržujejo okrog svojega doma.

O sterilizaciji in kastraciji kroži kar nekaj "mitov" oz. **zmotnih prepričanj**. Omenili bomo le najpogostejše:

- **Mačke po sterilizaciji oz. kastraciji ne lovijo več miši.**

Sterilizacija in kastracija nimata nikakršnega vpliva na lovski nagon mačk, zato brez skrbi, vaše mačke bodo še naprej lovile miši.

- **Samica mora imeti vsaj enkrat mladiče.**

To je že davno preživet mit. Za zdravje mačke je statistično najvarneje, če se sterilizacija opravi pred spolno zrelostjo.

- **Mačke po sterilizaciji oz. kastraciji postanejo lene.**

Po sterilizaciji oz. kastraciji se vsekakor zmanjša želja po teritorialnem vedenju in potepanju. To pa ne pomeni, da bo vaša mačka postala lena. Ostala bo enako energična in igriva.

- **Sterilizacija in kastracija sta prevelik strošek.**

Gre za enkratni strošek in je minimalen v primerjavi s stroški, ki se pojavijo zaradi pretefov in poškodb ter hrane in vzreje mladičev.

Pri tem moramo opozoriti, da se sterilizacije in kastracije **ne izvajajo v času brejosti živali**, zato je ključno ukrepati

pravočasno, preden do brejosti pride. Če imate vprašanja ali potrebujete dodatne informacije o tem postopku, se obrnite na svojega veterinarja.

Če v svojem okolju **opazite brezdomne mačke**, se obrnite na **pristojno zavetišče za živali**, ki je po Zakonu o zaščiti živali in Pravilniku o pogojih za zavetišča za zapuščene živali (12. člen) dolžno odloviti, veterinarsko oskrbeti mačke ter jih nato vrniti nazaj v odlovljeno okolje, če je okolje primerno in ni interesenta za posvojitev. Če vaša občina nima sklenjene pogodbe z zavetiščem za živali, se obrnite na kakšno društvo za zaščito in pomoč živalim ali ukrepajte SAMI! S tem postopkom pomagamo nadzorovati populacijo brezdomnih živali in skrbimo za njihovo boljše zdravje, kar posledično vpliva tudi na zdravje vaših mačk in živali v vaši okolici.

Samo **s skupnimi močmi** bomo lahko uspešno zmanjšali število nezaželenih mladičev in preprečili trpljenje živali, ki se znajdejo v stiski.

Pridružite se nam v akciji sterilizacije in kastracije mačk ter psov po vsej Sloveniji. HVALA.

Simona Šivec in Nuša Schumet, dr. vet. med., Zavod SVSP – Skupina veterinarjev sterilizira potepuhe

Zanimivost

Slapnik rešen v Pivki

Sredi lanskega decembra je na dvorišču **Matjaža Vilharja** sredi Pivke nepričakovano pristala (obstala) ptica, ki nekako ne spada na naš teritorij. Bila je v velikosti race, z močnim in ostrim ravnim kljunom, precej obnemogla in po nogah tudi nekoliko okrvavljena.

Po nenadnem dopoldanskem odkritju, pri katerem je sodeloval tudi **vnuk Mark**, sta za nasvet, kako ravnati s ptico, poklicala **dr. Slavka Polaka, biologa in muzejskega svetnika v Notranjskem muzeju v Postojni**. Ptica lepih temnih in svetlih barv se je pustila ujeti v zabojo in čez eno uro je bila po nasvetu znanega biologa že v Rakitniku ob vodnatem potoku Stržen. Bližnja struga reke Pivke v Pivki je bila namreč povsem suha.

Po izpustu je takoj zaplavala v vodo, se potopila, se osvežila in napila, nekako okrepčala in odplavala v smeri bližnje in vodnate reke Pivke. Znani biolog iz našega področja in odličen poznavalec ptic Slavko Polak naju je z Matjažem podučil, da je v Pivki pristal **rdečeglavi slapnik** (lat. *Gavia stellata*), ki ni naša ptica, a se tudi tu redno pojavlja. Gnezdi v Severni Evropi, tudi na Finskem, in se novembra in decembra odpravi prezimovat tudi k nam, na spodnjo Dravo in k našemu morju, v Koprski zatok. Leti predvsem ponoči, sama ali v jati, podnevi počiva. Za vzlet potrebuje vodno površino, ki je v bližini Pivke tedaj ni bilo. Morebiti se je pri poskusu vzleta brez vodne gladine nekoliko oglebla, zato je bila pomoč Matjaža in vnuka neizogibna.

Brane Fatur, foto: Mark Želodec

Športno društvo Pike je 22. decembra z jubilejno prireditvijo obeležilo 20. obletnico svojega delovanja. Dogodek z naslovom "Rojstni dan" je bil prava praznična poslastica, saj je na odru nastopilo kar 140 nastopajočih, ki so s svojim talentom in energijo navdušili številno občinstvo v dvorani Skala.

AFČ, foto: ŠD Pike

NK Košana za pomlad načrtuje skok v zgornji del lestvice

V EPNL - primorska članska nogometna liga, v sezoni 24/25 nastopa devet ekip, med njimi tudi **NK Košana**. Po končanem jesenskem delu zaseda ekipa, ki jo vodi trener **Smiljan Lukman**, sedmo mesto. Po 12. odigranih krogih so v 10 tekmah, štirikrat zmagali, remizirali in petkrat izgubili, gol razlika 15 : 24 in osvojili 13 točk. Dvakrat so premagali Brda (1 : 0 in 5 : 2), Idrjo 1 : 0 in Galeb Ankaran 3 : 2, remizirali so s Komnom, trenutno vodita **Vodice Šempas** in **Idrija** s po 20 točkami.

Ligaško prvenstvo se je pričelo 7. septembra, zaključilo 16. novembra, spomladanski del pa se bo s 13. krogom pričel 8. marca, ko **NK Košana** gostuje pri **Jadranu Hrpelje Kozina**. Po končanem rednem delu sledi razigravanje najboljših ekip za **prvaka EPNL**, ostale ekipe pa bodo igrale za končno uvrstitev v spodnjem delu lestvice. Med strelci v ligi vodi **Rok Jereb** (Idrija), 10 zadetkov, pri Košancih sta najbolj učinkovita **Žan Morel** (4) in **Primož Kovačič** (3). V točkovanju za najbolj športno moštvo (fair play) je v vodstvu **Galeb Ankaran** (43), na visokem tretjem mestu je z 59 točkami **NK Košana**. **Predsednik kluba Janko Kovačič**: »Z dosedanjim delom in rezultati smo zadovoljni, a smo vseeno računali na nekaj točk več. Za nadaljevanje prvenstva se bo ekipa (20 igralcev) dobro pripravila, tako v športni dvorani kot na zunanjem igrišču in načrtujemo skok proti prvi polovici lestvice. V klubu poleg članov, v ligaškem tekmovanju delujeta še dve mlajši selekciji, dve najmlajši pa nastopata na turnirjih.« Selekcija U13, ki jo vodi trener **Matej Zadnik**, je v jesenskem delu sezone dosegla 11 zmag na vseh tekmah v ligi **Obala-Kras B**. Selekcija **U11** trenira pod vodstvom trenerja **Aljaža Papeža**, medtem ko selekcija **U9**, ki jo vodi trener **Aljoša Morelj**, uspešno nastopa v ligi **Kras U9**.

Brane Fatur, foto: NK Košana

Selekcija U9 s trenerjem Morelj Aljošo. Ekipa uspešno nastopa v ligi Kras U9. Fotografija je iz turnirja Rad igram nogomet iz Rakeka.

Selekcija U13 s trenerjem Zadnik Matejem. V jesenskem delu sezone so dosegli 11 zmag na prav toliko tekmah v ligi Obala-Kras B. Fotografija je iz tekme v Kopru.

Članice BK Pivka ORO MET zaključile prvi del tekmovanja v prvi državni ligi

Članice Balinarskega kluba Pivka ORO MET so z odliko zaključile s prvim delom tekmovanja v prvi državni ligi. Sledi krajša pavza in nastopi v rekreacijski zimski ligi Pivke, potem pa spet treningi in priprave za spomladanski del tekmovanja.

Balinarski klub Pivka ORO MET

Tradicionalni mednarodni turnir dvojek ob dnevu samostojnosti in enotnosti

26. decembra, ob dnevu samostojnosti in enotnosti, je **Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka** organiziral tradicionalni mednarodni turnir dvojek, ki je med najkvalitetnejšimi turnirji v Sloveniji, saj sodelujejo le povabljeni pari. Tudi tokrat je nastopilo kar nekaj stalnih članov državnih reprezentanc Slovenije in Hrvaške, med njimi tudi nekaj svetovnih in evropskih prvakov.

Turnir je spremljalo veliko število ljubiteljev balinanja. Uživali so v kvalitetnih in mnogokrat tudi izenačenih dvobojih. Najboljšo igro sta prikazala **Davor Janžič** (večkratni svetovni prvak, ki nastopa za evropskega klubskega prvaka Perosino iz Italije) in **Gregor Moličnik** iz BK Zabiče. Suvereno sta premagala vse svoje nasprotnike

(pet tekem). Največji odpor sta jima v finalni tekmi nudila **Sandi Žuran** (BK Il.Bistrica) in **Andrej Sedmak**. Tretje mesto sta si razdelila para **Gregor Sever** (Noventa Italija) in **Klemen Podgoršek** (BK Orlek ORO MET Pivka) ter **Leon Petz** in **Filip Klarič** (BK Sveti Jakov Jadranovo).

Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka

Matej Lepej spet najboljši

Decembra lani so v Ljubljani izpeljali tradicionalno prireditev, na kateri so razglasili najboljše slovenske kegljavke in kegljače v letu 2024, tako v kadetski, mladinski in članski konkurenci. Med najboljšimi slovenskimi igralci je čislan naslov pripadel Pivčanu **Mateju Lepeju**, ki opravlja tudi drugo športno zadolžitev, je namreč aktualni predsednik Športne zveze Pivka.

Matej je priznana lovoriko prejel že šestič, v sezoni 2023/24 kot igralec **KK Triglav Kranj**. Z gorenjsko ekipo je osvojil tako ekipno državno prvenstvo, pokalni naslov, bil najboljši igralec naše najkvalitetnejše **1. A lige**, bil državni prvak v kombinaciji, drugi v posamični konkurenci, na svetovnem prvenstvu na **Slovaškem** pa se je v posamični konkurenci prebil do četrtfinala.

Po dolgoletnem nastopanju za ekipi **Konstruktorja Maribor** in v minuli sezoni **Triglav Kranj** se je v tekoči sezoni prvič podal v tujino. Sedaj je sila uspešen član prvoligaške hrvaške ekipe iz **Zaprešića**. Ekipa iz predmestja **Zagreba** v desetčlanski ligi vodi, v devetih krogih je vpisala prav toliko zmag. **Mateju** gre pri sosedih odlično, vselej je pri ekipi eden najboljših igralcev z izidi, kot so: 686 (2x) in 682 podrtih kegljev ter je trenutno v hrvaški

ligi tretji najboljši igralec. Ligaško tekmovanje je tako v **Sloveniji** kot na **Hrvaškem** zaradi praznikov (Novo leto) prekinjeno, nadaljuje se 11. januarja, ko v nadaljevanju **KK Zaprešić** naskakuje 10. naslov prvaka **Hrvaške**.

Ni potrebno dodati, da je **Matej Lepej** stalni član slovenske članske kegljaške reprezentance. V prihodnjem letu ga v februarju čaka nastop na evropskem posamičnem prvenstvu v **Srbiji**, maja meseca ekipno svetovno prvenstvo na **Madžarskem**, še prej pa klubski nastop v ligi prvakov, kjer načrtujejo uvrstitev med osem najboljših ekip v **Evropi**.

Brane Fatur

Tečaj smučanja na Kopah

Konec leta 2024 se je kar 160 članov **Smučarskega kluba Pivka** odpravilo na Kope. Vsak dan se je več kot 60 otrok učilo smučati, zanje pa je skrbelo deset učiteljev. Otroci so uživali na belih strminah, se na vlečnici sladkali z bombončki, izdelali smučarsko skakalnico, starši pa so med tem uživali ob kavici brez otrok, krasnih sončnih zahodih in okusni hrani, ki so nam jo pripravili kuharji v Grmovškovem domu. Zadnji dan so smučarji zbrali vse svoje moči in se pognali s štarta čisto prave tekme. Ob

progi in v cilju so jih spodbujali glasni starši, ki so bili navdušeni nad novim znanjem svojih otrok. **Smučarski klub Pivka** se lepo zahvaljuje vsem staršem za dobro voljo in pomoč pri izvedbi šole smučanja, sponzorjem pa za lepe nagrade za naše najmlajše smučarje.

Komaj čakamo februar, da se zopet vidimo!

Petra Brlogar, SK Pivka

Dedek Mraz obiskal mlade telovadce iz Pivke in Šmihelske doline

Kot vsako leto je tudi lani mlade telovadce iz **Pivke** in **Šmihelske doline** obiskal Dedek Mraz. Ob njegovem obisku so otroci pokazali, kako pridno so se pripravljali. Vadili so petje, ples in seveda pridno telovadili na svojih gibalnih uricah.

Obisk Dedka Mraza se je začel z vajami za ogrevanje, ki so jih telovadci izvedli z veliko energije. S posebno vneto so se lotili premagovanja ovir na poligonu, pri čemer sta najmlajšim in tistim, ki so potrebovali pomoč, priskočili na pomoč **Samanta** in **Nataša**. Njuno spodbujanje in pomoč

spodbudita otroke, da so vse bolj pogumni in spretni. Dedek Mraz je med obiskom spremljal otroke pri petju in plesu. Preden se je poslovil, je otroke spodbudil, naj še naprej pridno obiskujejo gibalne urice. Po njegovem odhodu so otroci stekli nazaj na poligon. Ob koncu srečanja je vsak otrok prejel darilo in majico **zmajčkove telovadbe**.

Vsem, ki so nam omogočili dogodek, se iz srca zahvaljujemo.

Samanta in Nataša

Sprehodi se
PO ŠOLI!

Vabljeni na
INFORMATIVNI DAN
14. IN 15. FEBRUAR 2024

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
081 601 650
info@scpo.si
scpo.si
Cesta v Staro vas 2
6230 Postojna

PETEK, 14. 2. 2025,
ob 9.00 in 15.00
SOBOTA, 15. 2. 2025,
ob 9.00

GIMNAZIJA

PREDŠOLSKA VZGOJA

PROGRAMI STROJNIŠTVA
• strojni tehnik & PTI
• avtoserviser
• orodjar
• pomočnik
v tehnoloških procesih

EKONOMSKI TEHNIK

PETEK, 14. 2. 2025,
ob 11.00 in 15.00
SOBOTA, 15. 2. 2025,
ob 9.00

GIMNAZIJA ILIRSKA BISTRICA
05/711 11 13
gimnazija.ilbescpo.si
ilb.scpo.si
Ulica IV. armije 1
6250 Ilirska Bistrica

GIMNAZIJA

TEHNIK RAČUNALNIŠTVA

**PRIDI PO ZNANJE
IN URESNIČI
SVOJE
SANJE**

**VABLJENI NA
INFORMATIVNA DNEVA**
14. 2. 2025 ob 9.00, 15.00
15. 2. 2025 ob 9.00

PROGRAMI
GOZDARSKI TEHNIK 4-letni | GOZDAR 3-letni | MIZAR 3-letni
ZDRAVSTVENA NEGA 4-letni | BOLNIČAR NEGOVALEC 3-letni
DIJAŠKI DOM

SREDNJA GOZDARSKA LESARSKA IN
ZDRAVSTVENA ŠOLA POSTOJNA
www.sglzs.si

informativnidnevi.sglzs.si

PRAZNUJ

ROJSTNI
DAN

V MUZEJU!

Notranjski muzej Postojna

Kolodvorska cesta 3

6230 Postojna

Kontakt: +386 5 721 10 90 / info@notranjski-muzej.si

Odpiralni čas: torek - nedelja 10.00 - 17.00

Občani Pivke imajo vsako prvo nedeljo v mesecu prost
vstop v muzej.

NOVA RAZSTAVA

V
SPIRALI
ČASANotranjska v pozni bronasti
in starejši železni dobi

Očalasta sponka (fibula), Tinovo pri Ruzski Bistrici, nekropola, grob 124, konec 8. – 7. stoletja pr. n. št.

VID
VALIČALEN
MASTNAKDINO
KAPETANOVIČALEN
BORIŠEK

Avtorska stand-up komedija

eventim

5. 2. ob 19.30 – KINO PIVKA – KRPANOV DOM

Papirnica Sponkca, www.vidvalic.si

OBČINA PIVKA
Komisija za podelitev priznanj Občine Pivka

Na podlagi 14. člena Odloka o priznanjih Občine Pivka (Ur. l. RS št. 116/2008, 95/2009 in 39/2018) Komisija za podelitev priznanj Občine Pivka objavlja

R A Z P I S

za podelitev priznanj Občine Pivka

Občina Pivka praznuje občinski praznik 9. maja. Ob tej priložnosti bodo podeljena priznanja Občine Pivka. Razpisana so naslednja priznanja: častni občan Občine Pivka, plaketa Občine Pivka in priznanje Občine Pivka.

1.) Častni občan Občine Pivka

Naziv častnega občana občine Pivka se podeli posamezniku, ki je s svojim dolgoletnim delom pomembno prispeval k razvoju družbe, utrjevanju miru, razvoju in dosežkom na raznih področjih človekove ustvarjalnosti, oziroma k ugledu in razvoju občine. Naziv častnega občana občine Pivka se lahko podeli tudi inovatorjem, izumiteljem, znanstvenim in drugim delavcem, ki so s svojim dolgoletnim delom prispevali k napredku, razvoju ter ugledu občine Pivka. Priznanje se podeljuje izjemoma.

2.) Plaketa Občine Pivka

Plaketa občine Pivka se podeljuje:

- posameznikom za življenjsko delo in izjemne uspehe na posameznih področjih življenja in dela, s katerim so pomembno prispevali k razvoju in ugledu občine Pivka,
- podjetjem, zavodom, organizacijam, skupnostim, skupinam ter društvom za izredne uspehe in dosežene rezultate, ki so bistveno prispevali k razvoju, ugledu in prepoznavnosti občine Pivka.

3.) Priznanje Občine Pivka:

Priznanje občine Pivka se lahko podeli posameznikom, združenjem občanov, skupinam, organizacijam, skupnostim, podjetjem, društvom, zavodom in drugim pravnim osebam.

Vsa priznanja (častni občan, plaketa, priznanje) Občine Pivka se podeljuje občanom občine Pivka in tudi posameznikom, ki niso občani občine Pivka, vendar so s svojim delovanjem in dosežki bistveno prispevali k ugledu občine Pivka.

Pobude za podelitev priznanj Občine Pivka lahko komisiji predložijo občani, podjetja, zavodi, organizacije, skupnosti, politične stranke ter društva z območja občine Pivka. Pobuda mora biti pisno utemeljena na obrazcu »Predlog za podelitev priznanj Občine Pivka za leto 2025« in mora vsebovati:

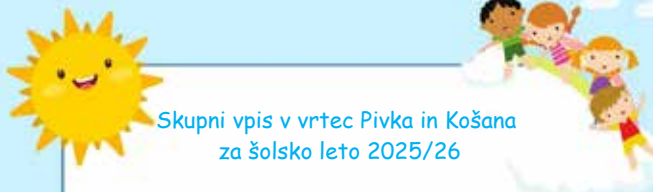
- ime in priimek oz. naziv in točen naslov predlagatelja,
- ime in priimek oz. naziv in točen naslov kandidata za priznanje,
- navedbo vrste priznanja,
- podrobno utemeljitev pobude ter morebitna mnenja organov in organizacij, ki pobudo podpirajo (največja dolžina utemeljitve pobude je 5000 znakov s presledki oz. dve strani A4, s pisavo velikosti 12),
- izjavo kandidata za priznanje, da se z nominacijo strinja.

Obrazec je na voljo na spletni strani Občine Pivka in v sprejemni pisarni Občine Pivka.

Predloge za podelitev priznanj Občine Pivka posredujte do 10. marca 2025, do 15. ure, na naslov Občina Pivka, Komisija za podelitev priznanj Občine Pivka, Kolodvorska 5, 6257 Pivka z oznako: »ZA RAZPIS – PRIZNANJA OBČINE PIVKA – NE ODPIRAJ«. Sklep o podelitvi priznanj bo sprejel Občinski svet Občine Pivka.

Dodatne informacije lahko v času uradnih ur dobite na tel. št. 051 68 26 68 ali po elektronski pošti erika.kovac@pivka.si.

Komisija za podelitev priznanj Občine Pivka

Skupni vpis v vrtec Pivka in Košana za šolsko leto 2025/26

Vabimo vas k vpisu otrok v prvo in drugo starostno obdobje v celodnevni (9-urni) program.

KDAJ? OD 03. 03. 2025 DO 07. 03. 2025

PIVKA	KOŠANA
PONEDELJEK – PETEK : 7:00 – 15:00	PONEDELJEK, TOREK IN ČETRTEK: 07:00 – 13.30
SREDA: 7:00 – 16:00	SREDA: 13:00 – 16:00

KJE? V pisarni enote Vetrnica ali Vrtca Košana.

VRTEC VETRICA Prečna ulica 5 6257 Pivka	VRTEC KOŠANA Dolnja Košana 61 6256 Košana
Telefon: 05 721 24 90	Telefon: 05 721 83 98

Vpisni list dobite v pisarni ali na spletni strani vrtca.

Ob vpisu imejte s seboj EMŠO staršev in otroka.

KETTEJEV POHOD

Pohod po prenovljeni Kettejevi poti
SOBOTA, 8. 2. 2025

Izhodišče: OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica
9.00: odhod prve skupine
10.00: odhod druge skupine

Opis poti
Kettejeva pot je literarna pot, ki je posvečena Dragotinu Ketteju, enemu od predstavnikov slovenske moderne. Poteka med Trnovim (Ilirska Bistrica), krajem pesnikovega počitnikovanja, in Premom, pesnikovo rojstno vasjo. Je lahko označena pohodniška pot, ki je v eno smer dolga 9 km. Poteka po asfaltu in makadamu. **Literarna pot je polna zanimivih pripovedi o Dragotinu Ketteju, ki jih boste slišali na pohodu.**

Zaključek: Grad Prem
Od 13.45 naprej: zaključek prve skupine
Od 14.45 naprej: zaključek druge skupine
Avtobusni prevozi na izhodišče: 14.45, 15.30, 16.15

Prijave zbiramo na e-mail kettejev.pohod@ilirska-bistrica.si od 17. 1. do 5. 2. 2024.
Udeležitev na pohodu je **brezplačna**.

OBIŠČITE NAŠO TRGOVINO!

SPECIALISTI ZA ZAKLEPANJE.

Zagotovite si hitro in kakovostno izdelavo ključev za domove, pisarne in večje objekte (šole, vrtce...).

OSTALA PONUDBA:

- kljuke za vrata
- cilindrični vložki
- pametne ključavnice
- digitalna kukala

DELOVNI ČAS:
Ponedeljek - Petek:
8:00 - 16:00
Malica od 12:30 - 13:00
Sobota in nedelja: zaprto

☎ 051 669 066
🏠 Selce 17, 6257 Pivka
🌐 www.slavecpro.si

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje. Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje:

- kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo,
- kako jo realizirati,
- kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti,
- pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju

z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi **nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja** ter nudimo **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** na različnih področjih po subvencionirani ceni **do 70 % cene**.

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina, na naslednjih kontaktih:

• Tadeja Pecman Penko,
tadeja@rra-zk.si, 05 721 22 32

• Živa Ložar, ziva@rra-zk.si, 05 721 22 40

PIVKA TEČAJI V 2025

TEMELJNE kompetence 2023-2029

ZA KOGA:

V TEČAJE SE LAHKO VPIŠEJO VSI ODRASLI. PREDNOST PO PROJEKTU PA IMAJO:

- ZAPOSLENI IN BREZPOSELNI STAREJŠI OD 55 LET
- OŠEBE Z NAJVEČ SREDNJSKOLSKO IZOBRAZBO
- TUJCI

BREZPLAČNI TEČAJI:

- ✓ **Pogumno v digitalno prihodnost** – začetni tečaj digitalnih znanj, na računalniku in pametnem telefonu, varnost na spletu, e-storitve
- ✓ **Jezikovni tečaj italijanščina** – osnove jezika, izgovorjava, branje, poslušanje in dialogi
- ✓ **Kako se reče...** – tečaj osnov slovenščine za tujce za vsakdanje življenje in delo v lokalnem okolju

VEČ INFORMACIJ:

- ☎ 041 438 599
- 🌐 WWW.LU-ILIRSKA-BISTRICA.SI
- 📍 ROZMANOVA 25B, ILIRSKA BISTRICA

ZBIRAMO
INFORMATIVNE
PRIJAVE

Sofinancira
Evropska unija

ZBIRAMO PRIJAVE, PRIČETEK V ZAČETKU LETA 2025

- **NAJ BO ZDRAVJE NA PRVEM MESTU**

Pričetek: 14. januarja 2025, ob 16.30. Ljudska univerza Brezplačen, zanimiv, poučen in praktično naravnan tečaj celostnega pristopa k dobremu počutju. Srečanja bodo vsak torek ob 16.30.

- **ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV**

Pričetek v januarju/februarju 2025, Ljudska univerza Brezplačen 180-urni javnoveljavni program učenja slov. jezika.

- **RAČUNALNIŠKA PISMENOST ZA ODRASLE**

Pričetek v februarju 2025. Javnoveljavni program učenja osnov dela z računalnikom in internetom. Program vključuje praktično delo in podporo mentorjev.

- **DIGITALNA FOTOGRAFIJA**

Pričetek v marcu/aprilu 2025.

- **TEČAJ NEMŠKEGA JEZIKA**

Pričetek v začetku leta 2025.

- **TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA**

Pričetek v začetku leta 2025.

- **NADALJEVALNI TEČAJ ITALIJANSKEGA JEZIKA**

Pričetek v začetku leta 2025.

Več informacij, prijave:
barbara.rogelj@lu-postojna.si,
05 721 12 83.

Prednost pri vključitvi v tečaje imajo aktivni odrasli, starejši od 55 let, nižje izobraženi udeleženci in tujci.

FINANČNI URAD SVETUJE

DAVČNO OPISMENJEVANJE MLADIH

Projekt Davčno opismenjevanje mladih je usmerjen k otrokom in mladostnikom, ki se na najrazličnejše načine soočajo z aktualnimi temami, tudi s področja davkov. Ključna cilja pilotnega projekta sta krepitev davčne kulture s poudarkom na izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov ter krepitev družbenega zavedanja o pomenu izpolnjevanja davčnih obveznosti kot družbene vrednote.

Finančna uprava RS se že dalj časa ukvarja z različnimi preventivnimi aktivnostmi za različne ciljne skupine. Za obvladovanje sive ekonomije in dvig davčne kulture v Sloveniji je namreč treba spremeniti način razmišljanja in ozavestiti negativne posledice neplačevanja davkov. Tega vsekakor ni mogoče doseči zgolj z nadzornimi dejanji.

V okviru vladne kampanje Vklopi razum – zahtevaj račun se je pokazala priložnost, da je Finančna uprava RS ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), Zavoda RS za šolstvo (ZRSŠ) in Urada Vlade RS za komuniciranje (UKOM) lahko v šolskem letu 2014/2015 začela s pilotnim projektom Davčno opismenjevanje mladih in vsako leto se vse več šol odloči za ta projekt, vse zainteresirane šole pa se lahko prijavijo s prijavnico:

https://fu.gov.si/fileadmin/Internet/O_financni_upravi/Projekti/Davcno_opismenjevanje_mladih/Davcno_opismenjevanje_mladih_Prijavnica.docx

TUDI V LETU 2025

SKRBNO, ODGOVORNO IN POVEZANO

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnavna meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

Kdaj, če ne zdaj!

Top ponudba. Top cene.

*** Že od 133eur/mesec ***

*** Prihranki do 5.000 eur**

*** Top električna vozila na hyundai-top20.si**

*** 4 zimske gume / 1eur**

Povprečna poraba goriva: 0,0 – 8,008 l/100 km, emisije CO₂: 0 – 181,71 g/km.
Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. Akcija velja do razprodaje zalog. Ob nakupu avtomobila prejmete 4 zimske gume za samo 1 eur, gum ni mogoče zamenjati za denar oz. za dodaten popust. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoj garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. * Reprezentativni primer izračuna za novo osebno vozilo HYUNDAI I10 - vrsta financiranja: finančni leasing - predračunska vrednost predmeta financiranja: 14.630,00€ - lastna udeležba (polog): 5.850,54€ - znesek financiranja: 8.779,46€ - število obrokov: 72 - mesečni obrok: 133€ - stroški odobritve: 219,45€ - skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe in stroškov odobritve: 9.576,00€ - let na fiksno obrestno mero: 2,9% - efektivna obrestna mero: 3,8030% na dan 09.12.2024

POOBLAŠČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL HYUNDAI

www.avtoplus-tps.si

prodaja **0820/55416**
prodaja GSM **031/717 243**

Avtoplus TPS d.o.o., PE SEŽANA
Partizanska c. 75d, 6210 Sežana
sezana-servis@avtoplus-tps.si
sezana-prodaja@avtoplus-tps.si

AVTOPLUS TPS

servis **0820/55415**
servis GSM **031/374 866**

SPLOŠNI SERVIS | AVTOOPTIKA | VULKANIZERSTVO | AVTOPRALNICA | PRODAJA E-KOLES

*Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev, je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.
(Kant)*

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI DRAGE ŽENE,
MAME IN STARE MAME

LIDIJE PAVZIN

1953 – 2024

IZ DOLNJE KOŠANE

Iskreno se zahvaljujemo vsem svojcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob uri slovesa stali ob strani in nam pomagali.
Zahvaljujemo se pevcem klape Škvadra in cerkvenega pevskega zbora, članom krožka Beremo skupaj za poslovilne besede in župniku za opravljen obred.
Zahvala vsem, ki so darovali denarna sredstva za domačo cerkev.

Žalujoci: mož Jože, sinova Ervin in Kristijan z družinama

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI DRAGEGA MOŽA, ATA,
STAREGA ATA IN BRATRANCA

ZVONKOTA BERNE

3.6.1942-31.10.2024

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za številna izrečena sožalja, prispevke za svete maše, za nagrobne sveče in cvetje.

Posebna zahvala župniku Marjanu Škvarču, obema pevskima zboroma,
DU Pivka, Atletskemu klubu Pivka,
športnim prijateljem Zveze atletskih veteranov Slovenije in Zvezi za vrednote NOB.

Vsi njegovi najdražji

"Ko bom za vedno tiho zaspal,
potem mi zapojte prijatli
pesem domačo.."

ZAHVALA

V ŠTIRIINDEVETDESETEM LETU SE JE OD NAS
SPOKOJNO POSLOVIL NAŠ DRAGI SOPROG IN ATA

KAREL GOLLE

24.8.1931 - 26.12.2024

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih
trenutkih izkazali sočutje in podporo. Vaše prijazne
besede, misli in dejanja so nam v veliko uteho ter
pomagajo omiliti bolečino ob naši izgubi.

*S spoštovanjem in hvaležnostjo
soproga Silva, hčerka Marjana Pranjic z družino in sin
Hubert z družino*

ŠPORTNA ZVEZA PIVKA
Kolodvorska 5, 6257 Pivka

Pivka, 15.01.2025

RAZPIS ZA ŠPORTNIKA LETA 2024

Na svečani prireditvi »ŠPORTNIK LETA«, ki bo predvidoma v začetku marca 2025 v Krpanovem domu v Pivki, bomo podelili pisna priznanja in plakete najboljšim športnikom in trenerjem ter vestnim in vztrajnim športnim delavcem.

**POZIVAMO VSE KLUBE, DRUŠTVA, SEKCIJE IN POSAMEZNIKE,
DA NA RAZPIS PRIJAVIJO SVOJE KANDIDATE.**

NA PODLAGI PRAVILNIKA BOMO PODELILI:

1. PISNA PRIZNANJA IN MEDALJE USPEŠNIM MLADIM ŠPORTNIKOM DO 15. LETA STAROSTI,
2. PLAKETE ZA VRHUNSKO ŠPORTNE REZULTATE KADETOV, MLADINCEV, ČLANOV IN VETERANOV
3. PLAKETE ZA VRHUNSKO ŠPORTNE REZULTATE PIVŠKIM ŠPORTNIKOM, KI TEKMUJE IZVEN OBČINE V SLOVENIJI ALI TUJINI,
4. PLAKETE USPEŠNIM TRENERJEM IN VADITELJEM,
5. NAJVEČ DVE PLAKETI ZASLUŽNIM ŠPORTNIM DELAVCEM, ZA NAJMANJ 15 LET DELA V ŠPORTU,
6. POSEBNO PLAKETO DRUŠTVU ALI KLUBU ZA IZREDNE DOSEŽKE IN JUBILEJE.

PISNE PREDLOGE POŠLJITE ALI DOSTAVITE
NA ŠPORTNO ZVEZO PIVKA – KOLODVORSKA 5, 6257 PIVKA ALI NA
E-NASLOV drago.stunfi@gmail.com DO VKLJUČNO 7.02.2025

ŠPORTNI POZDRAV !

predsednik SZ Matej Lepej

KOLODVORSKA ULICA 5, 6257 PIVKA, TEL.: 05 721 01 00, FAX.: 05 721 01 02

JANUAR

10. – 31. januar

**Nika Rupnik, Kontra plan, risbe,
grafike, matrice**

- Društvo Hiša kulture v Pivki
- Hiša kulture v Pivki

Torek, 21. januar

**Otroška delavnica ob razstavi
Nike Rupnik**

- 10.00
- Društvo Hiša kulture v Pivki
- Hiša kulture v Pivki

Četrtek, 23. januar

**Substanca, drama / grozljivka,
2024**

- 19.00
- Kino Pivka
- Krpanov dom Pivka

Sobota, 25. januar

Čao Bela, mladinski film, 2024

- 16.00
- Kino Pivka
- Krpanov dom Pivka

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

Nosferatu, grozljivka, 2024

- 19.00
- Kino Pivka
- Krpanov dom Pivka

**20. Območna revija pevskih
zasedb občin Postojna in Pivka**
Nastopajo: VS Alikvot, VS Brkinci,
MePZ Burja, VS Iskrice, Kvartet
Izvir, LO Javorniki, VS Mavrica, PS
Studenec, ŽVS Šmihel, ŽVS Vanda
Križaj

- 18.00
- JSKD Postojna
- OŠ Pivka

Nedelja, 26. januar

**20. Območna revija pevskih
zasedb občin Postojna in Pivka**
Nastopajo: UPZ Carmina, VS
Goldinar, Cerkeni MePZ Košana,
ŽPZ DU Pivka, MoPZ Pivka,
MePZ Postojna, VS Slavna, Klapa
Škvadra, MVS Zgun

- 18.00
- JSKD Postojna
- OŠ Pivka

Četrtek, 30. januar

**Vsi odtenki svetlobe, drama /
romantični, 2024**

- 19.00
- Kino Pivka
- Krpanov dom Pivka

FEBRUAR

Sobota, 1. februar

**Ženska futsal liga 2024/2025, 13.
krog;**

- ŠD Košana: FC Trzin alfanatura
- Športna dvorana Skala

Sreda, 5. februar

**Moška pamet, avtorska stand-up
komedija**

- Nastopajoči: Vid Valič, Alen
Mastnak, Dino Kapetanović, Alen
Borišek
- 19.30
- Eventim
- Krpanov dom Pivka

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

Četrtek, 6. februar

27. urica poezije

Gostja dogodka bo pisateljica Milada Kaležič.

Pogovor bo vodil Srečko Likar.

🕒 17.00

📍 Šempeter 1300, društvo za druženje in solidarnost

🏠 Knjižnica Pivka

Brutalist, zgodovinska drama, 2024

🕒 19.00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

7. – 28. februar 2025

Erik Mavrič, risbe

otvoritev: 7. februar ob 19. uri

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Sobota, 8. februar

Slovesnost ob predaji kolesa Rudija Valenčiča

🕒 11.00

📍 🏠 PVZ, Depoji državnih muzejev v Pivki

Medgeneracijska ustvarjalna delavnica ob kulturnem prazniku

🕒 16.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Slavnostna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku s Postojnsko godbo 1808

🕒 19.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Otvoritev razstave Jožeta Šajna Matrika ljubezni

🕒 18.30

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 galerija, Krpanov dom Pivka

Sreda, 12. februar

Slovesno odprtje stavbe Kolodvorska 11

Pozdravne besede: minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac, župan Občine Pivka Robert Smrdelj

🕒 15.00

📍 Občina Pivka

🏠 Kolodvorska 11, Pivka

Torek, 18. februar

Slovesno odprtje fizioterapije v Zdravstveni postaji Pivka

🕒 15.00

📍 Občina Pivka

🏠 Zdravstvena postaja Pivka

Četrtek, 20. februar

Otroška predstava VELIK LONEC, MAJHNA MIŠ (Abonma Piščanec Peter in IZZVEN).

Predstava je primerna za otroke od 2. leta dalje.

🕒 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 22. februar

Brezplačno vodenje v Centru DINA

Ob mednarodnem dnevu turističnih vodnikov, vas vabimo na brezplačen voden ogled Centra DINA. Prijave do 18. februarja 2025 na spletni strani www.visitpivka.si.

🕒 10.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Center o velikih zvereh DINA

Brezplačno vodenje v Ekomuzeju

Ob mednarodnem dnevu turističnih vodnikov, vas vabimo na brezplačen voden ogled Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer. Prijave do 18. februarja 2025 na spletni strani visitpivka.si.

🕒 14.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Ekomuzej Pivških presihajočih jezer

24. - 28. februar

Počitniška delavnica

Podrobnejši program in lokacije bodo objavljeni na spletni strani www.visitpivka.si. Prijave zaželeno.

📍 Zavod za turizem Pivka

Torek, 25. februar

Poslikajmo Pivko, otroška počitniška delavnica

🕒 10.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

MAREC

7. – 28. marec 2025

Ana Sluga, slike

otvoritev: 7. marec ob 19. uri

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Četrtek, 20. marec

Otroška predstava POŠASTOZAVRI IN JABOLKO SPORA + DELAVNICA (Abonma Piščanec Peter in IZZVEN)

Predstava je primerna za otroke od 3. leta dalje in traja 30 minut. Po predstavi bo sledila ustvarjalnica Dežela dinozavrov, kjer bomo po navdihu predstave izdelovali čisto prave stegozavre, tiranozavre, pteranodone in njihove sorodnike ter z njimi naselili Dinozavrijo.

🕒 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Nedelja, 23. marec

56. revija Primorska poje 2025

Nastopajo: Mešani pevski zbor DU Cerkno, Mešani pevski zbor Slovenski dom Zagreb, Fantovski pevski zbor UP PeF, Moški pevski zbor Lipa Ravnica, Ženska vokalna skupina Deve, Dekliški pevski zbor UP PeF

🕒 18.00

📍 JSKD Postojna

🏠 Krpanov dom Pivka